TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 38 (1233) 1973 RUGSĖJO - SEPTEMBER 20 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Seimą vertinant

Nors lietuvių išeivijos seimai siekia nepriklausomos Lietuvos laikus, tačiau dabartinėje formoje jie išryškėjo per pastaruosius du dešimtmečius, susiformavus Pasaulio Lietuvių Bendruomenei. Iki šiol įvyko keturi seimai — trys JAV-se ir vienas Kanadoje. Visi jie buvo gana panašaus formato, nors su tam tikrais savitais bruožais. Pirmieji seimai buvo daugiau organizacinio pobūdžio su naujakurio rūpesčiais, o paskutinysis Vašingtone š.m. rugpjūčio 30 — rugsėjo 2 dienomis jau pasirodė kaip įsitvirtinęs organas, pajėgiąs spręsti ir procedūrines, ir esmines problemas. Jei trečiasis seimas buvo įklimpęs grynai procedūriniuose, forminiuose klausimuose, tai ketvirtajam keliai buvo žymiai lengvesni, nes jau kitų praminti. Galimas dalykas, kad ketvirtajam seimui buvo geriau ir pasiruošta — lengvai praėjo net ir konstitucijos pakeitimai. Seimo nariai iš anksto buvo supažindinti su naujuoju projektu per spaudą ir laiškais. Parengėjams nereikėjo daug aiškinti — atstovai orientavosi ir nekėlė tuščių kalbų. Iš viso didžioji seimų ir aplamai suvažiavimų yda — tuščiažodžiavimas. Atsiranda kalbėtojų, kurie nuolat kalba, bet mažai ką pasako. Šiame seime tokio kalbėjimo mažai tebuvo, nes visa seimo darbo struktūra buvo pakreipta į simpoziumus, komisijų ir sekcijų darbus, kur buvo reikalaujama dalykiškumo, konkretumo ir kolektyvinio darbo.

★ ★ ★

Stebint ketvirtąjį seimą, susidarė įspūdis, kad gerokai pasistūmėta visuotinumo linkme, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė vis ryškiau tampa visuotine lietuvių išeivijos jungtimi. Seime dalyvavo visų gausiau lietuvių gyvenamų kraštų atstovai, išskyrus tuos, kur lietuvių veikla yra sumenkusi ar visai nutilusi. Tai rodo, kad PLB jau yra tapusi organizuota jėga, kurios ignoruoti niekas nebegali. Belieka tą jėgą ir toliau stiprinti, juoba, kad į ją kėsinasi sovietiniai ir prosovietiniai elementai. Jiems rūpi Bendruomenės silpninimas, skaldymas, jos veikėjų suniekinimas. Tiesa, nevisuose kraštuose Bendruomenė vienodai stipri. Yra šalių, kur jos veikla nėra visus jungianti. Tai buvo matyti ir seime, tačiau visi turėtų matyti, **kad Bendruomenė yra platusis lietuvių išeivijos kelias, kuriuo visi gali žygiuoti. Palengva PLB seimai turėtų tapti visos išeivijos kongresais, kurių balsas būtų girdimas ne tik išeivijoje, bet ir okupuotoje Lietuvoje. Tokio visuotinumo reikėtų siekti — dar praplėsti PLB rėmus, įsileisti ir stambiųjų organizacijų atstovus, nepalikti nuošalyje nė vieno krašto tautiečių.** Tokia mintis buvo kilusi ir pačiame seime, tačiau ji susidūrė su opozicija — esą nebus įmanoma nustatyti kuri organizacija stambi, didelė, kuri — ne. Tai nėra įtikinantis argumentas, nes stambias žuvis nuo smulkių atskiria kiekvienas žvejys. Visuomenės veikėjams neturėtų būti sunku rasti mastą, juoba, kad visuomenei didžiosios organizacijos yra žinomos iš seno.

★ ★ ★

Ketvirtasis seimas skyrėsi ir savo darbo metodais. Kaip jau minėta, darbas buvo sutelktas į simpoziumus, komisijas, sekcijas ir visumos posėdžius. Pradžioje kilo klausimas, ar toks gausus simpoziumų įvedimas nepadarys seimo akademine auditorija, kuri tik pasiklausys pasiruošusių atstovų kalbų ir išsiskirstys. Ši abejonė betgi nepasitvirtino. Simpoziumai nebuvo teorinės svarstybos — jie telkėsi apie konkrečias problemas ir vertė seimo atstovus jungtis į sudarytus rėmus. Teigiamoji simpoziumų pusė buvo ta, kad svarstomu klausimu kalbėjo žmonės ne iš rankovės, o iš anksto pasiruošę, dalyką apgalvoję. Be to, į savo nuomonių pareiškimus buvo įjungti įvairių kraštų atstovai. Tuo būdu simpoziumai pasitarnavo seimo darbingumui, juoba, kad visi turėjo progos dalyvauti diskusijose.

Jei svarstybinė seimo dalis ėjo sklandžiai, tai rinkiminė užkliuvo ir tapo varžybomis. Nors Bendruomenėje tautiečiai dalyvauja kaip individai, tačiau rinkimų atveju vis dar turi įtakos politiniai užkulisiai. Jie drumsčia stiprios, reprezentacinės, autoritetingos PLB vadovybės sudarymą. Ir šį kartą tos drumsties buvo. Pozityvi rinkiminių varžybų pusė buvo ta, kad nestokojo kandidatų. Neigiama pusė — atėjimas su tam tikro pobūdžio sąrašais ir užkulisinė kova už juos. Svarbiau yra tinkami asmenys, o ne kombinuoti sąrašai. Tegu tie asmenys būna įvairių spalvų, kaip ir pati Bendruomenė. Reikšmingesnis yra ne kurio nors sąrašo laimėjimas, o geros vadovybės sudarymas, nes nuo jos daug priklauso visos Bendruomenės ateitis.

KANADOS ĮVYKIAI

PADIDINTOS BANKO PALŪKANOS

Kanados valstybinis bankas, iš kurio paskolas gauna privatūs bankai, paskolų palūkanas padidino iki 7,25%. Tai yra jau penktas palūkanų padidinimas nuo š.m. balandžio mėnesio. Tada paskolų palūkanos bankams buvo tik 4,75%. Ryšium su pastaruoju palūkanų padidinimu Kanados bankai už paskolas dabar ima iki 9%, už mortgičius — 10%. Palūkanų paskoloms padidinimas ir tuo pačiu paskolų suvaržymas vėl skelbia kovą infliacijai, nors sezoninių bedarbių yra 5,5%. Paskolų suvaržymas pristabdys darbovietės plėtimą ir padidins bedarbių skaičių. Blogiausia, kad kainų kilimas tebėra nesustabdytas. Kanados statistikos paskutiniais duomenimis, kasdieninio vartojimo gaminiai rugpjūčio mėnesį pabrango 1,3%, maisto gaminiai — 3,2%. Per šių metų pirmuosius 8 mėnesius kasdieninio vartojimo gaminių kainos šoktelėjo 8,3%, maisto gaminių — net 15,8%. Konservatorių vadas R. Stanfieldas federaciniame parlamente buvo iškėlęs nepasitikėjimo vyriausybe klausimą dėl lig šiol nesuvaldytos infliacijos, bet pralaimėjo 102:129 balsų santykiu. Prieš nepakankamas premjero P. E. Truedau liberalų vyriausybės priemones infliacijai pažaboti balsavo tik 102 konservatoriai, o liberalams į pagalbą atėjo D. Lewis vadovaujamos NDP partijos 22 socialistai, 10 kreditistų ir vienas nepriklausomas parlamento atstovas.

Naują orinio susisiekimo sutartį pasirašė Kanados ir JAV vyriausybių atstovai. Toronto, Montrealio ir kaikuriuose kituose Kanados aerodromuose amerikiečiai turėjo savo muitininkus, kurie patikrindavo į JAV išskrendančius keleivius. Tokiems keleiviams nebūdavo jokios laiką gaišinančios kontrolės JAV aerodromuose. Naujoji sutartis ne tik praplės amerikiečių muitininkų kontrolę Kanadoje, bet ir įves kanadiečių muitininkų kontrolę JAV aerodromuose. Pirmiausia numatoma kanadiečius muitininkus parūpinti Miami, Tampos ir Niujorko aerodromams, kur jie tikrins į Kanadą skrendančius keleivius. Sutartis taipgi įveda net 46 naujas orinio susisiekimo linijas tarp Kanados ir JAV miestų, kurių 18 teks Kanados orinio susisiekimo bendrovėms, 28 — amerikiečių. Lig šiol Kanados bendrovės skrydžiams į JAV turėjo 14 linijų, JAV bendrovės skrydžiams į Kanadą — 21.

(Nukelta į 6-tą psl.)

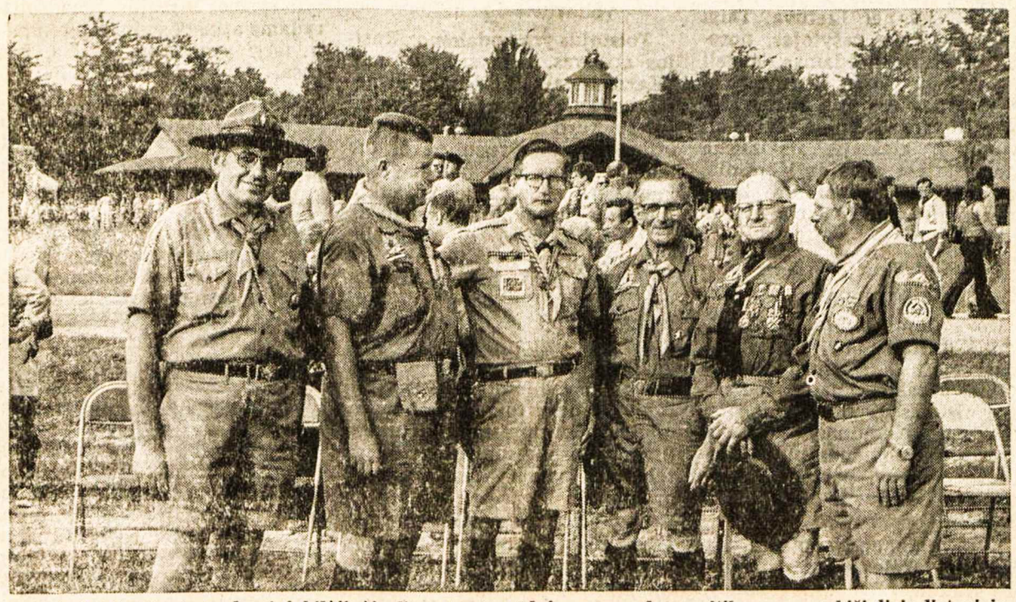

Estų ir latvių skautų vadovai jubilėjinėje lietuvių stovykloje po parado susitiko su savo bičiuliais lietuviais. Stovi iš kairės: vad. Fricis Sipols — vyriausias latvių skautininkas, estų skautų vadovas Uno Jurima, vad. Raimundas Čaks — latvių skautų JAV rajono vadas, v. s. V. Kizlaitis, v. s. P. Jurgėla, v. s. Vyt. Jokūbaitis. Vad. Fr. Sipols apdovanotas Lelijos ordinu, Uno Jurima ir Raimunds Čaks—Ordinu už nuopelnus Nuotr. V. Kizlaičio

Žinios, kurių neskelbia sovietai

Keletas būdingų faktų iš neoficialaus leidinio "Lietuvos Bažnyčios Kronika" 6 numerio

Vilnius. 1972 pabaigoje buvo išspausdintas Šv. Raštas — Naujasis Testamentas maždaug 10.000 egzempliorių. 1973 vasario mėnesį kunigai galėjo jį pasiimti iš kūrijų. Mažesnių parapijų klebonai gavo tik po kelis egzempliorius. Didesnėms parapijoms teko po 10-20 egzempliorių. Kalbama, kad vidutiniškai parapijai teko po 10 egzemp. Du Šv. Rašto egzemp. skiriami parapijos bažnyčiai, du — kiekvienam kunigui, o likusius klebonas turi teisę išdalinti savo nuožiūra aktyvesniems katalikams. Vienam katalikui vidutiniškai tenka Šv. Rašto vienas lapas...

Pasakojama, kad, spausdinant "Vaizdo" spaustuvėje Šv. Raštą, darbininkų kolektyvas buvo parinktas tik iš partiečių. Nepaisant jų "ištikimybės" valdžiai, nemažas skaičius Šv. Rašto iš spaustuvės dingo.

Pasirodžius Šv. Raštui, kaikurie Vilniaus ateistai, apsimetę katalikais, bandė iš klebonų nupirkti Šv. Raštą, kad kuo mažiau jo patektų tikintiesiems.

Vieni katalikai Šv. Raštu džiaugėsi, kiti kritikavo vertimą, o treti sakė: "Laiměta už vieną rublį, o pralaiměta už dešimtį". Juk toks mažas Šv. Rašto tiražas praktinės naudos beveik neduos, o tarybinė valdžia juo pasinaudos savo propagandai — žiūrėkite, kokia spaudos laisvė Tarybų Lietuvoje!

Labai daug (tikslių žinių neturime) Šv. Rašto egzempliorių pasiėmė partijos centro komitetas. Daug Šv. Rašto knygų propagandos tikslais pasiųsta į užsienį lietuviams, augštiems Katalikų Bažnyčios atstovams ir kt.

J. E. vysk. R. Krikščiūnas, kalbėdamas Lietuvos kultūrinių ryšių su užsienio lietuviais komiteto ataskaitiniame - rinkiminiame plenume, pasakojo, kad "katalikai Lietuvoje leidžia sau reikalingas religines knygas... Štai, dar spaustuvės dažais tebekvepia labai reikšmingas leidinys — "Šventojo Rašto Naujasis Testamentas". Vyskupo kalba sukėlė katalikų reakciją: "Mes neturime jokių religinių knygų." Šit kodėl atsirado Lietuvos katalikų pareiškimas religinių reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tuměnui.

Iš įvairių Lietuvos kampelių į knygyną "Knyga-paštu" pasipylė daugybė prašymų: "Atsiųskite Šv. Raštą". Deja, visiems atsakymas buvo neigiamas.

* * *

Vilnius. 1973 vasario mėn. religijų reikalų tarybos igaliotinį J. Rugienį pakeitė K. Tuměnas.

J. Rugienis, ilgametis MGB darbuotojas, eidamas igaliotinio pareigas, dažnai elgdavosi čekistiškai: kunigus koliodavo, bardavo, grasindavo ir t.t. Kazimieras Tuměnas yra partinis darbuotojas, istorijos mokslų kandidatas, 1964 baigęs Maskvos visuomeniniu mokslu akademija ir po to dirbęs LKP CK lektorių grupės vadovo pareigose.

Šis pasikeitimas Lietuvos Bažnyčiai nieko gero nežada. K. Tuměnas, atrodo, bus taktiškesnis, tačiau kaip ir Rugienis vykdys Bažnyčios griovimo darbą.

* * *

Vilnius. 1973 m. Vilniaus saugume buvo tardomi šie lietuviai:

1. Andrašiūnaitė Birutė, inžinierė, kovo 28; 2. Božytė Marija, Vilniaus universiteto IV kurso studentė lituanistė, kovo 28; 3. Burauskaitė Birutė, inžinierė, balandžio 2; 4. Eigminas Kazimieras, baigęs Vilniaus universitetą, lietuvių kalbos specialistas, balandžio 6; 5. Eimaitytė Elena, baigusi vokiečių kalbą, kovo 27; 6. Jakučionytė Rėda, kovo 28, inžinierė; 7. Jakučiūnas Zenonas, baigęs konservatoriją; 8. Janulevičiūtė Veronika, Jaunimo teatro etnografinio ansamblio dalyvė, kovo 28; 9. Jasiukaitytė - Ašmontienė Virginija, studentė lituanistė; 10. Juška Alfonsas, biofizikas, kovo 27-28; 11. Kanevičiūtė Donata, matematikė, balandžio 3; 12. Kaukėnas Danas, "Vakarinių Naujienų" korespondentas, balandžio 4; 13. Labanauskas Kęstutis, paminklų restauravimo instituto darbuotojas, kovo 28; 14. Matulis Rimas, baigęs anglų kalbą, kovo 28; 15. Misius Kazimieras, inžinierius, kovo 27; 16. Norvaišas Egidijus, fizikos aspirantas, kovo 27; 17. Petrauskas Algimantas, inžinierius, kovo 28; 18. Povilaitytė Teresė, baigusi lietuvių kalbą, kovo 28; 19. Ramonas Alfonsas, fizikas-matematikas, kovo 27; 20. Simokaitis Albinas, sanepid. stoties instruktorius; 21. Stankevičius Edma, studentas žurnalistas; 22. Trinkūnas Jonas, istorijos-filosofijos aspirantas, kovo 28; 23. Vanagaitė Zita, architektė, balandžio 3.

Saugumiečiai klausinėjo apie išvykas į Uralą ir Sibirą. Kodėl jų metu bendrauta su lietuviais tremtiniais, aplankyti buvę lageriai. Kaltino, kad išvykų į Kaukazą metu buvę bandoma užmegzti ryšius su nacionalistiniais armėnų, gruzinų ir kitų tautybių sluogsniais. Tardytojai priekaištavo, kad išvykų metu į Rytų Prūsijos Sambijos sritį buvo domimasi ir keliama aikštėn senųjų kultūros paminklų naikinimas, deginamos žvakelės ant piliakalnių. Saugumiečius domino Liaudies Dainos Klubas Vilniaus profsąjungų rūmuose, prieš 2 metus išvaikytas Vilniaus universiteto studentų Romuvos klubas, vasaros ekspedicijos, Rasos šventė Kernavėje, Šventosios archeologinė ekspedicija. Tardomieji buvo barami už domėjimąsi senove ir jos idealizavimą, nes tuo skleidžiamos nacionalistinės nuotaikos. — Kodėl dainuojamos tik lietuviškos dainos? Kodėl dainuojamos partizaniškos dainos? Kodėl renkama medžiaga apie partizanų kovas? Kodėl, susitinkant su latviais, skleidžiamos nacionalistinės nuotaikos? Kodėl bendraujama su Baltarusijos lietuviais, jiems vežamos knygos, prenumeruojami laikraščiai, vaikai raginami lankyti lietuviškas mokyklas Lietuvoje?

Saugumiečiai teiravosi, kokiu būdu į kraštotyrininku renginius pritraukiama tiek daug jaunimo.

R. Matuliui isakė pasirašyti, jog nedalyvausiąs jokiose sueigose ir jų neorganizuosiąs, jei jos nebus suderintos su oficialiais organais.

* * *

Vilnius. 1973 kovo mėn. pabaigoje Vilniuje įvyko Lietuvos TSR paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos IV suvažiavimas, kuris apibendrino kraštotyrininkų veiklą. Draugijos tarybos pirmininkas V. Uogintas kalbėjo, kad "kiekvienas kraštotyrininkas kiekviename savo darbo žingsnyje privalo vadovautis marksistine - leninistine metodologija, klasiniais kriterijais", kad "būtina kovoti prieš pasitaikančias senovės idealizmo tendencijas" ir "nacionalizmo pasireiškimus." Ypač didelį dėmesį būtina skirti darbo, revoliucinio ir partizaninio judėjimo, tarybinės armijos kovų šlovės paminklų apsaugai, globai ir populiarinimui.

— Rinkdami ne visapusišką kraštotyrinę medžiagą, o tik tą, kuri dvelkia senove, mes norom nenorom nusigręžiam nuo pačių aktualiausių gyvenimo problemų... Kraštotyrininkų pirmaeilis uždavinys ir yra užfiksuoti visa tai, kuo šiandien gyvena darbo žmonės, ką jiem davė tarybų valdžia, — kalbėjo draugijos Vilniaus miesto skyriaus pirmininkas J. Jarmalavičius.

LTSR Ministerių Tarybos pirmininko pavaduotoja L. Diržinskaitė pageidavo, kad mūsų kraštotyrininkai rinktų medžiagą apie revoliucinio judėjimo dalyvius ir rūpintųsi komunistinės visuomenės žmogaus ugdymu ("Tiesa", 1973. III. 27).

* * *

Vilnius. 1973 vasario pradžioje Vilniaus kino teatruose pasirodė istorinis filmas "Herkus Mantas" apie XIII amžiaus prūsų kovą prieš kryžiuočius. Filmas — tendencingai ateistinis. Jo statytojams ne tiek rūpėjo istorinė tiesa, kiek propaganda. Filmo pagrindinis veikėjas Herkus Mantas masto mūsų ateistų sąvokomis. Net "Tiesa" (1973. II. 22), recenzuodama šį filmą, pabrėžė, kad "religinis fanatizmas filme kiek perspaustas". Nepaisant, kad šiuo filmu buvo atiduota didelė duoklė ateistinei propagandai, žiūrovams jis sukėlė tautines nuotaikas.

Nauja PLB vadovybė

Naujai išrinktoji PLB valdyba rugsėjo 7 d. pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — inž. Bronius Nainys, vicepirmininkas — kun. Jonas Borevičius, SJ, vicepirm. švietimo reikalams — mokyt. Jonas Kavaliūnas, vicepirm. jaunimo reikalams — inž. Romas Kasparas, vicepirm. finansiniams reikalams — inž. Kostas Dočkus, vicepirm. administraciniams reikalams — Stasys Džiugas, sekretorius — Juozas Šlajus.

Vadovaujantis PLB seimo nutarimu ir konstitucijos nuostatais, artimoje ateityje valdyba dar kooptuos keletą asmenų specialiems reikalams. Kooptuoti nariai turi lygias teises su rinktaisiais.

Pasaulio įvykiai

ČILĖS MARKSISTĄ PREZ. S. ALLENDĘ NUVERTĖ KARIUOMENĖS, laivyno, aviacijos ir policijos sukilimas. Prezidento rūmuose nuo sukilėlių tankų ir lėktuvų jį nesėkmingai bandė ginti tik 30 sargybinių. Kai kariuomenės daliniai įsiveržė į rūmus, prez. S. Allendė nusišovė savo bičiulio F. Castro dovanotu ginklu, o jo pavyzdžiu pasekė ir spaudos sekr. A. Olivares. Prezidento rinkimuose 1970 m. pabaigoje S. Allende gavo 36% balsų ir valdžion atėjo tik dėl dešiniojo sparno kandidatų įvykdyto rinkėjų suskaldymo. Kraštui valdyti jis sudarė koalicinę populiarios vienybės grupę, kurioje pirma vieta teko į Mao ir Castro linkusiem jo socialistam, antra — komunistam. Prez. S. Allende, būdamas pirmuoju marksistu pasaulyje, laimėjusiu demokratinius rinkimus, įsipareigojo siekti socializmo demokratijos rėmuose. Ekonominį chaosą sukėlė jo pradėta žemės reforma, vario kasyklų suvalstybinimas, vidurinei čiliečių klasei išvystytas spaudimas, iššaukęs beveik nuolatinius streikus. Jau 1972 m. jis išsėmė valstybės iždo $343 milijonų užsienio valiutos atsargas ir netgi turėjo importuoti maisto gaminių už $400 milijonų, kai žemės reforma visiškai paralyžavo jų gamybą. Kainų kilimas ir infliacija per marksisto prezidento viešpatavimo trejus metus pasiekė net 323%. Sostinėje Santiage eilės prie krautuvių durų turistams primindavo Sovietų Sąjungą, tik čia jos buvo gerokai ilgesnės. Kaikurie sostinės gyventojai vietą tose eilėse užimdavo jau iš vakaro ir nakvodavo gatvėje, kad rytą pirmieji galėtų įeiti į krautuves. Savaime suprantama, didžioji čiliečių dauguma tokiose aplinkybėse tapo prez. S. Allendės peršamo socializmo priešais, o jo šalininkai buvo nepatenkinti perlėtu socializmo įgyvendinimu. Abi pusės ėmė ginkluotis. Socialistai daug kur jėga užimdavo fabrikus. Tarp dešiniųjų ir kairiųjų grupių prasidėjo susišaudymai, vedantys prie atviro pilietinio karo. Prez. S. Allende, išrinktas šešeriem metam, bandė išsilaikyti valdžioje su karinių pajėgų pagalba, įjungdamas jų vadus į savo ministerių kabinetą, tačiau pastarieji susilaukė savo žmonų protesto, į kurį įsikišo ir kiti karininkai, kai ir juos pradėjo atakuoti jų žmonos dėl chaosą atnešusios vyriausybės rėmimo. Pagal ilgų metų tradiciją Čilės karinės pajėgos nesiveldavo į politiką, gerbdavo demokratinę vyriausybę ir vengdavo sukilimų, tačiau šį kartą jas išjudino kasdien didėjanti pilietinio karo grėsmė.

NAUJOJI VYRIAUSYBĖ

Sukilėliai naujuoju Čilės prezidentu paskelbė kariuomenės vadą gen. A. Pinochetą, buvusį karo mokyklos profesorių, kurį remia laivyno, aviacijos ir policijos vadai. Jo sudarytame 15 asmenų kabinete visos ministerijos teko karininkams, išskyrus teisingumo ir švietimo ministerijas, kurios buvo patikėtos civiliams. Naujoji vyriausybė uždarė parlamentą ir senatą, nutraukė diplomatinius ryšius su Kuba, įvedė cenzūrą spaudai. Sukilimui pritarė ir sukilėlius remia dvi didžiosios Čilės partijos — krikščionys demokratai ir tautininkai. Abi jos vadovavo opozicijai parlamente ir senate prieš marksistą prez. S. Allendę. Ilgai trukusį streiką užbaigė ir sunkvežimių savininkų unija, iš prez. S. Allendės reikalavusi dalių ir naujų sunkvežimių. Spėjama, kad sukilime žuvo apie 1.000 čiliečių, bet jų tikslus skaičius nėra žinomas. Prez. S. Allendės šalininkai bandė skleisti gandus užsienyje, kad iš provincijos į Santiagą su divizija kariuomenės žygiuoja buvęs kariuomenės vadas gen. C. Pratos, tačiau jis šiuos gandus paneigė per televiziją tartu žodžiu. Diplomatinį pripažinimą Čilės karinei vyriausybei suteikė keturios pirmosios valstybės — Brazilija, Urugvajus, Paragvajus ir El Salvadoras. Be Kubos, atrodo, didžiausios opozicijos bus susilaukta iš Meksikos, Venecuelos ir Domininkonų respublikos. Šių kraštų vyriausybės paskelbė trijų dienų gedulą nusižudžiusiam prez. S. Allendei pagerbti ir žada politinę globą jo šalininkams. Vašingtone rengimasis sukilimui buvo žinomas iš anksto, tačiau vyriausybės sluogsniai teigia, kad JAV prie jo nėra prisidėjusios, nors dėl prez. S. Allendės reformų smarkiai nukentėjo amerikiečių investuotas kapitalas. Čilėje. Švedų kompartijos vadas V. K. Hermanssonas nusižudžiusį prez. S. Allendę jau pasiūlė kandidatu 1974 m. Nobelio taikos premijai, nepaisydamas visam pasauliui gerai žinomo fakto, kad jo valdymas Čilę beveik įstūmė į pilietinį karą ir privedė prie karinio sukilimo.

KONFERENCIJA ALŽYRE

Save trečiuoju pasauliu vadinančios 76 valstybės, prisidengusios tariamo neutralumo skraiste, turėjo IV konferenciją Alžerijos sostinėje Alžyre. Tų "neutraliųjų" tarpe buvo ir Kubos diktatorius F. Castro, bandęs pristatyti Sovietų Sąjungą kaip trečiojo pasaulio geriausią bičiulę. Su tokia mintimi nesutiko ir jai viešai pasipriešino sostą praradęs Kambodijos princas N. Sihanoukas, kurį dabar remia komunistinė Kinija. F. Castro kalba buvo nepatenkintas ir Libijos prez. plk. M. Gaddafi, pasak kurio, F. Castro šioje konferencijoje neturi teisės dalyvauti. Nemažas dėmesys buvo skirtas konferencijos dalyvių didesnei įtakai turtingosioms pasaulio valstybėms, pasiekiamai žaliavų tiekimo suvaržymu. Tačiau tokios minties nepraktiškumą pademonstravo dešimties arabų valstybių neįstengta sutarti naftos tiekimo politika JA Valstybėms. Priimtos rezoliucijos skelbia ekonominį boikotą Izraeliui, pritarimą Sovietų Sąjungos žydų emigracijos varžtams ir smerkia JAV už naująjį kolonistinį buvusios Indokinijos kraštų išnaudojimą. F. Castro, susilaukęs priekaištų dėl Maskvos garbinimo, bandė įsiteikti konferencijos dalyviams, pranešdamas diplomatinių ryšių nutraukimą su Izraeliu.

SVEČIAS IŠ PARYŽIAUS

Pekinge viešėjo Prancūzijos prez. G. Pompidou. Jis buvo priimtas kompartijos vado Mao ir turėjo ilgoką pasitarimą su premjeru Ču En-Lai, kuris puolė Sovietų Sąjungą bei jos pastangas Europos saugumo konferencijoje užsitikrinti taikų sambūvį. Prez. G. Pompidou betgi pritarė tam sambūviui, nors jis gerai žino, kad toks sambūvis gali baigtis Sovietų Sąjungos pozicijų sutvirtinimu Kinijos pasienyje, kur prosovietinė Mongolijos respublika jau kaltina kiniečius masinėmis mongolų žudynėmis Kinijai priklausančioje Mongolijos dalyje. Atrodo, Kinija tikėjosi prez. G. Pompidou nuteikti prieš Sovietų Sąjungą ir panaudoti Prancūzijos įtaką Europos saugumo konferencijoje, tačiau svečias iš Paryžiaus ant šios meškerės neužkibo.

SOLŽENICINO ĮSPĖJIMAS

Norvegų spauda paskelbė rašytojo A. Solženicino pavėluotą laišką, siūlantį Nobelio 1973 m. taikos premijos kandidatu atominį fiziką dr. A. Sacharovą. Nemaža laiško dalis yra skirta JAV viešpataujančiam hipokritizmui, kuris A. Solženicinui primena paskutiniąsias carinio režimo dienas Rusijoje. Nesiimdamas ginti prez. R. Niksono ir respublikininkų, A. Solženicinas pasmerkia demokratų senatorius dėl Watergate incidento išpūtimo, primindamas, kad ir demokratai yra pasinaudoję panašia taktika ankstesniuose rinkimuose, tik jie nebuvo nutverti ir neturėjo dabartinės elektroninės technikos. Pasak A. Solženicino, kaip carinė Rusija paskutiniaisiais metais, taip ir JAV dabar žengia visiško politinio chaoso kryptimi. A. Solženicinas taipgi puolė Australiją ir N. Zelandiją, kurios smerkia Prancūzijos atominius bandymus, bet nutyli žymiai pavojingesnius Kinijos bandymus.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

RELIGINIAME GYVENIME

★ **Krikščioniui vien sąžinės neužtenka,** pareiškė popiežius Paulius VI savo kalboje tikintiesiems Šv. Petro bazilikoje. Sąžinė, tiesa, esanti pats artimiausias kriterijus, pagal kurį sprendžiame savo veiksmų tyrumą, tačiau ji turi būti ugdoma, informuojama ir auklėjama pagal objektyvųjį gėrį bei dieviškąjį mokslą. Vien instinktyvaus ir intuityvaus sąžinės sprendimo neužtenka. Sąžinei reikia taisyklių bei įstatymų, nes kitaip jos sprendimai gali būti klaidingi, paveikiami įvairiausių aistrų bei pašalinių žmonių elgesio.

★ **Gregorinis giedojimas,** kuris per šimtmečius buvo vartojamas Katalikų Bendrijos lotynų apeigose, niekada nebuvo ir nėra panaikintas. II Vatikano santarybai 1963 m. išleidus "Liturginę konstituciją", leidžiančią vartoti savas kalbas liturgijoje, gregorinis giedojimas visdėlto buvo apleistas, nors konstitucija teigė, kad jis yra lotyniškosios liturgijos dalis. Šiuo metu popiežius Paulius VI, kalbėdamas bendrosios audiencijos metu tikintiesiems, išreiškė viltį, kad gregorinis giedojimas suras savo vietą lotynų apeigose ir kad tokių giesmių kaip "Gloria", "Credo", "Sanctus" ir "Agnus Dei" gregorinis interpretavimas atsigaus tikinčiųjų kalba atnašaujamose Mišiose. Šis giedojimas esąs labai turtingas savo istorija, nes jo pradmenys užtinkami žydų sinagogos muzikoje. Ši žydų muzikinė įtaka pasiekė Vakarus per siriečių ir bizantiečių liturgiją. Vakaruose gregorinis giedojimas vyravo nuo 7 iki 11 šimtmečio. Vėliau jis buvo pradėjęs nykti, bet Prancūzijos Solesmes benediktinų vienuolių pastangų dėka buvo atgaivintas 19 šimtmetyje.

★ **Išsituokę katalikai,** kurie neteisėtai susituokia, gali būti laidojami katalikiškomis apeigomis, jeigu prieš mirtį rodo gailestį už padarytąją klaidą ir nėra pavojaus tokiu elgesiu sukelti apylinkės tikinčiųjų papiktinimą. Tokį sprendimą padarė Vatikano doktrinų kongregacija. Pastaroji betgi pabrėžė, kad vyskupai bei kunigai turi tikintiesiems paaiškinti, jog tai jokiu būdu nėra neteisėtos moterystės užgyrimas.

★ **"Opus Dei" sąjūdis,** kuriam priklauso profesijonalai katalikai, gyveną pasaulietišką gyvenimą, įšventino iš savo tarpo 51 asmenį kunigais. Naujieji kunigai yra iš 16 tautų, apimančių Amerikos bei Europos kontinentus. Jie visi yra darbavęsi nuo kelerių iki keliasdešimt metų savo profesijose, o šiuo metu kiekvienas dar įsigijęs teologijos, filosofijos ar kanonų teisės doktoratą. Ši organizacija įšventina kunigais tik tiek savo narių, kiek jų reikia savajai veiklai. Jos nariai darbuojasi įvairiuose kraštuose ir įvairiose profesinėse srityse, savo pavyzdžiu bei darbu vesdami žmones į Dievą. Tai vienuoliškai organizacijai dabar priklauso 56,000 narių, kurių mažiau nei 2% yra kunigai.

★ **Slovėnijoje,** kur gyvena 1½ milijono katalikų, šiuo metu kunigais įšventinti 59 asmenys. Tai nepaprastai didelis skaičius. Daugumas naujųjų kunigų yra kilę iš darbininkų bei ūkininkų šeimų.

★ **Komunistinė valdžia Lenkijoje** pradėjo stipriau varžyti religinį mokymą. Lenkijos primas kard. Stefan Wyszynski užprotestavo prieš dabar įvedamas naujas taisykles švietime. Religija pagal jas nebeleidžiama dėstyti mokyklose, o komunistinės indoktrinacijos pamokos įvedamos. Tai esą priešinga visiems idealams, kurie vedė ir formavo lenkiškąjį jaunimą per šimtmečius. Kardinolas pabrėžė, kad toks valdžios žingsnis yra žalingas ramybei, tvarkai ir bendradarbiavimui, kurio lenkų tauta šiuo metu esanti labai reikalinga.

★ **Afrikoje daug pašaukimų į kunigus** priskaičiuojama, tačiau pasirodo, kad jų vis dar nepakanka ten sparčiai augančiam katalikų skaičiui. 1949 m. Afrikoje buvo 11 milijonų katalikų ir 7,500 kunigų, iš kurių tik 1,080 afrikiečiai. 1971 m. Afrikoje buvo virš 35 milijonų katalikų, o juos aptarnauja 17,138 kunigai, kurių tik 4,000 yra afrikiečiai.

★ **Vatikano atstovai,** besidarbuoją įvairiuose kraštuose, kurie atostogavo Italijoje, buvo susirinkę pasitarimui Frascati apylinkėje netoli Romos. Spėjama, kad pasitarime buvo paliesta ir nauja Vatikano laikysena komunistinių kraštų atžvalgiu.

★ **Liuteronų-katalikų pokalbyje** padaryta didelė pažanga, tačiau praktinėje srityje viskas vyksta pamažu. Taip pasisakė dr. Paul C. Empie, buvęs Pasaulinės Liuteronų Federacijos JAV komiteto pirmininkas. Jis išreiškė džiaugsmą abiejų Bendrijų draugiškumu, kuris išsklaidė nesusipratimus, tačiau apgailestavo, kad tiek katalikai, tiek liuteronai tikintieji dažnai nežino to, kas buvo pasiekta pokalbiuose tarp oficialių katalikų ir liuteronų atstovų po II Vatikano santarybos.

★ **Arkiv. Angelo Innocent Fernandes** iš Delhi, Indijos, vadovavo 5 asmenų delegacijai, kuri lankėsi Maskvoje ir susitiko su Rusijos Ortodoksų Bendrijos vadovaujančiais asmenimis. Jis pareiškė, kad šiame susitikime, kuris jau yra trečias iš eilės, buvo pradėta ieškoti bendro krikščioniško atsakymo šių dienų pasauliui.

★ **Taizė ekumeninei vienuolijai priklauso įvairių** konfesijų krikščionys, jų tarpe ir katalikai. Šiuo metu į ją įstojo pirmasis katalikų kunigas Klaus Beurle iš Stuttgarto. Jis tai padarė su savo vyskupo Karl J. Leiprecht žinia.

★ **Tikėjimo silpnėjimas esąs susijęs** su pamaldumo į Mariją Dievo Motiną menkėjimu, mano Cincinati arkiv. Joseph L. Bernardin, buvęs JAV katalikų vyskupų konferencijos sekretorius. Kalbėdamas Fatimos Marijos šventėje, jis skatino tikinčiuosius kreiptis į Mariją, kad padėtų mums įgyvendinti tai, ko Kristus mokė. Šeimų pairimas ir abortai esančios aiškios pasekmės Marijos nuvertinimo ir tuo pačiu nuvertinimo Šventosios Šeimos, kurioje Kristus augo ir kuri turėtų būti visų krikščionių pavyzdys. Marija esanti taip intymiai susijusi su Kristumi, kad nuvertindami ją, nuvertinam patį Kristų.

Kun. J. Stš.

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Tolstojus, Solženicinas ir lietuvių tauta

B. RIMGAUDAS

Karinių istorijų aprašymuose yra pagarsėję du rusų rašytojai: Levas Tolstojus su savo veikalu "Karas ir taika" (Napoleono įsiveržimas į Maskvą) ir kovotojas prieš komunistinę santvarką Aleksandras Solženicinas su neseniai Vakaruose pasirodžiusiu romanu "Rugpjūčio 14" (Samsonovo armijos žlugimas Mozūrų ežeruose pirmojo pasaulinio karo metu).

Vieno ir kito rašytojo herojai (Napoleonas ir Samsonovas) su savo armijomis istorinius žygius pradeda Lietuvos žemėje — Napoleono armijos į Maskvą per Lietuvą, Samsonovo žygis į Prūsiją — irgi per Lietuvą. Taigi vienas ir kitas rašytojas, norėdamas ar nenorėdamas, negali išvengti sąlyčio su Lietuva. Kokia šių pagarsėjusių rusų rašytojų laikysena lietuvių tautos atžvilgiu ir kiek jie atskleidžia istorinę tiesą arba ją iškreipia, pakalbėsime sekančiuose skyreliuose, cituodami pačių rašytojų žodžius.

Tolstojui Rusijos siena — Nemunas

Koks tiesos puoselėtojas yra ne tik raštais, bet ir moralais pagarsėjęs L. Tolstojus, labai ryškiai pasako jo paties žodžiai: "Napoleonas davė įsakymą persikelti per Nemuną ir priešakiniai jo kariuomenės pulkai, atstūmę kazokus, peržengė **Rusijos sieną**" (Karas ir taika, t. III, psl. 17).

Kaip žinome, Napoleono kariuomenė kėlėsi per Nemuną ties Kaunu, taigi, etnografinėje Lietuvoje. Tolstojus nepamini net Lietuvos vardo. Nemunas jam yra Rusijos siena — Lietuvos nėra. Yra tik Rusija ir rusų žemės. Tą patį kartoja ir caras Aleksandras savo laiške Napoleonui (psl. 21). Tolstojui Napoleonas yra tas bjaurusis priešas, kuris išdrįso įsiveržti į taiką mylinčią Rusijos žemę. Bet kad rusai buvo užgrobę Lietuvą ir ją laikė vergijos pančiuose, Tolstojus apie tai nekalba.

Toliau Tolstojus rašo, kaip caras, išgirdęs apie Napoleono armijų persikėlimą per Nemuną, sušuko:

Nepaskelbus karo įžengti į Rusiją! Aš susitaikysiu tik tada, kai nė vieno ginkluoto priešo neliks mano žemėje (t. III, psl. 19).

Į šiuos Tolstojaus žodžius galėtume atsakyti paminėdami anuometinę lietuvių tautos viltį, su kuria ji sutiko ateinančius prancūzus: greit Lietuvos žemėje nebus nė vieno ginkluoto ruso.

Skaitant minėtą Tolstojaus veikalą, atrodo, kad nuo Nemuno ir toliau į rytus tegyvena vieni rusai, o įsiveržėlis Napoleonas trypia "šventąją Rusijos" žemę. Tik vienoj vietoj Tolstojus, tarsi apsirikęs, ima ir prasitaria:

Imperatorius (caras) buvo labai linksmas pajodinėjęs po Vilnių, kur minios gyventojų entuziastiškai sutiko ir lydėjo . . ., Lenkų damos, sveikindamos jį, mosavo skepetaitėmis (t. III, psl. 41).

Tik šitoj vietoj patiriame, jog Vilniuje gyvena ne vien rusės, bet ir lenkų damos. Kad Vilnius yra Lietuvos sostinė ir kad Vilniuje gyvena lietuviai, Tolstojui mažiausiai rūpi.

Laikai skirtingi, bet vėliavnešiai panašūs

Tolstojus yra nedalomos Rusijos atstovas. Jis savo veikale "Karas ir taika" iškilmingai neša rusiškojo imperializmo vėliavą, su kuria be jokių skrupulų uždengia visas rusų pavergtas tautas. Napoleoną dėl įsiveržimo į lietuviškas žemes apšaukia žmonijos pabaisa, antikristu ir t.t., bet kad rusai laikė pagrobę lietuviškas žemes ir jų caras jodinėjo Vilniaus gatvėse, tai viskas tvarkoj. Dar daugiau — tą lenkių damų sveikintą carą Tolstojus pavaizduoja kaip taikos apaštalą, žmonijos gelbėtoją ir tautų "išvaduotoją". Panašius šūkius tebevartoja ir šiandieniniai rusų komunistai. Skirtumas tik varduose ir spalvose. Tikslai tebėra tie patys — mažųjų tautų grobimas.

Šiuo atžvilgiu nedaug kuo skiriasi ir Aleksandras Solženicinas. Jis yra pagarsėjęs kaip didelis kovotojas prieš dabartinę prievartos sistemą Rusijoje, tačiau, kad jis būtų pagarsėjęs už rusų pavergtų tautų išlaisvinimą — to negalėtume pasakyti. Kaip šis žymus rusų rašytojas žiūri į pavergtas tautas ir kaip jis iš tikrųjų kovoja už tiesą, liečiančią Lietuvą ar lietuvių tautą, atsakymą rasime netrukus.

Pirmiausia tenka pažymėti, kad tarp Tolstojaus ir Solženicino yra nemažas laiko tarpas, o taip pat ir skirtingos socialinės sąlygos. Tačiau tiek vieną, tiek kitą veikalą skaitant, tarsi iš gerai paslėpto maišo tuojau kyšteli ylos vietoje "nedalomos Rusijos" tendencija. Jeigu Tolstojaus veikale prie Nemuno prasideda "Rusija", o Lietuvoje nerandama lietuvių, išskyrus lenkų damas Vilniuje, tai atsivertus Solženicino veikalą "Rugpjūčio 14", jau matyti paminėtas lietuvių vardas. Bet tarp Solženicino lietuvių paminėjimo ir Tolstojaus jų visiško ignoravimo didelio skirtumo nėra. Tolstojui minėtame romane lietuviai visai neegzistuoja, o Solženicinui egzistuoja, bet yra pasiruošę ginti nedalomos Rusijos garbę ir didybę. "Lietuvių tauta eis ginti šio švento reikalo", — rašo Solženicinas (psl. 65). Taigi, Tolstojaus visai neegzistuojantieji ir Solženicino egzistuojantieji lietuviai turi tą patį tikslą — ginti močiutę Rusiją, jos garbę ir didybę.

Solženicinas ieškojo Rusijos priešų Lietuvos žemėse

Kyla klausimas, kodėl tie tariami ar tikri rusiškos dūmos lietuviškieji atstovai taip užsidegę šneka, jog "lietuvių tauta eis ginti šio švento reikalo"? Solženicinui atrodo tai paprastas reikalas — lietuviai privalo guldyti savo galvas už rusiškus reikalus. O tas reikalas yra štai koks: "Nuo to laiko, kai buvo nustatyta rytinės Prūsijos siena, sudarydama atkištą sugniaužtą kumštį, tarsi prašyte prašančią, kad rusai ją pašalintų" (psl. 84).

Žiūrint lietuviškomis akimis į šį rytinės Prūsijos klausimą, nenoromis peršasi kitas palyginimas: Suomių įlanka grasina Leningradui, ir todėl Suomija prašyte prašosi rusų okupuojama!

Solženicinas nė nepagalvoja, kad rytinė Prūsija yra vokiečių užgrobtos lietuviškos žemės. **Rusai į ją turi tiek pat moralinės bei istorinės teisės, kiek ir vokiečiai.** Antra vertus, niekas rusų neprašė ir neprašo tas žemes "išvaduoti", kaip kad jie mėgsta padengti savo grobuoniškus tikslus. Rytinės Prūsijos klausimas yra lietuviškųjų žemių klausimas. Tačiau Solženicinas, kovotojas prieš komunistinį despotizmą ir prievartą, perdaug su savo sąžine nesiderėdamas, rašo, kad tai rusų reikalas, ir lietuviai pasiryžę su džiaugsmu lieti savo kraują. Šioj vietoj iš po Solženicino plunksnos nejučiomis išlenda sena rusiškoji tendencija — rusiškojo imperializmo vėliava. Kaip Tolstojui Nemuno peržengimas yra rusų žemės pažeidimas, taip Solženicinui rytinė Prūsija — Rusijos reikalas. Šiuo klausimu esmėje tarp vieno ir kito rašytojo nėra jokio skirtumo. Vienam ir antram lietuviškos žemės tėra lyg ir tramplynas rusiškajam imperializmui. Skirtumas tik tas, kad Tolstojui lietuvių jau nė vardo nelikę, o Solženicinui lietuviai atsirado.

Nedalomos Rusijos tendenciją Solženicinas prakiša ir kitu būdu. Jis rašo, kad po Samsonovo armijos žlugimo dar nebuvo Rusijos galas. "Rusija turėjo šimtą dvidešimt milijonų žmonių" (psl. 636). Tikrumoje pati Rusija niekada neturėjo tiek gyventojų ir šiandien jų tiek neturi. Rusija tik su užgrobtais kraštais sudarė tą skaičių. Bet tai nėra tikroji Rusija ir tai nėra rusai. Iš to, kas paminėta, peršasi išvada: **Solženicinas šiandien viena ranka atkakliai kovoja su enkavedistais, o kita ranka toleruoja priespaudą rusų užgrobtuose kraštuose.**

(Bus daugiau)

Žibančios jaguaro akys

B. Stundžia

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Diena pasitaikė karšta, be vėjo. Aplinkui, išskyrus aikšteles išvalytas apie pastatus, visur kiek akys matė buvo belapės džiunglės. Jose matėsi augšta išdžiūvusi žolė, kurioje pastebėjau kelis iguanus. Tie dideli driežliai (mano matyti buvo dviejų pėdų). Nebailūs, matyt, atėję pasižiūrėti turistų. Sutikome porą turistų, kurie buvo atvykę į džiunglės medžioti ir su savim turėjo jauną, vos dviejų savaičių beždžionaitę, kurią buvo pasigavę džiunglėse. Visi ja grožėjosi ir mielai fotografavosi.

Kiekvienoje vietovėje buvo svečių knyga, kurioje aš pasirašydavau, kad esu iš Lietuvos (ne iš Kanados, nes tai nenaujiena). Man besidairant, prie manęs priėjo augštoka moteriškė ir paklausė, ar aš lietuvis. Paklausiau iš ko ji sužinojusi. Atsakė, kad svečių knygoje pasirašė tuoj po manęs ir pastebėjo. Gavusi teigiamą atsakymą, ji pasisakė irgi esanti lietuvaitė, gyvenanti Kolorade ir apgailestaujanti, kad tėvai jos lietuviškai neišmokė. Domisi Lietuva, nors ir ištekėjusi už amerikiečio škotiška pavarde. Žinoma, aš kiek galėjau papasakojau informacijų apie Lietuvą ir stengiausi sustiprinti jos tautinius jausmus.

Vykstu į Chichen Itzą

Grįžome į Meridą pavakaryje. Truputį pasitrynęs mieste, apžiūrėjęs vieną kitą įdomesnę vietą, nuėjau anksčiau gulti nes kitas autobusas gana anksti turėjo išeiti į vieną žymiausių senovės Meksikos paminklų vietovę — Chichen Itzą. Vėl autobusas laiku išėjo. Vietos buvo numeruotos, sėdynės patogios, įrengtas vėsinimas, bet man pasitaikė vieta, kur langas neužsidarė, nes buvo sugadintas. Taigi buvau iš visų pusių šaldomas. Be to, ta dieną temperatūra krito net 25°F, t.y. iš 85 iki 60°F. Kritimas buvo palydėtas stipraus vėjo, kuris Vera Cruz apylinkėse tapo vietiniu uraganu. Buvo pranešta, kad vėjas ten siekė iki 150 km. į valandą. Prie Chichen Itza vėjas tapo audra, kuri nešiojo dulkes ir brazdino džiunglių medžius.

Chichen Itza yra šalia kelio, kuris eina pro Meridą ir atsimuša į Meksikos įlanką prie Puerto Juarez. Autobusas sustojo prie pašiūrės, kuri irgi turėjo kažkokį skambų vardą ir žodį "restoranas". Toje pašiūrėje buvo pardavinėjami visokie suvenyrai ir gėrimai. Ir autobusų buvo nemažai. Dažnai atvežda vo būri turistų net su vadovu. Kiti autobusai atvažiuodavo iš Volodolidad miesto, 20 km. nuo Chichen Itza. Eidamas tik klausaisi: vienam turistų būriui vadovas aiškina prancūziškai, kitam vokiškai, bet dažniausiai angliškai.

Nemačiau Egipto piramidžių, bet Itzos piramidės, kaip istoriniai paminklai, atrodė tikrai didingai. Prisimintina ir tai, kad šiaip technikoje majai gal ir nebuvo toli pažengę, bet statyboj ir matematikoj tikrai gabių žmonių turėjo.

Apžiūrėjimui reikia skirti visą dieną, nes pastatai labai išmėtyti. Gražus turėjo būti karių pastatas, nes turėjo daug kolonų ir svarių figūrų.

Įdomiausi statiniai yra žaidimų aikštė, didžioji piramidė ir observatorija. Žaidimų aikštė yra apsupta augštų sienų, ant kurių laiptų — suolų tilpdavo nemažai žiūrovų. O jau akustika tikrai nepaprasta. Sakoma, kad žaidimą pralaimėjęs žaidėjas turėdavo mirti. Observatorijos bokštas atrodo beveik visiškai taip, kaip ir dabartinių observatorijų. Atėjo į observatoriją tokia senutė su anūkais. Ji buvo pradžios mokyklos mokytoja, majų palikuonė. Labai jau nuoširdžiai aiškino anūkui apie senolių praeitį.

Piramidė yra gana gerai išsilaikiusi. Jos viršūnėje, matyt, buvo deginamos aukos.

Pabaigęs viską prabėgomis apžiūrėti, kalbėjausi su vienu vokiečiu, kuris Toronte, Yonge gatvėj, turi knygyną. Tik su pašnekovu atsisveikinęs pastebėjau, kad leidžiami žmonės į piramidės vidų. Pasirodo, po viršutiniais laiptais yra kita eilė laiptų, kurie siauru koridoriumi vedė augštyn į pačią svarbiausią vietą, kur stovėjo šventas majų jaguaras (P. Amerikos žvėris). Sunku buvo lipti, bet apsimokėjo. Pasibaigus laiptams, atsivėrė didoka patalpa, kur už tvorelės stovėjo akmeninio jaguaro statula. Jaguaro akys buvo iš brangakmenio ir žibėjo. Žinoma, šalia jaguaro buvo sargybiniai. Rodos, tik dukart per dieną turistai pusei valandos būna įleidžiami pažiūrėti to jaguaro.

Šia proga prisimena E. V. Daeniken parašytos knygos "Dievų karietos ir "Atgal į žvaigždes". Tose knygose jis pateikia istorikams visą eilę klausimų, į kuriuos nėra atsakymų.

Kaip aztekų, taip ir Inkos (Perų) imperijų istoriniai duomenys yra labai riboti. Daugeliu atvejų viskas yra paremta spėjimais, nes atrodo, kad žmonijos istorija dar tik pradedama rašyti. Juk Australijoje neseniai surastos seniausios istorijai žinomos žmonių gyvenvietės!

Kad skaitytojas turėtų pilnesnį vaizdą, kokiose aplinkybėse kūrėsi Meksikos valstybė, augo miestai ir susidarė savita kultūra, pateikiu padrikus istorinius duomenis. O gal tie duomenys yra irgi tik spėjimai — kas žino?

(Bus daugiau)

★ **"Amerikiečiai prieš abortą",** protestantų organizacija, kurią pradėjo organizuoti dr. David A. Noebel, Šv. Rašto profesorius ir American Christian College viceprezidentas, užsimojo organizuoti parašų rinkimą visų nusistačiusių prieš abortą. Jie tikisi surinkti virš 90 milijonų parašų. Organizacijos adresas: 808 Sheridan Road, Tulsa, Oklahoma 74189, USA.

ĮVYKO tai, kas turėjo įvykti. Nežiūrint to, mes dar ir dabar esame apstulbę, nes š. m. rugpjūčio 22 d.

mirė mūsų mylimas asmuo

a.a. Ona Eižinienė.

Visa eilė geraširdžių žmonių užjautė ir padėjo velionei bei mums sunkiose valandose. Negalėdami kiekvienam asmeniškai padėkoti, norime išreikšti visiems savo padėką bent šiuo viešu žodžiu.

Dėkojame dr. A. Pacevičiui už sudarytas sąlygas velionės ligos metu, įgalinančias sumažinti dideles fizines kančias; taip pat visiems ją lankiusiems, raminusiems bei ją guodžiusiems. Dėkojame kun. klebonui P. Ažubaliui už maldas ir paskutinius patarnavimus velionei; karsto nešėjams — V. Ališauskui, J. Kuprevičiui, A. Sergaučiui, V. Pivoriūnui, J. Staškevičiui ir J. Urbonui; O. Staškevičienei, atvežusiai žiupsnį žemių iš Vilniaus Rasų kapinių, tuo įvykdžiusiai velionės didįjį troškimą: "nors žiupsnelį šventos Lietuvos žemės ant mano širdies"; už atsisveikinimo žodžius, tartus kapinėse — T. Sekonienei KLK Moterų Dr-jos Šv. Jono Kr. par. sk. vardu, R. Žilinskienei — skautų, S. Paciūnui — pensininkų.

Nerandame žodžių atsidėkoti visiems už gausias šv. Mišių aukas, pareikštas užuojautas žodžiu, raštu ir spaudoje šio mūsų didelio skausmo metu; dalyvavusiems šermenyse bei palydėjusiems velionę į kapines. Dėkojame p. J. už nekrologą "Tėviškės Žiburiuose" ir "Tėvynės Prisiminimų" radijo valandėlės vedėjui J. R. Simanavičiui, pranešusiam šią liūdną žinią per radiją. Dėkojame KLK Moterų Draugijos Šv. Jono Kr. par. skyriui už paruoštus po laidotuvių pusryčius, o ypatingai p. Žekienei ir p. Katelienei. Tepriima mūsų nuoširdžiausią padėką P. Preibys, kuris tuo metu, kai mes visi buvome pasimetę, tvarkė visus laidotuvių reikalus.

Dar kartą visiems be galo dėkingi likę liūdesyje —

Vyras, dukterys ir sūnus

A✝A

JONUI ŠTREITUI

Brazilijoj mirus, jo šeimą ir Toronte gyvenančius seserį su svainiu p. ŠENFERIUS bei brolį VIKTORĄ nuoširdžiai užjaučiame —

Elena Vikauskaitė *Marija Macevičiūtė*

Alė ir Albinas Paškevičiai

A✝A

BARBORAI MAČKINIENEI

mirus Toronte rugpjūčio 23 d., jos vyrą JONĄ ir sūnų ALGĮ nuoširdžiai užjaučiame liūdesio valandoje —

Algis ir Vanda Ulbinai
Lucius ir Aida Ulbinai

Mylimam sūnui

a.a. EDUARDUI STANKAIČIUI

tragiškai mirus, BRONĘ ir JONĄ STANKAIČIUS jų gilaus skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučia —

Paulionių šeima

Begalinio skausmo prislėgtiems tėvams, mylimam sūnui

A✝A

EDUARDUI STANKAIČIUI

tragiškai žuvus, nuoširdžią užuojautą reiškiame ir kartu liūdime —

Keršių ir Sondų šeimos

Mirus JUOZUI PASKEVIČIUI,

jo sesutę ZUZANĄ STANČIKIENĘ ir šeimą giliai užjaučiame —

E. V. Dailydžiai

Mielai ONAI EIŽINIENEI

mirus, jos vyrą VLADĄ, dukteris ir sūnų nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Br. ir J. Miškiniai

A✝A

ONAI EIŽINIENEI

mirus, jos šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

Toronto Lietuvių Namų Moterų Būrelis

A✝A

ANELEI KREGŽDIENEI

Čikagoje mirus, jos brolį JONĄ MAČIULĮ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

M. J. Žekų ir
O. L. Radzevičių šeimos

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS

Komunistinio jaunimo mitingas Berlyne

J. KAIRYS

Šią vasarą Rytų Berlyne įvyko raudonųjų rengtas vadinamasis "jaunimo festivalis". Vien atstovų dalyvavo apie 20.000. Jų buvo iš apie 140 kraštų. Dalyvavo ir V. Vokietijos jaunimo organizacijų atstovai — apie 800 asmenų.

Programa

Buvo gvildenami politiniai ir kultūriniai reikalai. Vyravo šūkiai: kova prieš militarizmą, kolonizmą, už amžiną taiką, tautų solidarumą ir draugiškumą, už tautų laisvę ir pan. Kaip visiems žinoma, šiandien tik komunistiniai kraštai puoselėja militarizmą, kolonizmą, drumsčia tautų solidarumą, palaiko tautų vergiją. Kad visa tai nukreiptų nuo savęs, raudonieji puolė Portugaliją ir JAV-es. Portugalija buvo kaltinama dėl įvykių Mozambikoj, kurie prieš pat festivalį ir V. Vokietijos kairiųjų buvo perdėtai išpūsti, o JAV-ės — dėl Indokinijos.

Politinės programos ribose buvo ir diskusijų. Kad savo turiniu jos neišeitų iš šeimininkų iš anksto nustatytų ribų, jos vyko mažomis grupelėmis — po dešimt asmenų. Joms vadovavo prityrę komunistai. Mažiausią nukrypimą reiškusieji buvo tuoj sutramdomi. Gi V. Berlyno jaunimas, dalyvavęs diskusijose, daugiau nebuvo į R. Berlyną įsileidžiamas.

V. Vokietijos krikščioniškų organizacijų jaunimas buvo nugabenęs atitinkamų atsišaukimų ir bandė paskleisti, bet juos vietiniai komunistai rinko ir naikino.

R. Berlynas darė viską, kad vakariečiai neužkrėstų jaunimo savo dvasia. Atitinkamų pareigūnų buvo saugomas nuo kontaktų su vakarietišku jaunimu, ypač su jaunimu iš V. Vokietijos. Visdėlto rytiečiai jieškojo progų susitikti su juo.

Socialdemokrato kalba

Iš V. Vokietijos jaunimo viešai kalbėti tebuvo leista jaunųjų socialdemokratų pirmininkui Roth (jis yra socialdemokratų partijos centro narys). Roth kalbėjo apie Europos saugumą. Kaip visi kalbėtojai, taip ir jis pūtė į Maskvos dūdą. Savo kalbos pradžioje jis padėkojo Brežnevui už pripažinimą antro pasaulinio karo sudarytų sienų, už galimybę abiem Vokietijom dalyvauti tarptautinėse organizacijose. Gyrė Brežnevą, Giereką, Honekerį ir Brandtą kaip užsitarnavusius Europos atoslūgio reikaluose. Kalbėdamas apie nusiginklavimą, jis kaltino V. Vokietijos kapitalistus ir jų pagalbininkus, trukdančius jį. Iš tokių trukdytojų paminėjo Springerio leidyklą, kuri V. Vokietijoje yra labai žinoma dėl jos leidžiamo gatvinio dienraščio "Bildzeitung", ir Straussą. Mat, ana leidykla ir Straussas kelia viešumon komunistų bei kitų kairiųjų užsimojimus prieš Vokietiją. Pagal Rothą, nusiginklavimas yra labai paprastai išsprendžiamas: tereikia panaikinti policiją ir kariuomenę. Jaunieji socialistai aktyviai kovoja už nusiginklavimą ir už įvedimą socialistinės sistemos ūkiniame gyvenime. Dabar vokiečiai laukia socialdemokratų reagavimo į savo centro nario kalbą.

Pramogos

Iš kultūrinių pramogų buvo daug folkloro, žaidimų, dainų, šokių ir pan. Kur tik galima, buvo įmaišoma neapykantos laisvajam pasauliui, kaip komunistai sako, "imperialistams". R. Berlyno užsukta propaganda buvo viskas. Net šventės metu mirusio Ulbrichto laidotuvės buvo atidėtos pošventiniam laikui.

Kaip bolševikinėje Rusijoje ir kituose komunistiniuose kraštuose, visur buvo pilna raudonų vėliavų, orkestrų... žmogaus galvojimą slopinančio triukšmo.

Vakariečių įtaka

Ši jaunimo šventė vyko už stiprių R. Berlyno sienų, ties kuriomis jos metu buvo šaudoma į vokiečius, bėgusius į vakarus. Šventėje tebuvo leistos komunistiškos bei prokomunistiškos kalbos. Pasibaigus šventei, R. Vokietijos dabartinis Maskvos patikėtinis pareiškė, esą niekur nėra tokios laisvės mintims reikšti, kaip R. Vokietijoj.

Bet lazda turi du galu. Fanatikai komunistai bei prokomunistai galėjo į savo kraštus grįžti ideologijoje sustiprėję, bet atsirado ir tokių dalyvių, kurie vien dėl R. Berlyno atsitvėrimo nuo laisvojo pasaulio kritiškai žiūrėjo į ten viešpataujančią sistemą. Tie, kurie sugeba stebėti ir matyti, galėjo ana tvarka pasibaisėti. Vakariečiai vien savo sveika išvaizda ir tinkamu apsirengimu galėjo padaryti R. Vokietijos apskurusiam jaunimui didelę įtaką. Be to, daugeliui jų teko su vakariečiais susitikti bei išsikalbėti. Gi tokie dalykai negalėjo būti palankūs R. Berlyne kalamai ideologijai. Todėl nenuostabu, jei partijos susirinkimuose jaunimas pradėjo reikalauti užtvarų panaikinimo, judėjimo laisvės ir pan.

Nutilo šauklys Zenonas Bačelis

HALINA DIDŽIULYTĖ-MOŠINSKIENĖ

Šių metų rugpjūčio 23 d., išgulėjęs ligoninėje keturias savaites, smegenų trombozės ištiktas, mirė Sao Paulo mieste inž. Zenonas Bačelis, 82 m. amžiaus. Buvo Lietuvos žemės tvarkymo departamento direktorium nuo 1924 iki 1940 m. Pasitraukęs iš Lietuvos 1944 m., gyveno Austrijoje, Glazenbacho stovykloje, kur reiškėsi kaip aktyvus lietuvių mokyklos organizatorius ir veikėjas. 1947 m. atvyko Brazilijon. Čia dirbo kasdienei duonai, išmokslino savo sūnų, dukterį, sugebėjo užtikrinti žmonai ateitį bendromis pastangomis ir įsijungė lietuviškon veiklon. Jis negalėjo būti apatiškas — jo prigimtis buvo nuostabiai veržli ir labiausiai sielojosi lietuvių išeivių abejingumu. Jis sielojosi dėl ginčų, dėl visokių "nebūtinumų", kurie tarp lietuvių drumsčia vandenį to paties nostalgijos šulinio, iš kurio visi turime atsigerti.

Velionis paliko našlę Aleksandrą, sūnų Gražvydą — statybos inžinierių ir dukterį Neringą, savo laiku pagarsėjusią Brazilijoje privačios aviacijos pilotę, su šeimomis. Liko keturi anūkai.

Inž. Z. Bačelio asmenybė yra neabejotinai ryški nepriklausomos Lietuvos žemės ūkio reformoje ir jaudinančiai subtili išeivijos organizacijų veikloje. Velionies charakteryje nebuvo neapykantos, nebuvo partijų elemento — visas dėmesys buvo nukreiptas į lietuvių išeivių bendruomenę, kad ji būtų vieninga, atspari nutautėjimo pavojui, tam "slibinui", kuris labiausiai suardo lietuviškas šeimas.

Būdamas Lietuvių Bendruomenės pirmininku Sao Paulo mieste, kurią jis savo energija sugebėjo atgaivinti, surado savo darbui tinkamų talkininkų. Jis ypač džiaugėsi susiorganizavusiu literatūros būreliu ir akademikų sambūriu, kuriame jo sūnus inž. Gražvydas Bačelis aktyviai reiškiasi. Literatūros būrelis visada susirenka (jau daugiau kaip dveji metai!) kurio nors nario privačioję rezidencijoje. Inž. Bačelio puošniame apartamente ypač malonu būdavo susitikti, nes tikrai būdavo jauku ir malonu pasidžiaugti, kaip jaukiai "senukai" priima "jaunimą". Senukai — kalendoriaus prasme, nes Zenonas Bačelis niekada nesijautė senukas. Jaunimas ten, kad ir negausus (5-6 asmenys), jautėsi labai jaukiai.

Atleiskite man, kad "nuklydau į lankas". Sunku įsivaizduoti, kad Bačelio nebėra. Sunku susitaikinti, kad jis niekada nebenusišypsos nuo scenos viešai kalbėdamas, kad nepabučiuos moters rankos, ar tai būtų senutė, ar jaunamartė.

Niekas nepramatė, kad Z. Bačelis taip greitai paliks visus jaunystėje iškeliautus takus ir pasitrauks į Morumbi kapinių tyrlaukius... Nė pats nenorėjo tikėti, kol sąmonė dar buvo blaivi, kad jau atėjo kelionės pabaiga...

Zenonas Bačelis, nepriklausomos Lietuvos žemės maitintojos sūnus, ištikimas iki paskutinės valandos Lietuvos patriotas, numirė aprūpintas ligonio sakramentais. Nebeateis jis paglostyti vaikaičių šviesių galvelių — sunkus raudonas Brazilijos molis amžiams užgulė krūtinę, kurioje plakė širdis Lietuvai tėvynei, jos vaikų labui svetur ir tėvynėje Lietuvoje, kurią jis labiausiai mylėjo. Daug apie ją pasakojo, rašė ir paliko savo atsiminimus rankraštyje... Dieve duok, kad palikuonys mokėtų įvertinti tą turtą.

Lietuvių akademikų sambūris Sao Paulo mieste, Brazilijoj, prašo visus, kurie prisimena inž. Zenoną Bačelį, atsiųsti savo straipsnelius apie velionį. Ruošiamės išleisti jo monografiją! Spausdintas žodis ilgiau išliks, negu akmens paminklai, negu vario lentelės tautai, kurioje Zenonas Bačelis lieka nemarus! Visus straipsnius ir žinutes prašome siusti šiuo adresu:: Mrs. Halina Mošinskis, Rua prof. Joao Arruda 176, apt. 21, 05012 Sao Paulo, S.P., Brazil.

Kanados etninės spaudos federacija rugsėjo 8 d. surengė Toronte banketą pagerbti daugiakultūrių reikalų ministeriui dr. St. Haidasz. Jame dalyvavo ir lietuvių atstovai. Iš kairės: dr. St. Haidasz, pranešėjas P. Čekuta, etninės spaudos federacijos pirm. V. Mauko Nuotr. J. Kreilio

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Koncertas

Šeštadienio vakarą seimo dalyviai turėjo malonią vakarinę atvangą — liaudies dainų, kanklių ir šokių kencertą. Jo programą atliko iš Klevelando atvykęs 90 asmenų sambūris — Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas muz. A. Mikulskio ir O. Mikulskienės. Puikus buvo pirmasis įspūdis — scenoje žėrėte žėrėjo tautiniais drabužiais spalvingai apsirėdę vyrai ir moterys. Jų dainavimas toks artimas lietuvio sielai. Plaukia melodijos kaip javų laukai, gimtojo krašto upės ir šilai. Atskirai pasirodo vyrai su galingesnio žanro dainom, moterys su kanklių palyda ir žavinčiu lyriškumu, visas ansamblis su daina, muzika ir šokiu. Tai darė programą nenuobodžią, dargi paįvairintą solo dainomis. Už tai čiurlioniečiai susilaukė ovacinių plojimų. Prie koncerto sėkmingumo prisidėjo ir gera, erdvi, koncertinė Marylando universiteto salė, kurioje galėjo tilpti bent dvigubai daugiau publikos (buvo apie 500 —600). Bendrą įspūdį kiek gadino šokėjų basumas, kuris nesiderina su dailia tautine apranga.

Valdybos rinkimai

Iki sekmadienio ryto seime vyravo gana rami, darbinga nuotaika. Ji staiga pasikeitė sekmadienio rytą, kai prasidėjo valdybos rinkimai. Buvo jaučiama savotiškai nerviška nuotaika, nes išryškėjo dviejų grupių varžybos. Iš vienos pusės kandidatavo čikagiškių grupė su inž. Br. Nainiu priešakyje, iš kitos — garsiųjų veikėjų grupė, atsiremianti daugiau į Niujorką. Visiems imponavo garsiosios pavardės: dr. J. K. Valiūno, prel. J. Balkūno, dr. K. Bobelio, dr. J. Genio, dr. P. Vileišio ir kitų. Čikagiškiame sąraše figūravo mažai težinomi asmenys, išskyrus Br. Nainį. Atstovai svarstė privačiai, ką reiškia žymiųjų pavardžių atėjimas. Vieni manė, kad tai geras ženklas, rodąs į būsimą veiksnių apjungimą PLB valdyboje, kiti priešingai — būkštavo, nes manė, jog tai reiškia Bendruomenės pajungimą politiniams veiksniams. Atrodo, kad nevienas dėl pastarojo motyvo pasuko čikagiškės grupės linkme. Be to, kilo kaikam abejonė, ar dr. J. K. Valiūnas tikrai kandidatuoja, nes vienas atstovas pareiškė, esą jis sutikęs būti kandidatu tik tam tikrom sąlygom, kurios neišsipildė. Kadangi dr. J. K. Valiūno sutikimą nominacijų komisija turėjo savo byloje, į tą pastabą nebuvo atsižvelgta. Kaip ten bebūtų, nuotaika įsitempė ypač dėl procedūrinių dalykų. Padažnėjo šauksmai "dėl tvarkos", kurie seimo eigą stūmė netvarkon. Tai labai apsunkino dr. A. Damušiui pirmininkuti. Teko padaryti pertrauką ir kiek atvėsus grįžti į pertrauktą rinkimų eigą. Į talką pirmininkaujančiam buvo išrinktas V. Kleiza, kuris padėjo prezidiumui procedūriniuose klausimuose. Pagaliau seimas pradėjo riedėti rinkimų link: nutarė balsuoti už asmenis, ne už sąrašus, leido kiekvienam atstovui tarti trumpą prisistatymą ir priėjo prie slapto balsavimo. Jo rezultatai daug ką nustebino, bet kaip ten bebūtų, tai buvo seimo daugumos valia. (Apie rezultatus jau buvo rašyta "TŽ" 36 nr.).

Pamaldos

Kadangi tai buvo sekmadienis, 1.30 v. p. p. dauguma seimo dalyvių, Vašingtono ir apylinkių lietuviai susirinko erdvion katalikų Šv. Mato katedron. Dalyviai buvo gana gausūs ir sudarė gerą įspūdį. Mišias lietuvių kalba atnašavo vysk. V. Brizgys su keliolika koncelebruojančių kunigų. Prie pamaldų iškilmingumo daug prisidėjo Čiurlionio ansamblis, giedojęs prie altoriaus su kanklių palyda. Pamokslą pasakė kun. G. Kijauskas, SJ, Tėvų jėzuitų provincijolas. Pasibaigus Mišioms, žodį tarė evangelikų kun. A. Trakis, o didžiąją maldą skaitė taip pat evangelikų kun. A. Žilinskas. Juodu dalyvavo bendrose pamaldose ir tuo būdu teikė joms ekumeninį pobūdį. Iš jų pusės tai buvo gražus mostas.

Diplomato paskaita

Po pamaldų seimo dalyviai ir svečiai susirinko vėl Statlerio-Hiltono viešbutyje išklausyti St. Lozoraičio, jn., paskaitos tema "Tarptautinė padėtis ir Lietuvos laisvinimas". Autorius gana plačiai apžvelgė pastarųjų metų politinius įvykius, ypač Europoje, siejo juos su Lietuvos laisvinimo galimybėmis, bet ryškesnių prošvaisčių nebuvo matyti. Tarptautinėje įvykių raidoje dar nematyti ženklų, rodančių į tautų išlaisvinimą iš sovietinės vergijos, nors galimybės posūkiams yra. Baigdamas paskaitą, St. Lozoraitis, jn., pabrėžė reikalą konsoliduoti lietuvių išeivijos pastangas politinėje srityje, siekiant derinti įvairias linkmes. Po paskaitos kalbėtojas atsakė į keletą paklausimų.

Banketas

Po įvairių svarstymų, diskusijų ir kultūrinių renginių seimo nariai, viešnios ir svečiai susirinko užbaigos banketui, kuriam sąmojingai vadovavo J. Laučka. Atsisveikinimo žodį tarė buvęs PLB pirmininkas St. Barzdukas, o pasisveikinimo — Br. Nainys naujai išrinktos valdybos vardu. Įteiktos premijos po $1000 kompozitoriams už vienveiksmes operas — J. Kačinskui ir J. Gaideliui, jų libretistams po $300 — A. Landsbergiui už operą "Juodieji laivai", A. Kairiui — už "Lakštutės meilę". Rašytojui E. Cinzui, gyvenančiam Belgijoj, įteikta $1000 premija už romaną "Brolio Mykolo gatvė". Nesant autoriui, čekį priėmė LRD pirm. kun. L. Andriekus, OFM.

Kultūros Tarybos pirm. dr. A. Nasvytis paskelbė, kad eilei kultūrininkų paskirti Lietuvių Fondo medaliai, būtent: A. Mikulskiui, A. Kučiūnui, G. Breichmanienei, B. Brazdžioniui, Stp. Zobarskui, J. Kapočiui, A. Varnui, A. Bielskui, L. Sagiui.

Visus banketo dalyvius smagiai nuteikė rašytojas Ant. Gustaitis, paskaitęs savo humoristinės poezijos. Seimo dalyviai skirstėsi gerokai pavargę, bet su jausmu širdyje, kad ir šis seimas buvo reikšmingas lietuvių išeivijos gyvenimo etapas, nutiesęs kelią tolimesniam bendram darbui.

Pastabos

Šiame reportaže nebuvo suminėti komisijų, sekcijų posėdžiai, rezoliucijų svarstymai, bet jie įvyko rimtoje, darbingoje nuotaikoje. Visi nutarimai, kai tik bus paruošti, bus paskelbti atskirai.

Kanados lietuvių atstovai, kurių buvo bene 18, aktyviai reiškėsi visuose seimo darbuose. Iš jų daugiausia dirbo A. Rinkūnas — pirmininkavo naujosios konstitucijos parengimo komisijai, suorganizavo ir vadovavo simpoziumui, svarsčiusiam PLB veiklą bei uždavinius, dalyvavo visose seimo diskusijose. KLB pirm. inž. E. Čiuplinskas seime padarė išsamų pranešimą apie Kanados lietuvių veiklą, kuri bendruose rėmuose, atrodė gana iškiliai. Be to, kaip prezidiumo vicepirmininkas pirmininkavo kaikuriem posėdžiam, dalyvavo komisijų darbuose ir diskusijose. Kanadiečiai su B. Sakalu priešakyje paruošė garbės teismo statutą. Taip pat ir visi kiti kanadiečių atstovai buvo aktyviai įsijungę į seimo darbus. Šį kartą jiems teko pareiga sudaryti garbės teismą (visi gyvena Toronte).

("TŽ" 37 nr. seimo aprašyme pažymėta, kad A. Rinkūno vadovautame simpoziume dalyvavo dr. I. Lukoševičienė, turėjo būti — dr. P. Lukoševičius). Bvs.

Dalis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo dalyvių. Iš kairės: Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone patarėjas dr. St. Bačkis, dr. P. Vileišis ir kt.

Nematyti jaunimo politinėje veikloje

Leonardo Valiuko mintys, pareikštos torontiškėje paskaitoje

Rugsėjo 7 d. Lietuvių Fronto Bičiulių Toronto skyrius surengė paskaitą "Naujų kelių jieškojimas Lietuvos laisvinimo žygyje". Ją skaitė JAV lietuvių veikėjas iš Los Angeles L. Valiukas, LFB pirmininkas.

Po V. Aušroto įvadinio žodžio paskaitininkas dėstė: esą prof. A. Maceina skirsto išeiviją į tris grupes: kolonistus, duoneliautojus ir pabėgėlius. Kadangi mums pirmosios dvi kategorijos netinka, tai mes patenkame į trečiąją. Palikome kraštą, bet nepalikome tautos ir kovos. Pirmos dvi grupės negali būti tautos pakaitalu svetur, todėl politinio darbo našta tenka trečiajai. Kaip ilgai gali išlikti politinės kovos sąmonė, rodo palestiniečių (arabų) atvejis. Kai 1948 m. buvo įkurta Izraelio valstybė, vienas milijonas arabų turėjo palikti Palestinos teritoriją. Jis dar ir šiandien veda aštrią kovą, kuri kartais nesuderinama nei su teise, nei su morale.

Mes įsikūrėme gerai. Užuot likę pabėgėliais, tapome duoneliautojus. Turime tūkstančius JAV ir Kanadoje lietuviško jaunimo, baigusio augštuosius mokslus, bet neįtraukiame jų į darbą. Suaktyvinimas politinės veiklos yra būtinas. Jei ne Amerikos žydai, nebūtų atsikūrusi Izraelio valstybė, jei ne Masaryko pažintis su JAV prez. Wilsonu, nebūtų buvę Čekoslovakijos valstybės. Vien šių pavyzdžių pakanka prasmingos politinės veiklos įrodymui. Savo laiku PLB skatino kurti politinius komitetus visuose kraštuose prie apylinkių valdybų. Turime kontaktuoti senatorius, parlamento narius ir kitus įtakingus gyvenamo krašto žmones. Jei senieji nesugeba ar pavargo, tai jaunoji karta turi ateiti į talką. Ateitininkai ir skautai ruošia sau vadus, bet jų nesimato lietuviškos politikos veikloje. Reikia reformuoti lituanistinį švietimą. Ir jaunojoje kartoje reikia žadinti pabėgėlio sąmonę. PLB turėtų ruošti kokių dviejų savaičių kursus politinio gyvenimo žadintojams, kaip savo laiku prof. K. Pakštas mūsų vyriausybei siūlė ruošti specialistus užsienio tarnybai. Gaila, kad tai nebuvo padaryta. Kai prez. Kennedy kvietė Fordo prez. McNamarą į kabinetą, tai šis aiškinosi nesąs baigęs jokios specialios mokyklos tam darbui dirbti. Kennedy paaiškino, kad nėra jokių specialių mokyklų prezidentams, ministeriams — reikia turėti tik "common sense". Mums reikia darbuotojų, politikų su sveika lietuviška nuovoka, ryžtingų žmonių. Ir rezoliucija 416 nebūtų buvusi priimta JAV kongrese, jei ne grupė ryžtingų darbuotojų. Minėtoji rezoliucija yra stiprus ginklas laisvojo pasaulio rankose. Jos kongresas nebeatšauks. Gaila, bet taip yra, jos nerėmė kaikurios lietuviškos institucijos, ja nesinaudoja ir šiandien. Pavyzdžiu gali būti ir Helsinkio konferencija.

L. Valiukas pailiustravo kieto darbo ir svarbių ryšių reikšmę, paimdamas į rankas pluoštą straipsnių, tilpusių JAV dienraščiuose, sykiu su Rez. 416 tekstu. Jei būtų reikėję tą reklamą pirkti, tai būtų kainavę apie vieną milijoną dolerių. Toliau paskaitininkas paminėjo savo susirašinėjimą su buvusiu Kanados premjeru J. Diefenbakeriu, senatorium Thompsonu ir ragino Kanados lietuvius panašią rezoliuciją pravesti Kanados parlamente ir senate. Jos priėmimas sovietams būtų didelis smūgis.

Diskusijose V. Matulaitis teisingai pastebėjo, kad tai būtų galima padaryti, nes šiuo metu federacinė valdžia nėra stipri ir leidžiasi į kalbas bei pasiūlas. Taip pat kalbėtojas paminėjo ir Amerikos politikus, kurie daug padėjo Lietuvai: sen. Kuchel, Dirksen, Dodd, žurnalistą David Lawrence. Pabaigoje priminė lietuvišką priežodį "dirbk ir Dievas padės" ir papasakojo sekantį įvykį Belgijoje. Kai ten lankėsi sovietinės Lietuvos delegacija, tai vienas lietuvis pareigūnas buvo karalienės papaklaustas: "Ar Jūs katalikas?" Šis atsakė: "Esu tikintis, bet nepraktikuojąs." "Suprantu, — pareiškė karalienė, — Jūs esate komunistas". "Taip, — atsakė svečias iš Lietuvos, — esu praktikuojąs, bet netikintis".

Klausimuose ir diskusijose dalyvavo J. Karka, A. Bumbulis, Firavičius, dr. J. Yčas, St. Jokūbaitis, Jasinevičius, Stravinskienė, Sondienė, V. Aušrotas ir kiti. Į klausimą, ar neseniai įvykusiame Niksono-Brežnevo pasitarime nėra kokių slaptų susitarimų, L. Valiukas pareiškė taip nemanąs, nors nesą galima visko patirti.

Dėl mūsų senstančių diplomatų pakaitų padėtis liūdna. Prieš dešimt metų JAV valstybės departamentas siūlė naujų įtraukti, bet iš mūsų pusės nebuvo tai padaryta. Šiandien pervėlu, nors pasak L. Valiuko, vistiek galima daryti spaudimą į administraciją, kongresą.

Į klausimą, kokius metodus vartoti politinės veiklos darbe, L. Valiukas pabrėžė, kad turi būti draugiškas ir lygus partnerių bendravimas. Su senatoriais ar parlamentarais turi kalbėti mūsų profesoriai, advokatai, inžinieriai, daktarai ir kiti profesijonalai.

Daug sykių paskaitininkas ir klausėjai paminėjo žydų pavyzdį. Žydai įjungia visas turimas jėgas ir kapitalą. Mes esame toli nuo jų atsilikę. Gražiai L. Valiukas palygino politinį darbą su virtuvės karščiu: jei negali to karščio pakelti, nekišk nosies. Seniai yra atėjęs laikas lietuviškos politinės veiklos lygi perkelti iš mėgėjiškos į profesinę plotmę. Kitaip nieko neatsieksime.

Paskaita įvyko Prisikėlimo parapijos parodų salėje. Dalyvavo, palyginti, nemažas skaičius dalyvių — apie 100. Paskaita buvo ištisai įrašyta į juostelę.

St. D.

Mūsų kraštas gali tapti jūsų kraštu

(Rašinys paruoštas Kanados imigracijos ministerijos)

Prieš 1972 m. lapkričio 30 d. Kanadon atvykę kitataučiai, kurie iki šiol čia nelegaliai gyvena kaip svečiai, gali pasinaudoti Kanados vyriausybės sudarytomis sąlygomis savo padėčiai šiame krašte legalizuoti, jeigu jie iki 1973 m. spalio 15 d. vidurnakčio paduos pareiškimą teisėto imigranto ("landed immigrant") teisėms gauti.

Vyriausybė mano, kad tokie kitataučiai turėtų naudotis visomis legalių gyventojų teisėmis, jeigu jų gyvenimas Kanadoje buvo sėkmingas. Todėl atitinkamos įstaigos tokiems kitataučiams padės iki spalio 15 d. vidurnakčio. Iki tos datos galima paduoti pareiškimus teisėto imigranto teisėms gauti (tai pirmasis žingsnis pilietybei gauti) be jokios baimės būti nubaustiems už tai, kad į šį kraštą atvyko arba gyveno nelegaliai.

Iki tos datos tokie pareiškimai bus svarstomi, vadovaujantis labai sušvelnintomis taisyklėmis. Teisėto imigranto teises gali gauti pabėgėliai, esantieji Jungtinių Tautų pabėgėlių konvencijos globoje; asmenys, kuriuos nuolatinai išlaiko Kanados pilietis arba nuolatinis jos gyventojas; asmenys, nejaunesni kaip 18 m. amžiaus, kurie sėkmingai įsikūrė Kanadoje arba turi visus duomenis ateityje sėkmingai čia įsikurti.

Imigracijos pareigūnai turi įgaliojimus tokius pareiškimus svarstyti įmanomai palankiai. Dėmesin bus imami tokie veiksniai, kaip giminystės ryšiai Kanadoje, finansinė padėtis, įsidarbinimas bei kiti duomenys, rodantys, kaip asmuo gali nesunkiai pritapti prie Kanados gyvenimo.

Atsižvelgiama į daugelį duomenų, ir kiekvienas jų gali asmenį kvalifikuoti gauti teisėto imigranto teisėms. Kaip matome, Darbo jėgos ir imigracijos ministerija stengiasi palengvinti nelegalių gyventojų padėties legalizavimą. Bet ir labiausiai norėdami, imigracijos pareigūnai tokiems asmenims negalės padėti po spalio 15 d. Nauju įstatymu numatyta, kad po tos datos niekas negalės gauti teisėto imigranto ("landed immigrant") teisių Kanados teritorijoje, o deportuojamieji neturės apeliacijos teisės.

Tokie asmenys imigracijos pareigūnams paprasčiausiai teturi pranešti savo pavardę, ad-

(Nukelta į 4-tą psl.)

PASINAUDODAMI MŪSŲ PATARNAVIMU, GERIAUSIAI PAREMSITE SAVO GIMINES LIETUVOJE. MŪSŲ PATARIMAS PADĖS JUMS APSISPRĘSTI KĄ SIŲSTI IR KAS BUS NAUDINGA BEI PRAKTIŠKA.

Vasaros ir rudens sezonui specialiai siūlome šias prekes (muitas jau įskaitytas į kainą):

Nepermatomo nailono medžiaga suknelei	$12.00
Gefiūro medžiaga suknelei	$14.00
Crimplene medžiaga su blizgučiais	$18.00
Gėlėta arba ornamentinė crimplene medžiaga	$15.00
Lygi crimplene medžiaga suknelei	$12.00
Dirbtinis minkų kailis apsiaustui	$48.00
Dirbtinio nailoninio kailio medžiaga apsiaustui	$27.00
Labai gera vilnonė medžiaga moteriškiems apsiaustams	$36.00
Nailoniniai išeiginiai marškiniai	$ 9.00
Moteriškų nailoninių apatinių drabužių komplektas	$ 9.00

Perukai — nuo $24.00 iki $60.00 (muitas už peruką jau įskaičiuotas).

Priimame užsakymus: automobilių, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigus tokiom prekėm, kurių negalima iš čia pasiųsti.

Baltic Stores Ltd., (Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England. Tel. 01 739-8734

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SIBIRO KANKINYS

Vilniaus ligoninėje rugpjūčio 13 d. mirė a.a. kun. Antanas Liesius. Velionis buvo gimęs 1906 m., baigęs Marijampolės marijonų gimnaziją, kunigu įšventintas 1933 m. Dirbo vikaru ir kapelionu įvairiose Kaišiadorių vyskupijos vietovėse, o 1937 m. įsijungė į marijonų vienuoliją ir daugiausia darbavosi Marijampolėje. Antrosios sovietinės okupacijos metais buvo suimtas, apkaltintas partizanų rėmimu ir išvežtas iš Lietuvos. Kalėjimuose jam buvo išmušti dantys, sudaužyta galva. Lietuvon 1956 m. grįžo kaip visiškas invalidas. Pradžioje jį globojo kunigai, o vėliau buvo paguldytas ligoninėje, kurioje iki mirties praleido beveik dešimtį metų.

MOKSLO METŲ PRADŽIA

"Komjaunimo Tiesos" pranešimu rugpjūčio 31 d. laidoje, prieš naujųjų mokslo metų pradžią visuose Lietuvos miestuose bei rajonuose buvo surengti mokytojų pasitarimai. Mokytojai nagrinėjo maskvinės kompartijos centrinio komiteto ir Sovietų S-gos švietimo ministerijos nutarimus "Dėl visuotinio vidurinio mokslo jaunimui galutinio įvedimo ir tolesnio bendrojo lavinimo mokyklos vystymo", "Dėl priemonių kaimo bendrojo lavinimo mokyklų darbo sąlygoms toliau gerinti", "Dėl tolesnio profesinio techninio mokymo sistemos tobulinimo". Šiuos nutarimus papildė ir vilniškės kompartijos centrinio komiteto nutarimai. Pranešimus mokytojams skaitė kompartijos miestų ir rajonų komitetų pirmieji sekretoriai. Vilniaus sporto rūmuose iškilmingą naujųjų mokslo metų atidarymą surengė Vilniaus universitetas, pasikvietęs svečių iš kitų augštųjų Vilniaus mokyklų. Su maršo garsais į rūmus atžygiavo 1.600 pirmakursių Vilniaus universiteto studentų, kuriem čia buvo įteiktos studijų knygelės, studentų pažymėjimai, prisegti universiteto ženkliukai ir uždėtos studentiškos kepuraitės. Rektorius prof. dr. J. Kubilius tarė žodį apie akademinio jaunimo uždavinius, kuriuos nustatė sovietinės kompartijos XXIV suvažiavimas. Studentus sveikino ir sėkmės linkėjo augštojo bei specialiojo vidurinio mokslo min. H. Zabulis, Vilniaus miesto kompartijos komiteto II sekr. V. Kojala, vilniškio komjaunimo centrinio komiteto sekr. G. Šaltenienė ir rašytojas J. Baltušis. Panašias naujųjų mokslo metų pradžios iškilmes turėjo ir kitos augštosios mokyklos.

LITUANISTINIAI KURSAI

Vilniaus universitetas liepos 9 — rugpjūčio 19 d.d. surengė lituanistinius kursus lietuvių išeivių jaunimui. Apie juos buvo trumpų užuominų spaudoje, o išsamų Nijolės Logminienės reportažą su aštuoniom nuotraukom paskelbė "Gimtasis Kraštas" rugpjūčio 30 d. Reportaže minima 17 kursantų: iš JAV — Austė Pečiūraitė, Vaiva Vėbraitė, Virginija Aleksandravičiūtė, jaunoji poetė Živilė Bilaišytė, Audrė Karašaitė, istorikas Džonas Francis Kadzovas (Cadzow), architektūros istorikas Kęstutis Žygas, Nijolė Žygienė, Živilė Stonkutė, Irena Kildišaitė, Marlenė Aglinskaitė, Minnesotos universiteto docentė Audronė Barūnaitė-Willele; iš Kanados — Saulė ir Rasa Mažeikaitės, Kristina ir Marina Pavilanytės; iš V. Vokietijos — Arūnas Packevičius.

Apie kursus N. Logminienė rašo: "Kiekvieną rytą senoviniais akliautais pasidabinusioje auditorijoje prasidėdavo paskaitos ir kalbos pratybos: fonetikos, morfologijos, sintaksės pamokos. Universiteto lietuvių kalbos katedros dėstytojai stengėsi kursantus supažindinti su lietuvių kalbos gramatikos pagrindais, gerinti jų tartį, kirčiavimą, plėsti žodžių atsargą. Kursų dalyviai klausė kalbininkų V. Mažiulio, J. Palionio, K. Ulvydo, J. Balkevičiaus, Z. Zinkevičiaus, J. Pikčilingio, V. Labučio, A. Sabaliausko, A. Pupkio, B. Balčienės, V. Eidukaitienės ir kitų paskaitų. Greta kalbos dalykų jiems buvo skaitomos apžvalginės paskaitos apie Lietuvos istoriją (J. Jurginis, V. Merkys), geografiją (Č. Kudaba), tautosaką (D. Sauka), literatūrą (J. Žekaitė, J. Lankutis, V. Areška), mokslą (H. Zabulis) ir kt. Kursantai susitiko su Lietuvos rašytojais, kinematografininkais, architektais, kraštotyrininkais, švietimo darbuotojais, kompozitoriais. Jie žiūrėjo Lietuvos kino studijos filmus, lankė muziejus, įžymias Lietuvos vietas, susipažino su Lietuvos gamta..." Kalbininkų sąrašas iš tikrųjų yra įspūdingas, nors tiems mūsų jaunuoliams būtų pilnai užtekę eilinių gimnazijos mokytojų. Dėstytojų tarpe buvo ir Lietuvos istorijos sovietintojas J. Jurginis bei kiti komunistų veikėjai. Kiek galima spręsti iš reportažo ir nuotraukų, kursantai lankėsi Kaune, Tėviškės muzėjuje prie Kauno marių, Anykščiuose ir Pravienos kolchoze.

Atsisveikinimo vakaras buvo surengtas Vilniaus universiteto rektoriato aūloje, kur rektorius prof. dr. J. Kubilius visiems kursantams įteikė pažymėjimus. N. Logminienė cituoja K. Žygo pareiškimą: "Universiteto suorganizuoti kursai — nepaprasta proga pramokti lietuvių kalbos. Esame dėkingi universitetui. Kursai buvo mums naudingi. Manau, kad jie būtų naudingi ir mūsų draugams, kurie gyvena JAV ir kitur. Norėtume prašyti, kad tokie kursai būtų organizuojami ir kitamet..." Atsakydama į šį pageidavimą, N. Logminienė rašo: "Be abejo, rengėjų ir dalyvių nuomone, antrą kartą organizuojant, kursai turėtų tobulėti, būtų gera, kad į juos susirinktų vienodo žinių lygio žmonės, kad tą lygį atitiktų kiek geriau parinkta dėstymo metodika — apie tai dar bus galvojama, kalbama. O šiandien universiteto rektoriaus žodis tiems, kas jau baigė aukštąsias mokyklas: atvažiuokite pas mus stažuotis! Semestrą, du ar ilgesniam laikui. Sąlygos tos pačios. Kaip ir šių kursų dalyviams, universitetas mokės stipendiją, suteiks bendrabutį..." Susitikimą įtaigoja reportažo antraštė "Išvažiuodami neatsisveikino..." ir baigminis sakinys: "Taigi iki pasimatymo!"

MOKYKLOS IR BENDRABUČIAI

Šiais mokslo metais darbą Zarasuose pastatytuose rūmuose pradėjo XXII kaimo profesinės technikos mokykla, kuri per dvejus metus paruoš traktorininkus mechanizatorius ir bus perorganizuota į vidurinę kaimo profesinę technikos mokyklą. Pastatas kainavo daugiau kaip 3 milijonus rublių. Jame įrengti modernūs kabinetai, laboratorijos, sporto salė. Vilniaus inžinerinio statybos instituto studentai susilaukė naujo bendrabučio, Vilniaus studentų miestelis — 150 vietų valgyklos ir parduotuvės. Kauno politechnikos instituto studentams pastatytas 419 vietų bendrabutis. Panevėžio miesto Žemaičių rajone duris 1.300 vaikų atvėrė naujoji X vidurinė mokykla, pastatyta pagal kabinetinės mokymo sistemos projektą.

VILNIAUS VIRŠŪNĖ

Vilniaus sostinės 650 m. sukaktį originaliu būdu paminėjo dvi Lietuvos alpinistų grupės, vadovaujamos Vilniaus "Prammontažo" tresto inž. Viliaus Šaduikio. Pamyro Altajaus kalnagūbrių rajone, Fanų kalnuose, jos įkopė į 4.120 metrų bevardę viršūnę ir ją pavadino Vilniaus vardu. Viena alpinistų grupė, kurią sudarė vilniečiai, viršūnėn įkopė stačia uoline siena, o antroji Vilniaus, Kauno, Panevėžio ir Jonavos atstovų grupė tikslą pasiekė ketera. Tiančanyje ir Pamyre lietuviai alpinistai jau yra įveikę ir daugiau viršūnių, kurias pavadino Lietuvos, K. Donelaičio, M. K. Čiurlionio, Žalgirio, Lietuvos alpinistų ir kalnuose žuvusio alpinisto Gedimino Akstino vardais.

V. Kst.

LIETUVIŲ ŠVENTĖ HAGENE

Š. Reino-Vestfalijos (Vokietijoj) krašto lietuviai suruošė Tautos šventės minėjimą rugsėjo 8 d. Hageno mieste. Po pamaldų Šv. Elzbietos bažnyčioje, kurias atlaikė T. Konstantinas, OFM Cap, visus susirinkusius pasveikino apylinkės pirm. L. Vilčinskas. Vasario 16 gimnazijos mokytojas V. Bartusevičius vokiškoje kalbos dalyje išryškino tautos šventės kilmę ir jos prasmę šiandien. Lietuviškai kalbėtojas konkrečiai nurodė, kad tautinės mažumos kaip tik savo išlikimu gali daug prisidėti prie žmoniškumo ugdymo gyvenamoje valstybėje. Meninę programos dalį pradėjo ponios St. Baltus vadovaujama jaunimo šokių grupė iš Belgijos, sustiprinta keliomis poromis iš Reino-Vestfalijos krašto. Ponios Br. Gailiūtės-Spies solo dainos, šaunusis "Baltijos" kvintetas, tautinių šokių grupė ir Angelės bei Živilės Vilčinskaičių deklamacijos virš valandos džiugino ir žavėjo susirinkusius tautiečius. Užbaigos žodį tarė PLB Vokietijoje įgaliotinis prie Š. Reino-Vestfalijos krašto valdžios G. Šimkevičius. Jauniausiai St. Baltus dukrelei akompanuojant, visi dalyviai sugiedojo Tautos himną. Visus programos atlikėjus rengėjai pakvietė vakarienės, o salėje likusius ant kojų sukėlė šokių kapela. Rengėjai dalyvių tikėjosi daugiau. Nors šį kartą renginys nebuvo masinio pobūdžio, jis tapo iškiliu pergyvenimu neseniai iš Lietuvos atvykusiom šeimom, o taip pat ir eilei tokių tautiečių, kurie jau nuo karo pabaigos gyvena Ruhro krašte, bet dėl visokių priežasčių daugelį metų lietuvių šventėje nebebuvo dalyvavę. Ne tik rengėjams bei programos atlikėjams, bet ir gausiems talkininkams priklauso nuoširdi padėka už tokios gražios lietuvių šventės suruošimą.

Kor.

Mėsos ir putkūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.
284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
• GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Mons. dr. J. Tadarauskas ir kun. P. Barius, OFM, šventina Lietuvos kankinių kryžių Kanados kankinių vietovėje Midlande, Ont., rugsėjo 9 d.

HAMILTON, ONT

MERGAIČIŲ CHORAS "AIDAS", vad. sol. V. Verikaičio, pradėjo sezoną koncertu rugsėjo 15 d. Tautos Fondo parengime Jaunimo Centre. Repeticijos vyksta kas sekmadienį po 10 v. pamaldų. Pirmon repeticijon susirinko 55 choristės, jų tarpe 15 naujų: R. Kochankaitė, R. Kvederaitė, A. Krivinskaitė, R. Jurgutytė, D. Jurgutytė, R. Lukavičiūtė, Il. Norkutė, A. Pleinytė, L. Stankutė, V. Stankutė, R. Stabingytė, A. Stabingytė, V. Vaitiekūnaitė, D. Vitkevičiūtė ir G. Vitkevičiūtė. Choro vadovas kviečia buvusias choristes vėl aktyviai įsijungti, o naujas mergaites, mėgstančias dainą, jungtis į choro eiles. Šiais metais turima didelių planų. Choro metinis koncertas numatytas 1974 m. balandžio 27 d. Jaunimo Centre. Tam tikslui gauta Jaunimo Centro salė. Choro nario mokestį tėvų komiteto posėdyje rugpjūčio 27 d. nutarta palikti tą patį — $10 nuo šeimos. Komitetas mano, kad tiems planams įgyvendinti būtinai reikalingos lėšos. Taip pat choras tikisi ateinantį pavasarį vėl išleisti naują plokštelę. Plokštelė "Baltos gėlės" susilaukė gražaus visuomenės įvertinimo. Tuo būdu jaunimas turi entuziazmo bei noro lankyti repeticijas, ruoštis numatytiems koncertams, o ypač gerai pasiruošti naujai plokštelei. "Aidas" yra pakviestas dainuoti Lietuvių Dienos jaunimo vakare spalio 5 d. Toronte.

NAUJOS PLOKŠTELĖS: Niujorko vyrų choro "Labą rytą", Filadelfijos choro "Oi toli, toli", Toronto Šv. Jono Kr. parapijos choro "Dieve, priegloba mūs", Vankuveryje išleista "Mano gimtinė" ir kitos gaunamos sekmadieniais prie bažnyčios. Norį iš toliau užsisakyti paštu gali rašyti šiuo adresu: J. Pleinys, 137 Gladstone Ave., Hamilton, Ont. L8M 2H8. Plokštelės kaina — $6 J. P.

KOOPERATINIS BANKELIS "Talka" užbaigė rugpjūčio mėnesį, pasiekdamas $4.643.424.85 balansą. Palyginus su praėjusiais metais, balanso padidėjimas yra lygiai vienas milijonas dolerių, t. y. nepaprastai didelis paaugimas, kuriuo reikia visiems nariams pasidžiaugti. Kitose balanso pozicijose irgi žymus padidėjimas, ypač nekilnojamojo turto paskolos gerokai pašoko, peržengdamos 3 mil. dol. ribą, nes šiuo metu yra išduota tų paskolų $3.314.576.00 sumai. Asmeninių paskolų suma yra kiek sumažėjusi, nes ja nariai permažai naudojasi. Jie kartais užmiršta ar neapskaičiuoja — ima skolon prekes krautuvėse ar kitur, mokėdami žymiai augštesnį nuošimtį. Asmeninių paskolų išduota $535.836.10. Nariai turi šėrų sąskaitoje $81.609.-00, depozitų sąskaitose — $2.760.004,-00, ir terminuotų depozitų $1.443.-000.00. Pelno už šiuos metus turima $86.347.00.

Valdybos posėdyje rugsėjo 8 d. buvo priimti svarbūs nutarimai, kuriais pakeliami nuošimčiai už laikomus pinigus bankelyje. Nuo liepos 1 d. nutarta mokėti už depozitų sąskaitą, kuria naudojantis nariui duodamas nemokamas čekių rašymas, 6% (buvo 5½%); už taupomąsias sąskaitas mokėti po 7%, už šėrus 7%, už terminuotus depozitus 1 metams 8%, trejiem 8½%. Be to, padarytas palengvinimas tiems nariams, kurie laiko terminuotus depozitus trejų metų laikotarpiui: kai pasirašytos sutarties metu yra pakeliamas nuošimtis naujiems term. depozitams, tai automatiškai ir jie gaus pakėlimą pasibaigus pilnam vienerių metų terminui, nebelaukiant trejų metų termino pabaigos. Atsižvelgiant į pasunkėjusį rinkoje paskolų gavimą ir nuolatos kylančius paskolų nuošimčius, valdyba nutarė pakelti asmenines paskolas nuo 10% iki 11% ir nekilnojamo turto nuo 9% iki 9½%. Visiems nariams įsidėmėtina: norint gauti nekilnojamo turto paskolą, reikia iš anksto užsirašyti į eilę mažiausiai vieną mėnesį iš anksto. Norint gauti paskolą skubiai be registracijos, bus neįmanoma tokius prašymus patenkinti.

Rugpjūčio mėn. valdyba buvo paskyrusi KLB Hamiltono apylinkės valdybai, pagal jos prašymą, $200 padėti surengti etninių grupių centre lietuvių pietus. Paskirti pinigai buvo panaudoti labai gerai lietuvių reprezentacijai, nes bent dviejuose angliškuose laikraščiuose buvo platūs straipsniai su nuotraukomis apie šiuos pietus, kuriuose dalyvavo 70 svečių iš įvairių tautybių atstovų. Vaišės įvyko rugpjūčio 18 d. Bankeliui tenai atstovavo valdybos pirm. A. Vainauskas.

Šiais metais bankelis yra paskyręs įvairiems lietuviškiems reikalams paremti $2.245.00.

Bankelio raštinei reikalingas tarnautojas, nes studentė Jūratė Jurgutytė, kuri dirbo per vasaros atostogas, grįžo į universitetą mokytis. Suinteresuoti ir norintieji pastoviai dirbti lietuviškam bankelyje prašomi kreiptis darbo valandomis į vedėją.

Primename visiems nariams, kad po vasaros atostogų bankelio raštinė vėl yra atidaryta kiekvieną šeštadienį nuo 9 v. ryto iki 12 v. vidurdienio ir teikia nariams pilną patarnavimą. Stasys Dalius

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —

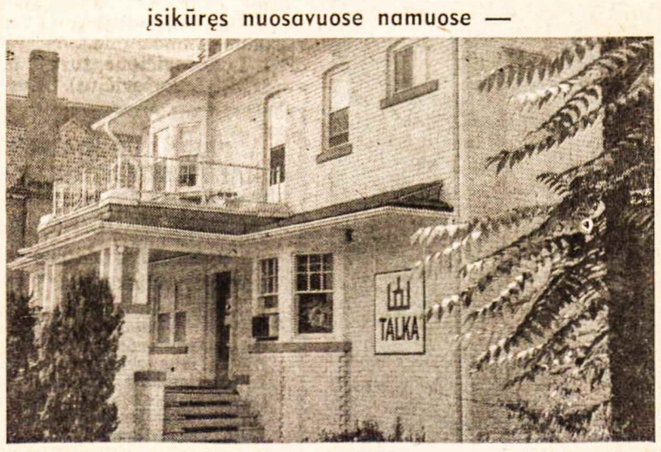

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"
830 Main Street East, telefonas 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 v. Liepos-rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $4.600.000.
MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
šėrus ir sutaupas 7%
term. dep. 1 m. 8%
ir 3 metų 8½%
DUODAME:
asmenines paskolas iš 11%
nekilnojamo turto iš 9½%

CALGARY, ALTA

APYLINKĖS VALDYBOS surengta gegužinė rugpjūčio 12 d. mokytojų V. Bruzgų rezidencijoj buvo labai sėkminga. Dalyvių buvo gana daug. Turėjome ir tolimų viešnių bei svečių: p. Kvietienę iš Toronto (šiuo metu lankosi pas savo dukrą Jonę Kvietytę-Young), gail. seserį Br. Bruzgaitę iš Lethbridge su jos tėveliu ir p. Grybauskienę. Šeimininkas Vytautas Bruzga yra Šv. Juozapo mokyklos vedėjas, susipratęs lietuvis patriotas, laisvai kalbąs lietuviškai. Jis pirko šiuos namus prieš dvejus metus. Jie pastatyti gražiame rajone ant didelio sklypo, apsodinto gražiais medžiais. Apylinkės valdyba p. Bruzgai reiškia nuoširdžią padėką už leidimą pasinaudoti jo gražia rezidencija gegužinei.

MŪSŲ APYLINKEI paskirta išplatinti 5 komplektus (po 6 tomus) leidinio "Encyclopedia Lituanica". Iki šiol apylinkės pirm. A. P. Nevados pastangomis jau išplatinti 7 komplektai. Tikimasi išplatinti iki 10 komplektų. Apylinkės valdyba, vykdydama visuotinio susirinkimo nutarimą, nupirko minėtos enciklopedijos du pirmuosius tomus ir perdavė Kalgario viešajai bibliotekai. Tautiečiai, norintieji naudotis tomis knygomis, turės palaukti du mėnesius, kol jos bus įrašytos į katalogus.

LIETUVOS KARIUOMENĖS šventės minėjimą rengia apylinkės valdyba lapkričio 24 d. Ji prašo kitas organizacijas bei grupes tą dieną neruošti kitų parengimų ir dalyvauti bendroje šventėje.

KLB KALGARIO APYLINKĖS visuotinis susirinkimas padarė nutarimą, įpareigojantį valdybą pirkti vainikus visiem lietuviam, kurie save tokiais laikė. Apylinkės valdyba betgi patyrė, kad toks nutarimas nepraktiškas. Kalgario Lietuvių Draugija siunčia vainikus tik savo mirusiems nariams. Be to, nevisi pageidauja Bendruomenės valdybos rodomo nuoširdumo. Dėlto valdyba savo posėdyje nutarė siųsti vainikus tik tiems mirusiems lietuviams, kurie moka lietuvybės solidarumo įnašus į Bendruomenės iždą. Valdyba mano, kad šis jos nutarimas nepažeidžia visuotinio susirinkimo nutarimo, o tik jį paryškina. Kas nesutinka su šiuo valdybos nutarimu, temalonėja rašyti apylinkės pirm. A. P. Nevadai arba sekretoriui P. Deveniui. Kor.

Port Colborne, Ont.

PADĖKA

Už suruoštą netikėtą pobūvį mūsų 40 metų vedybinio jubiliejaus proga, už puikią bendrą dovaną ir pavienias dovanas visiems reiškiame nuoširdžią padėką.

Ačiū dukroms — Sonia Sesto, Aldona Sesto ir p. Onai Bogart už šio pobūvio suorganizavimą; visiems kitiems dalyvavusiems bei prisidėjusiems: p.p. M. Sesto ir šeimai, p.p. D. Sesto, p.p. G. Sesto ir šeimai, p.p. D. Cullen, p-lei Pat Sesto, p-lei Vicky Sesto, p.p. B. Peresotti, p.p. C. Tennier, p.p. J. Tuck, poniai Skillet, p.p. Stan Meškiams, p.p. A. L. Stankevičiams, p.p. Joe Yandelli, Mary Yurkštienei, Marijai Zasienei, Laurie Remezaitienei, poniai Martha Leskevitz, poniai Rose Yebestijani, p.p. F. Timukams, p.p. Mikėnams, p.p. Mac Farlane ir šeimai, p.p. Preikšaičiams, p.p. J. Karpinchick, p.p. G. Pappas, Sam Zagaritas, Mike Urpšiui, Geo Paukščiui, p.p. Tony Kisieliams, poniai Virginijai Chaytor, p.p. J. Kutkoms, p.p. Jasiulioniams, p.p. J. Neckrash, p.p. Geo Sinkams, M. Kuzavams, A. Žinaičiams, J. Tamulėnams, A. Čepukams, Adomynams, B. Luomanams, V. Karaliams, p.p. S. Bogart, p-lei Nancy Bogart, p.p. P. Bersėnams, Pete Šidlauskui, poniai Betty Bells, p.p. V. Biliūnams, Vitkūnams ir šeimai, Geo Kuprėnams, Geo Kuprėnams, jn., ir šeimai, poniai Helen Dabor, p-lei Tina Moss, p. Damašiams, p.p. Stan Podsedecki ir šeimai, poniai Grant Bonner, poniai Ron Dabor, p.p. L. Cassina, p.p. Henry Collins, G. Skaisčiams, E. Vembrėms, J. Staškevičiams, B. Jackevičiams, p.p. Dr. Fogel, B. Simonaičiams, p.p. A. Sesto ir šeimai.

Dar kartą visiems ačiū. Tie gilūs prisiminimai liks neišdildomi mūsų atmintyje ir širdyse.

John ir Sofija Radvilai
Port Colborne, Ont.

MŪSŲ KRAŠTAS GALI TAPTI JŪSŲ KRAŠTU

(Atkelta iš 3-čio psl.)

resą ir kitus reikalingus faktus. Pareigūnai nori, kad tokie asmenys čia jaustųsi kaip namie ir kad galėtų visapusiškai dalyvauti šios visuomenės gyvenime. Jie stengsis padaryti viską, kad "mūsų kraštas taptų jūsų kraštu.

Platesnių informacijų telefonu, laišku arba apsilankymu galima gauti artimiausiame Kanados Imigracijos centre. Jei tokios įstaigos arti nebūtų, galima kreiptis į artimiausią Kanados Darbo jėgos centrą. (Kanados imigracijos pareigūnų paslaugos yra nemokamos).

Kanados imigracijos centrai pareiškimus priima darbo dienomis nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro, šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p., o pirmadienį spalio 15 d., nuo val. ryto iki vidurnakčio. Canadian Scene

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

SENATORIUS BUCKLEY į senato leidinio "Congressional Record" rugsėjo 5 d. laidą įtraukė dr. Juozo K. Valiūno paruoštą memorandumą apie baltiečių delegacijos narių suėmimą Helsinkyje Europos saugumo konferencijos metu ir JAV ambasadoriaus Helsinkyje pranešimą apie šešių JAV piliečių suėmimą bei jų išlaisvinimą, įsikišus JAV ambasadai ir net pačiam valstybės sekretoriui W. Rogers. Dr. J. K. Valiūno memorandume smulkiai nušviečiami visi faktai.

VILNIAUS 650 METŲ SUKAKTIES minėjimas spalio 7 d. rengiamas Detroite. Paskaitą skaitys dr. Kostas Jurgėla. Informacinį leidinėlį ruošia St. Kaunelienė. Rengėjų jungtinis komitetas nutarė išleisti Edvardo Vasiliausko paruoštą sukaktuvinį medalį, kuris bus 25 centų dydžio. Medalis spaudžiamas Japonijoje, kad pigiau kainuotų. Jis bus auksinis, bronzinis ir galbūt sidabrinis. Vilniaus 650 metų sukakties minėjimas Čikagos Jaunimo Centre bus spalio 21 d. Čia pagrindiniu kalbėtoju pakviestas dr. Jonas Puzinas. Programą atliks poetas Kazys Bradūnas, sol. Janina Šalnienė ir muz. Fausto Strolios vadovaujamas jaunimo ansamblis.

DR. DOMAS JASAITIS, visuomenininkas ir VLIKo bendradarbis, "Tėvynės Sargo" redaktorius, ateitininkų, krikščionių demokratų veikėjas, atšventė deimantinę amžiaus sukaktį. Jis yra baigęs M. Yčo gimnaziją Voroneže, medicinos daktaro diplomą gavęs Berlyno universitete. Lietuvoje daugiausia vertėsi gydytojo praktika, aktyviai dalyvaudamas spaudoje ir visuomeninėje veikloje.

STEPONUI NASVYČIUI, sulaukusiam 90 metų amžiaus, pagerbtuves Klevelande suorganizavo dukterų ir sūnų šeimos. Sukaktuvininką sveikino LB Klevelando apylinkės pirm. J. Malskis, Čiurlionio ansamblio vadovas muz. A. Mikulskis, buvęs PLB pirm. St. Barzdukas, AL Tautinės Sąjungos ir "Dirvos" vardu — Al. Laikūnas. ALTS garbės pirm. S. Nasvyčiui šios organizacijos vietinio skyriaus vardu puošnią dovaną su prasmingu įrašu įteikė K. Karalis.

MOTERŲ ČEMPIJONE mažojo bilijardo (pocket) turnyre Čikagos Sheraton viešbutyje tapo 14 metų amžiaus lietuvaitė Jean Balukas iš Brooklyno, N. Y. Jai teko ir pirmoji $2.000 premija.

Kolumbija

KUN. MYKOLAS TAMOŠIŪNAS, prieš išvykdamas į PLB IV seimą Vašingtone, pasirūpino JAV LB leidinio apie žmogaus teisių pažeidimą sovietų okup. Lietuvoje išvertimu į ispanų kalbą ir išleidimu Medeline. Ispaniškai leidinys pavadintas "Las violaciones de los derechos humanos en Lituania ocupada por los Sovieticos". Ši dokumentinė knyga buvo išsiuntinėta laikraščiams ir įtakingiems asmenims Pietų bei Centro Amerikos valstybėse. "El Columbiano", vienas didžiausių Kolumbijos laikraščių, ryšium kun. M. Tamošiūno išvykimu į PLB IV kongresą parašė specialų straipsnį, iliustruotą jo nuotrauka, primindamas skaitytojam, kad lietuviai yra už savo krašto laisvę kovojanti tauta ir kad šiuo tikslu yra rengiamas laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių seimas.

Vokietija

VOKIEČIŲ LAIKRAŠTIS "Neue Bildpost" rugpjūčio 26 d. paskelbė žinią iš okupuotos Lietuvos apie kun. Juozo Zdebskio tardymus, sumušimą, sužalojimą ir dabartinę jo būklę ligoninėje. Laikraštis pabrėžia, kad kun. J. Zdebskis į kompartijos nemalonę yra patekęs už vaikų mokymą katekizmo.

Australija

KUN. P. MARTŪZAS iš Sydnėjaus graikų bendrovės laivu "Patris" išvyko trijų savaičių turistinėn kelionėn po Ramiojo vandenyno salas. Išvykos metu jis eina laivo kapeliono pareigas.

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

ČESNAKAS — geras vaistas
Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

PREL. M. KRUPAVIČIAUS PAMINKLUI Australijoje surinkta $254.50, kuriuos išvertus į amerikietišką kursą, gauti amerikietiški $359.92. J. Stepanas Adelaidėje surinko $101, J. Mulokas Melburne — $82.50, V. Laukaitis Melburne — $40, A. Kateiva Perthe — $16. Asmeninę $15 auką pridėjo Sydnėjaus lietuvių kapelionas kun. P. Butkus.

"TĖVIŠKĖS AIDŲ" spaudos balius Sydnėjaus lietuvių klube vos besutalpino visus dalyvius. Ypač visus džiugino gausus jaunimo dalyvavimas. Koncertinę programą atliko muz. Br. Kiverio vadovaujamas vyrų choras "Daina" su akompaniatore Zita Belkute. Sydnėjaus Lietuvių Katalikų Kultūros Draugijos pirm. A. Vinevičius perskaitė "TA" redaktoriaus kun. Pr. Dauknio iš Melburno atsiųstą sveikinimą baliaus dalyviams. Prie jo buvo prijungtas vis dar tebesergančio Sydnėjaus lietuvių kapeliono kun. P. Butkaus eiliuotas sveikinimas. Dalyviai išpirko visus loterijos bilietus, nors laimė nusišypsojo tik nedidelei jų daliai. Šio vakaro pelnas buvo skirtas savaitraščiui.

SYDNĖJAUS "DAINOS" CHORAS ir tautinių šokių grupė gavo kvietimą dalyvauti Sydnėjaus Operos atidarymo iškilmių programoje spalio pabaigoje. Abu lietuvių vienetai yra įtraukti į tautybių meninį pasirodymą.

Italija

LIETUVOS PASIUNTINYBĖ patarėjas dr. A. Gerutis iš Šveicarijos rugsėjo 2-4 d.d. lankėsi Romoje pas Lietuvos diplomatijos šefą S. Lozoraitį. Jiedu aptarė eilę klausimų, susijusių su rugsėjo 18 d. Ženevoje prasidedančia Europos saugumo konferencijos antrąja dalimi. Bus imtasi priemonių priminti Vakarų valstybių vyriausybėms Sovietų Sąjungos agresiją prieš Lietuvą bei kitas Baltijos valstybes, atkreipti Vakarų viešąją nuomonę į Maskvos nuolatinę grėsmę visai Europai. Siekiant šių tikslų, bus glaudžiai bendradarbiaujama su pagrindinėmis lietuvių organizacijomis ir kitų Baltijos respublikų diplomatiniais atstovais.

LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFAS Stasys Lozoraitis š.m. rugsėjo 5 d. sulaukė 75 metų amžiaus. Jis yra gimęs Kaune, Voroneže baigęs M. Yčo gimnaziją, studijavęs teisę Berlyno universitete, diplomatinėn tarnybon įsijungęs 1919 m. Sukaktuvininkas 1938 m. buvo Lietuvos užsienio reikalų ministeriu, nuo 1939 m. — nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministeriu Romoje prie Kvirinalo. Lietuvos diplomatijos šefu paskirtas 1940 m. gegužės 30 d.

VATIKANO VALSTYBĖS sekretorius kardinolas J. Villot mons. Audrį J. Bačkį paskyrė į Katalikų Bendrijos viešųjų reikalų tarybos politinę sekciją Vatikane. Pastaruoju metu mons. A. J. Bačkis pavadavo apaštališkąjį delegatą Nigerijos sostinėje Lagose. Anksčiau jis dirbo Vatikano diplomatinėje tarnyboje Filipinuose, Kostarikoje ir Turkijoje. Mons. A. J. Bačkis yra Lietuvos pasiuntinybės patarėjo Vašingtone dr. St. ir O. Bačkių sūnus.

Lenkija

TOBULINIMOSI KURSUS VILNIUJE šią vasarą lankė 14 Punsko apylinkės mokyklų mokytojų. Jų tarpe buvo Punsko gimnazijos mokytojai Valentas Čėpla, Algis Uzdila, gimnazijos lenkų kalbos mokytoja Ona Golombek, Punsko pradinės mokyklos mokytojos Kastulė Vinikaitytė ir Teklė Bansevičiūtė, Juozas Kubilius iš Krasnagrūdos pradinės mokyklos, Julija Gasperavičienė iš Vidugirių, Vytautas Budzeika ir Jonas Marcinkevičius iš Žvikelių. Jų teigimu, ypač įdomios buvo prof. Vytauto Mažiulio paskaitos apie lietuvių kalbos pagrindinius bruožus, dabartinę šnekamąją ir rašomąją kalbą. Vilniaus kompozitorių namuose kursantams buvo surengtas specialus vakaras, kuriame muzikologė O. Narbutienė skaitė paskaitą apie muzikos reikšmę vaikų estetiniame auklėjime, lietuvių liaudies dainų padainavo veteranai solistai A. Kučingis ir B. Grincevičiūtė.

SŪDUVIŲ MOKSLO IR KULTŪROS ŽODIS "VINGIS", vienkartinis leidinys, kurį esame minėję "TŽ" pr. nr., yra grynai kultūrinio pobūdžio žurnaliukas, beveik neturintis vietinės kronikos. Vienas puslapis yra skirtas Vilniuje mirusiai vilnietei poetei a.a. Onai Miciūtei, papildytas pora jos eilėraščių. Žurnaliuko puslapiuose yra ir torontietės dr. Onos Gustainienės straipsnis apie narkotikų vartojimą "Didžioji tragedija", matyt, perspaustas iš mūsiškio leidinio. Kitus "Vingio" puslapius užpildo: Dėdės Bičiaus rašinys "Seni žmonės pasakoja", prof. dr. J. Ochmanskio — "Lietuvių ir krivičų sandūra gentinėj epochoj", Juozo Vainos — "Atiprašau", Pilypo Likmanto — "Prisimenant Punsko žydus", Kazio Baranausko — "Suvalkų ratelio dešimtmetis", Teresės Jonuškaitės — "Stumbras girių karalius", Wieslav Gronickio — "Rauda prie nužudyto ežero", Juozo Markuzos vertimas — "Vokiečių-lietuvių literatūros draugija" ir Jono Sendos eilėraštis "Ramuma". "Vingio" adresas: 00-490 Warszawa, ul. Wiejska 16-16, Poland. Kad "Vingiu" mėginama pakeisti uždarytas "Varsnas", liudija jau pats jo pavadinimas.

Svarūs akademijos moksliniai darbai

DR. BR. POVILAITIS

Devintasis Lietuvių Katalikų Mokslų Akademijos suvažiavimas įvyko Boston College rugpjūčio 31 — rugsėjo 2 d. d. Ši Akademija buvo įsteigta dar nepriklausomoje Lietuvoje ir ten turėjo 3 suvažiavimus mokslinėms problemoms svarstyti, būtent, 1933, 1936 ir 1939 m. Nemažam narių skaičiui pasitraukus į vakarus 1944 m., Akademija buvo atgaivinta Vakarų Europoje jau tremties sąlygomis. Vienas iš svarbesniųjų Akademijos užsibrėžtų tikslų — rengimas viešų suvažiavimų narių moksliniams darbams skelbti paskaitų formoje. Tremtyje atgaivintoji Akademija jau turėjo šešis mokslinius suvažiavimus (1957 Romoje, Italijoje; 1961 Čikagoje, JAV; 1964 Fordham universitete, Niujorke, JAV; 1967 Vasario 16 gimnazijoje, Vokietijoje; 1970 Toronte, Kanadoje; 1973 Boston College, Bostone, Mass., JAV). Iš pasikalbėjimo su Akademijos pirmininku Pontificia Universita Gregoriana profesorium kun. dr. A. Liuima, SJ, paaiškėjo, kad X-sis suvažiavimas yra planuojamas už trejų metų (1976) sušaukti kur nors JAV, pvz. Los Angeles, Kalifornijoje, ar Daytone, nors dėl vietos dar sprendimas nepadarytas. Šis suvažiavimas galėtų gražiai derintis su a. a. arkivyskupo Juozo Skvirecko, pirmojo Akademijos pirmininko, 100 metų gimimo sukaktimi. XI-sis suvažiavimas, manoma, galėtų būti sušauktas 1979 m. Čikagoje ir galėtų būti paminėta 400 metų sukaktis nuo Vilniaus Akademijos įsteigimo. Tai vis mąstymai ateičiai.

Akademijos centro valdybos būstinė yra Romoje. Akademijai vadovauja minėtasis kun. prof. dr. A. Liuima, kuris per jūsų korespondentą siunčia Kanados lietuviams geriausius sveikinimus bei linkėjimus.

Nariai

LKM Akademija turi 221 aktyvų narį įvairiuose pasaulio kraštuose. Nuo 1970 m. suvažiavimo yra mirę 12 Akademijos narių, ju tarpe prel. Mykolas Krupavičius, prel. Feliksas Bartkus, prof. dr. Zenonas Ivinskis, dr. Vladas Literskis-Litas, prof. dr. Antanas Salys, prof. dr. Vladas Viliamas (Ivinskis ir Salys buvo Akademijos nariai-mokslininkai). Šiuo metu Akademija turi 18 gyvų narių-mokslininkų. Šiuo titulu nariai yra pagerbiami už jų nuopelnus Akademijai bei lietuvių tautos kultūrai, mokslui ir religijai. Taip pat paminėtina, kad nuo 1970 m. suvažiavimo į Akademiją įstojo 17 naujų narių, daugiausia atstovaujančių jaunesniajai mokslininkų kartai. Jie iš dalies užtikrina Akademijos ateitį. Jų tarpe yra prof. dr. B. V. Mačiuika, dr. Ona Miniataitė, prof. Romas Viesulas, kun. Jonas Staškevičius, dr. Algimantas Norvilas, dr. Vincas Vyčinas, dr. Angelė Avižonienė, prof. dr. Jonas Genys.

Akademija turi 10 židinių, t. y., lokalinių Akademijos narių sambūrių. Be to, prie Akademijos veikia Lietuvių Istorijos ir Religinės Kultūros Institutas su būstine Romoje. Taip pat yra susiformavusi istorijos mokslų sekcija, kurios pavyzdžiu, manoma, paseks ir architektūros bei meno sekcija.

Darbai

Akademija, siekdama savo tikslų, leidžia dvi serijas spaudinių, kurių pirmoji yra LKMA "Suvažiavimų Darbai". Jų išspausdinta 8 tomai. Juose yra spausdinamos suvažiavimuose skaitytos paskaitos ar praplėstos studijos paskaitų temomis. Antroji serija yra LKMA "Metraštis", kuriame yra spausdinamos originalios studijos įvairiais mokslo klausimais. Nuo šio suvažiavimo Akademija greičiausiai duos skraistę "Krikščionis Gyvenime" knygų serijai. Šios serijos leidimas perėjo nuo savarankiškos operacijos per Liet. Enciklopedijos leidėją J. Kapočių ir "Draugo" dienraštį, vis nesudarydamas pakankamai tvirtos ekonominės bazės užtikrinti serijos tęstinumui. Manoma, kad šis naujas susitvarkymas, jei galutinai priimtas, galėtų būti sėkmingesnis. Serijos vadovybėje, regis, liktų tie patys asmenys (mons. dr. V. Balčiūnas, kun. dr. J. Gutauskas, dr. J. Girnius ir k.).

Bostoniškis suvažiavimas

Akademijos suvažiavime Bostone paskaitos buvo paskirstytos į sekančias sekcijas: teologijos, istorijos, psichologijos, pedagogikos, architektūros bei meno, gamtos ir tiksliųjų mokslų, lietuvių kalbos bei literatūros, medicinos. Iš viso skaityta 24 paskaitos. Prie to dar tenka pridėti mons. V. Balčiūno paskaitą "Charizmatinis Bažnyčios atsinaujinimas teologijos šviesoje", skaitytą suvažiavimo atidaromajame posėdyje, ir prof. J. Brazaičio paskaitą "Akademija tautos kryžkelėse", skaitytą užbaigiamajame posėdyje Akademijos 50 metų egzistencijai paminėti. Registruotų suvažiavimo dalyvių buvo virš 100, kurių tarpe iš Kanados tik dr. Kulpa-Kulpavičius ir dr. B. Povilaitis su poniomis. Pirmasis vadovavo architektūros bei meno sekcijai ir skaitė paskaitą apie Vilnių planavimo požiūriu XVI amžiuje, o antrasis skaitė paskaitą apie tabako alkaloidus gamtos bei tiksliųjų mokslų sekcijoje.

Premijos

Užbaigiamojo pilnaties posėdžio metu buvo įteikta premija už mokslinį veikalą ($1000), kurios mecenatas yra kun. dr. J. Prunskis. Vertintojų komisija, pirmininkaujama dr. P. Kaladės, šią premiją paskyrė už kolektyvinį veikalą — Lietuvos istorijos šaltinių I tomą, prie kurio paruošimo darbavosi a. a. dr. Zenonas Ivinskis, kun. dr. V. Gidžiūnas, mons. dr. P. Jatulis, kun. R. Krasauskas ir kt. Bendradarbių vardu diplomą priėmė kun. prof. dr. Rabikauskas, leidinio redaktorius. To paties kun. dr. J. Prunskio paskirta $500 premija už kūrybinį reiškimąsi periodinėje spaudoje pripažinta dr. Juozui Eretui. Už jį diplomą priėmė suvažiavimo organizacinio komiteto pirmininkas, Boston College profesorius dr. Juozas L. Navickas.

Suvažiavimą pradedant šv. Mišias Boston College atlaikė vysk. V. Brizgys, o suvažiavimą užbaigiant — šv. Petro parapijos bažnyčioje South Bostone vysk. A. Deksnys.

Užbaigiant

Suvažiavimas buvo užbaigtas iškilminga vakariene su menine dalimi Lietuvių Piliečių Draugijos salėje South Bostone. Meninėje programoje dalyvavo solistas Benediktas Povilavičius, smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir kompozitorius Jeronimas Kačinskas, akomp. solistams.

Po suvažiavimo, rugsėjo 3 d., gražus suvažiavimo dalyvių būrys buvo nuvykęs į Putnam, Conn., kur lankėsi prel. Pr. Juro suorganizuotame Alkos muzėjuje. Dalyviai turėjo progos apžiūrėti Matulaičio vardo poilsio namus, o Nek. Pradėtosios Marijos seselių buvo pavaišinti skaniais lietuviškais pietumis.

Dail. Dagio medžio skulptūra "Jis man prie širdies..."

"PRIEŠAS PRIE VARTŲ"

J. VAIČELIŪNAS

Tokiu pavadinimu anglų kalba išleista knyga, kurioje aprašomas prieš 30 metų rytų fronte įvykęs aršus Stlingrado mūšis. Jame žuvo 6-ji vokiečių armija. Knygos autorius — W. Craig. Knygą išleido "Reader Digest Press", todėl jos santrauka įdėta į "Reader Digest" 1973 m. rugpjūčio mėnesio žurnalą.

Tiesa, šiemet ir bolševikai paminėjo to mūšio 30-ties metų sukaktį. Jie sako, kad raudonarmiečiai prie Stalingrado sunaikino vokiečių 6-ją armiją ir visą rytų frontą pasuko priešinga kryptimi. Esą, tie raudonarmiečiai buvo labai narsūs, nes mylėjo komunistų partiją ir tėvynę. Bolševikai nepasako, kodėl tie narsūs raudonarmiečiai 6-tosios vokiečių armijos nesunaikino prie Vokietijos sienos, kai ji 1941 m. birželio 22 d. kartu su kitomis vokiečių armijomis pradėjo žygį į rytus. Tie narsūs raudonarmiečiai tada bėgo iki Volgos. Ar jie tada nemylėjo savo tėvynės ir komunistų partijos? Tik vėliau, kai bolševikai iš JAV gavo didelę ekonominę ir karinę paramą, kai raudonarmiečiai užkando amerikietiškų konservų, apsiavė amerikietiškais batais ir įsėdo į amerikietiškus tankus, galėjo pradėti pulti keleriopai mažiau gausius vokiečius, kurie iš amerikiečių paramos negavo. O tą paramą ir vokiečiai turėjo gauti, nes JAV vyriausybė rėmė antrojo pasaulinio karo pradėjėjus. O tą karą pradėjo vokiečiai, susitarę su bolševikais pulti Lenkiją iš abiejų pusių. Vienas amerikietis sako: "Jei JAV vyriausybė antrojo pasaulinio karo metu būtu parėmusi ir vokiečius, po to karo amerikiečiai nebūtų nustoję per 100.000 savo jaunimo ir per 100 bil. dolerių".

Ir šios knygos autorius, kiek matyti iš santraukos "Reader Digest" puslapiuose, neatrodo, kad būtų paruošęs labai vertingą karinės istorijos veikalą, nes kaikurie jo pasakojimai nukrypsta į apysaką, netikrovę.

Netikslumai

Veikalo santrauka yra jo grietinėlė. Jei rašoma sutraukta, reikia minėti esminius įvykius, o ne nereikšmingas smulkmenas. Toje 29 puslapių santraukoje visai nepaminėta, kokie prie Stalingrado veikė kariuomenės daliniai bei jų vadai iš abiejų pusių, kai paminėtas kažkoks muzikantas M. Goldštein ir kažkoks karys J. Goldberg. Iš tos santraukos atrodo, kad 6-ją vokiečių armiją sumušė 62-ji bolševikų armija, kai tikrumoje bolševikai vokiečius puolė keleriopai pranašesnėmis pajėgomis.

Kai rašo apie bolševikų kariuomenės koncentravimą į pietus nuo Stalingrado, sako, kad tie daliniai buvo telkiami prieš vokiečių 4-tąją šarvuočių armiją. Į pietus nuo Stalingrado buvo ne vokiečių 4-ji šarvuočių, bet 4-ji rumunų armija. Vokiečių 4-ji šarvuočių armija tuo metu buvo Kaukazo fronte. Tik 1942 m. lapkričio mėnesio pabaigoje, kai bolševikai pradėjo vykdyti 6-sios vokiečių armijos apsupimą, buvo sudaryta vokiečių Dono armijų grupė, į kurią įėjo ir 4-ji vokiečių šarvuočių armija. Ji iš Kaukazo fronto buvo permesta į Stalingrado frontą. Tas jos permetimas neužtruko, nes ta armija buvo Kaukaze vokiečių puolančios armijų grupės užnugaryje.

Paminėta, kad Stalingrade vokiečiai mažą vietinį vaiką siuntė šnipinėti bolševikų. O kai tas sutiko bolševiką, išpasakojo apie vokiečių dalinius ir jų vadus. Sunku patikėti, kad vokiečiai, susitikę su priešu, žvalgybai panaudotų vietinį vaikutį ir kad tam vaikučiui būtų išpasakotos visos vokiečių karinės paslaptys — daliniai, vadai ir t. t.

Duomenys

Pabaigoje autorius pateikia Stalingrado mūšio nuostolius. Jis sako, kad bolševikai prie Stalingrado turėjo nuostolių žmonėmis — 750.000, o vokiečiai 400.000. Taip pat paminėta, kad Stalingrado mūšyje italai turėjo nuostolių žmonėmis — 130.000, o rumunai ir vengrai — 320.000. Kad rumunai Stalingrado mūšyje turėjo nuostolių, tai tiesa, nes 6-sios armijos sparnus saugojo dvi rumunų armijos. Rumunų armijų baruose bolševikai ir prasilaužė. Italai ir vengrai Stalingrado mūšyje nedalyvavo ir čia jie nuostolių turėti negalėjo. Italai ir vengrai laikė fronto ruožus toliau į šiaurę. Tie ruožai neįėjo į Stalingrado fronto ribas.

Toliau Craig sako, kad po Stalingrado mūšio buvo paimta nelaisvėn 500.000 vokiečių, italų, vengrų, rumunų, kurių apie 400.000 per tris mėnesius išmarinta badu. Taip pat paminėta, kad Stalingrade buvo sugriauta 113 ligoninių. Ar galėjo Stalingradas su 500.000 gyventojų turėti 113 ligoninių? Kažin ar Maskva turi tokį ligoninių skaičių? Patys bolševikai sako, kad jie prie Stalingrado sunaikino 250.000 vokiečių. Čia duomenys tikslesni, nes ir paimtus į nelaisvę vokiečius bolševikai sunaikino badu, šalčiu, sunkiais darbais.

Kai rašoma kariškai istorinė knyga 30-ties metų perspektyvoje, turėtų būti surinkti patikimiausi duomenys. Deja, kaip patirtis rodo, visose tokiose knygose būna klaidų ir neesminių įvykių.

Baigiant šią apžvalgą, verta paminėti vieną bolševikų pastaba dėl Stalingrado mūšio. Jie sako, kad vokiečiu karinė vadovybė pasmerkė žūti šimtus tūkstančiu savo kariu. Esa, tik sovietinės liaudies humaniškumas išgelbėjo daugelio vokiečiu kariu gyvybes. Bolševikai vokiečiu kariu gyvybiu ne tik negelbėjo, bet ir beginklius belaisvius naikino. Patys bolševikai po Stalingrado mūšio padarė masines vokiečiu belaisviu nuotraukas, kuriose buvo matyti tūkstančiai vokiečiu belaisviu, stovinčiu žiemos šaltyje lauke be miliniu. Bolševikai iš belaisviu milines atėmė. Tokiu dalyku neišdriso padaryti vokiečiai su sovietu belaisviais ir nesigyrė savo humaniškumu.

Užsakykite dabar per
INTERTRADE
EXPRESS CORP.
GERIAUSIĄ DOVANĄ
Į LIETUVĄ
(dabar geriau nei buvo anksčiau)
SPECIALIUS RUBLIŲ
PAŽYMĖJIMUS
Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės galės nusipirkti ką tik nori už dalį reguliarios kainos. Tai lyg kad nueitum į krautuvę su $100 ir gautum $200 ar $300 vertės prekių ar net daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai gali būti iškeičiami į pinigus, t. y. į reguliarius rublius augščiausia verte.
PILNAI GARANTUOTA
GREIČIAUSIAS
PRISTATYMAS
Pristatoma per 3 savaites
Mokama už specialų rublį $2.80
ŠI KAINA APIMA VISKĄ—
JOKIŲ KITŲ MOKĖJIMŲ
Galite siųsti, kiek norite
PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ ILIUSTRUOTŲ KATALOGŲ
Užsakykite dabar tik per
INTERTRADE
EXPRESS CORP.
125 East 23rd. St., Fifth floor
New York, N.Y. 10010, USA.
Telefonas 982-1530

Labai svarbu!
Automobiliai
Garantuotas skubiausias pristatymas.
Prašome rinktis ir šių naujų modelių
"ŽIGULIS" VAZ 2101 $3812.00
Naujausias pagerintas Eksportinis modelis "ŽIGULIS" VAZ 2103 $4365.00
Station Wagon "ŽIGULIS" VAZ 2102 $4197.50
Eksportinis modelis "MOSKVIČIUS"412IE $3862.00
"MOSKVIČIUS" 408 IE $3551.00
"ZAPOROŽEC" ZAZ 968 $2435.00
Visos kainos JAV doleriais
Prašykite mūsų specialių biuletenių su automobilių ir apartamentų iliustracijomis
VARTOTI DRABUŽIAI
PRAŠYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ
Mes turime 24 metų patyrimą ir daug tūkstančių patenkintų klientų.

Regina Varanavičiūtė

Svetimšaliai

Parke aš juos matau:
Senutės su skarelėm, balti vatos plaukai,
Senukai ir tamsūs drabužiai šiltą dieną,
Vaikai su svetimais žodžiais, bet
Reikia kalbėti angliškai, kai perki ledus.

Rudenį aš juos matau:
Kai keliaujantys paukščiai pakyla į orą,
Tai ir jų mintys skrenda su jais į kraštą,
Užmirštą ant lūpų, bet dar prie širdies.
Tai tie, kurių nėra palaidota kilmė.

Kapinėse aš juos matau:
Svetimos pavardės, kurių nematė indėnų audėja,
Nepasirašė ant 1867 puslapio.
Čia anglai, čia prancūzai, čia vienas kraštas,
O čia svetimi, kurie seka išnykstančia kalba.

Pedagoginis Lituanistikos Institutas

Šio instituto paskirtis yra: paruošti mokytojus lituanistinėms mokykloms ir šiaip lietuviškosios kultūros būsimuosius darbininkus, pvz. spaudos bendradarbius, redaktorius ir kitokius kultūrininkus, kurie ateityje rūpintųsi mūsų kultūros puoselėjimu.

Instituto rektoriumi šiuo metu yra prof. dr. Petras Jonikas, o jam talkina du direktoriai ir įvairių lituanistinių mokslo sričių lektoriai.

Ši švietimo įstaiga yra dvilypė, nes turi akivaizdinio ir neakivaizdinio dėstymo skyrius. Neakivaizdinio skyriaus direktoriumi yra mokytojas Ignas Serapinas. Šiame skyriuje darbas atliekamas korespondenciniu būdu, pavieniui, tad ir mokslas gali būti pradedamas betkuriuo laiku. Akivaizdinio skyriaus direktoriumi yra Aleksandras Dundulis. Šio skyriaus studentai šeštadieniais lanko paskaitas per dvejus ar trejus mokslo metus.

Daugelis asmenų, lankę ar baigę šį institutą, našiai dirba įvairiose lituanistinėse mokyklose (ir net šiame institute), bendradarbiauja spaudoje, redaguoja laikraščių skyrius ar net laikraščius, o kaikurie gan rimtu žingsniu žengia i rašytoju eiles, pvz.: Alšėnas, Bilaišytė, Bindokienė, Juodvalkytė, Užubalienė. Šiu lituanistiniu sričių darbus gali atlikti darbininkai, atitinkamai pasiruošę, pakankamai apvaldę gimtąją kalba, geriau pažinę savo tautos kultūrą ir istorija.

Prasidėjus mokslo metams, kviečiame jaunąją kartą rimtai pagalvoti, kokiu būdu galėtų praplėsti savo lituanistinį švietimąsi, ar negalėtų įsijungti į Pedagoginio Lituanistikos Instituto neakivaizdinį ar akivaizdinį skyrių, kur galėtų praplėsti savo lituanistinių žinių turinį.

Norint įstoti į institutą, rašyti šiuo adresu:
Pedagoginis Lituanistikos Institutas, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, Ill. 60636, U.S.A.

Instituto vadovybė

Atsiųsta paminėti

Aidai nr. nr. 4, 5 ir 6, 1973 m. balandis, gegužė, birželis. Mėnesinis kultūros žurnalas, redaguojamas dr. Juozo Girniaus, leidžiamas Tėvų pranciškonų, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221, USA.

Laiškai Lietuviams nr. 6 ir nr. 7. Religinės ir tautinės kultūros žurnalas, leidžiamas Tėvų jėzuitų, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636, USA.

Ateitis nr. 1, 1973 m. sausis. Moksleivių Ateitininkų Sąjungos žurnalas, administruojamas J. Polikaičio, 7235 So. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Lietuvių Dienos nr. 5, gegužė. Iliustruotas žurnalas lietuvių ir anglų kalbomis, leidžiamas A. F. Skiriaus, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Cal. 90029, USA.

Šaltinis nr. 3, birželis. Religinės ir tautinės minties žurnalas, leidžiamas Šv. Kazimiero Sąjungos ir Tėvų marijonų, 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, Britain.

Pasaulio Lietuvis nr. 28/64, 1973 m. gegužė-birželis. PLB valdybos biuletenis, 17516 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119, USA.

Lux Christi nr. 4, liepa. Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Vienybės žurnalas. Administracijos adresas nepažymėtas. Spaudžia "Draugo" spaustuvė, 4545 West 63 St., Chicago, Ill. 60629, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI Illinois universiteto Čikagos Circle Campus pradedami rugsėjo 25 d., bet registruotis bus galima iki rugsėjo 28 d. imtinai. Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9 v.r. bus pradinis lietuvių kalbos kursas, o tų pačių savaitės dienų 12 v. — kursas pažengusiems. Antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais bus dėstoma lietuvių literatūra. Visus tris kursus dėstys prof. dr. J. Rėklaitienė. Už lietuvių kalbos kursus studentai gauna pilnus svetimos kalbos užskaitus, kurie yra reikalingi kaikuriose mokslo šakose. Jau įsiregistravo keliasdešimt studentų, bet jų reikėtų žymiai daugiau, kad būtų užtikrintas universiteto vadovybės dėmesys lietuvių kalbai.

ZENTA TENISONAITĖ-HELLEMANS, su savo vyru atvykusi iš Belgijos, viešėjo JAV. Los Angeles mieste viešnia dalyvavo Lietuvių Dienoje, susitiko su vietiniais rašytojais. Ji yra poetė, neseniai išleidusi eilėraščių rinkinį "Pavasaris ir aš", bet ją labiausiai išgarsino vertimai į nederlandų kalbą — lietuvių poezijos antologija "Een Steen heeft geen hart" ("Akmenėlis turi šaltą širdį"). 1972 m. "Nida Press" Londone atspausdino Z. Tenisonaitės sudarytą ir išverstą "XX amžiaus nederlandų poezijos rinktinę", kurios 100 egz. įsigijo Belgijos nederlandų kultūros ministerija ir vertėjai pa žadėjo 10.000 frankų premiją. Z. Tenisonaitė taipgi yra išvertusi ir Antano Vaičiulaičio kūrinį "Mūsų mažoji sesuo" ("Onze kleine zus"). Ši knyga bus išleista 1974 m.

DVIEJŲ DAILININKŲ PARODOS. Australijos Melburno universitete dvi savaites trukusią savo darbų parodą rugsėjo pradžioje surengė dail. S. Gabrie-Gabrielavičius. Melburno Lietuvių Namuose Tautos šventės proga buvo surengta dail. J. Banks-Baukaus kūrinių paroda.

KRYSTYNA MAREK ŽURNALO 'The American Journal of International Law" liepos mėnesio laidoje paskelbė platesnę recenziją JAV atovų rūmų specialaus komiteto komunistų agresijai tirti 1954 m. pranešimo "Baltic States: A Study of Their Origin and National Development; Their Seisure and Incorporation into the USSR". Šios studijos naują laidą, redaguotą teisės specialistų profesorių Igor I. Kavass ir Adolph Sprudzs, 1972 m. išleido William S. Hein and Co. Niujorke. Recenzentė įvade primena, kad žmonės nėra užmiršę Miuncheno, o Baltijos kraštų atžvilgiu laikosi visiškos tylos. Minėtoji studija skaitytojus supažindina su Baltijos respublikų istorija, nepriklausomybės atstatymu, padaryta pažanga, komunistų ir nacių sandėriu, kuris palaidojo jų nepriklausomybes. Studijoje taipgi plačiai atskleisti priverstinio įjungimo Sovietų Sąjungon faktai, suėmimai, masinės gyventojų deportacijos Sibiran. K. Marek pataria studijos naujosios laidos redaktoriams paruošti dar vieną tomą, kuriame dokumentuotai būtų atskleistas tolimesnis Baltijos kraštų likimas, jų kančios sovietinėje vergijoje iki dabartinių dienų.

LFB STUDIJŲ SAVAITĖJE Dainavoje buvo surengtas tradicinis literatūros bei dainos vakaras, kuriame savo kūrybą skaitė rašytojai Julija Švabaitė-Gylienė, Aloyzas Baronas ir Anatolijus Kairys. Dainų ir operų arijų koncertinę programos dalį atliko klevelandietė sol. Aldona Stempužienė su pianistu A. Vasaičiu. Programai vadovavo dr. Vytautas Majauskas.

ANDRIUS MIRONAS Kalifornijoje parašė romaną "Miršta tik žmonės", išplėsdamas 1969 m. "Dirvos" konkursą laimėjusią novelę "Alytis". Naujasis romanas apima 1918-20 m. nepriklausomybės kovų laikotarpį, Lietuvos nepriklausomo gyvenimo iškarpą ir partizanų kovas abiejose okupacijose. Knygos išleidimu rūpinasi komisija — V. Gilys, A. Mažeika, S. Paltus, K. Karuža, J. Gliaudys, talkinama autoriaus ir LVS "Ramovės" Los Angeles skyriaus valdybos.

VL. KULBOKO studijinį veikalą "Lietuvių literatūrinė kritika tremtyje" išleis Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija Romoje.

JAV LB ŠVIETIMO TARYBA šį rudenį išleis eilę leidinių lietuviškoms mokykloms. Rand McNally leidykloje jau spausdinamas spalvotas Lietuvos žemėlapis mokyklai ir namams, paruoštas J. Andriaus, kuriam patarimais talkino dr. Z. Ašoklis, A. Bendorius, A. Gureckas, V. Liulevičius, J. Masilionis, dr. J. Puzinas, prof. J. Rabikauskas, SJ, B. Saldukienė, prof. A. Salys, dr. Pr. Skardžius, S. Sužiedėlis, dr. V. Viliamas ir kt. Minėtini ir keli vadovėliai: V. Liulevičiaus istorijos vadovėlio "Lietuvių tautos ir valstybės istorija" I dalis, St. Barzduko tautinio bei visuomeninio ugdymo vadovėlis "Lietuvis savo tautoje, valstybėje ir bendruomenėje", kun. dr. J. Gutausko tikybos vadovėlis "Krikščionybė Lietuvoje".

DR. PR. SKARDŽIAUS aktualią knygą "Lietuviški tarptautinių žodžių atitikmenys" Čikagoje išleis Pedagoginis Lituanistikos Institutas. Leidinio mecenatas — JAV Lietuvių Fondas.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

AUGUSTINO GRICIAUS satyrinį feljetoną "Puriekio laidotuvės" Vilniaus televizijai inscenizavo Stasė Demskytė, režisavo Petras Bielskis, apipavidalino dail. Gražina Visockienė, perdavė operatoriai Romualdas Špokas ir Jonas Gurskas. Šiame televizijos teatro spektaklyje dalyvavo aktoriai — Stepas Jukna, Jonas Kavaliauskas, Balys Derkintis, Vytautas Dumšaitis, Doloresa Kazragytė, Vytautas Tomkus, Algis Sabalys ir Rimantas Šavelis.

RITA TAMOŠAITYTĖ, jaunoji vargonininkė, paveiklų galerija paverstoje Vilniaus katedroje surengtame vasaros vakariniame koncerte pademonstravo savo augantį meistriškumą. Nors Vilniaus konservatoriją ji yra baigusi tik prieš dvejus metus, koncerto programon nepabūgo įtraukti nemažo profesinio pasiruošimo reikalaujančių kūrinių — J. S. Bacho "Pastoralės" ir "Pasakalijos c-moll". Prie jų prijungusi M. K. Čiurlionio preliudus ir kanonus, koncertą užbaigė F. Liszto "Fantazija ir fuga Bacho tema". G. F. Haendelio, A. Caldaros ir A. Stradellos arijomis jai talkino sopranas Vida Bičkutė.

VILNIAUS SPORTO RŪMUOSE koncertavo Jugoslavijos estrados meistrai — vokalinis instrumentinis ansamblis "Opatijos suvenyrai", vokalinis kvartetas "Studijo", solistai Maja Papandopulo, Radmila Mikič ir Rolanas Šusteris iš Zagrebo.

TARPTAUTINĘ KONFERENCIJĄ "Istorinių centrų apsauga ir šiandieninis gyvenimo funkcijų juose organizavimas" Vilniuje surengė 1965 m. Varšuvoje įsteigtos tarptautinės paminklų ir lankytinių vietų apsaugos tarybos Čekoslovakijos ir Sovietų Sąjungos komitetai. Vilnius buvo pasirinktas dėl senamiestyje vykdomų restauravimo bei rekonstravimo darbų. Jame yra beveik 300 istorinių ir architektūrinių paminklų. Ypatingos apsaugos kategorijon šiuo metu įjungti penki Lietuvos istorijos bei architektūros centrai — Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Kėdainiai ir Trakai. Konferencija susilaukė apie 100 dalyvių, kurių pusę sudarė Čekoslovakijos, Lenkijos, R. Vokietijos, Vengrijos, Bulgarijos, Rumunijos, Jugoslavijos ir Suomijos atstovai. Pagrindinius pranešimus skaitė Sovietų Sąjungos meno istorijos instituto direktoriaus pavaduotojas O. Švidlovskis ir E. Hruška, žymus restauravimo teorijos bei praktikos autoritetas iš Čekoslovakijos. Konferencijos dalyvius su Lietuvos architektūrinių paminklų apsauga supažindino konferencijos organizacinio komiteto pirm. J. Glemža ir Vilniaus miesto vyr. architektas G. Valiuškis.

BALSTOGĖS MOKSLO DRAUGIJA, pasinaudodama VII tarptautiniu slavistų suvažiavimu Varšuvoje, Baltoveže surengė K. Korsako vadovaujamos tarptautinės baltų - slavų ryšių tyrinėjimo komisijos simpoziumą su 12 pranešimų, kurių 9 buvo kalbiniai. Du lenkų kalbininkų pranešimai buvo skirti Suvalkų trikampio lietuviškajai sričiai: T. Zdancevičiaus — "Baltiškų vietovardžių slavizacija Suvalkų paežeriuose" ir M. Hasiuko — "Žodžių sandūra Seinų lietuvių tarmėje". Simpoziume dalyvavo ir trys lietuviai kalbininkai iš Vilniaus. Prof. dr. V. Mažiulis, remdamasis leksikos faktais, skaitė pranešimą apie baltų kalbų tarpusavio santykius, prof. dr. Z. Zinkevičius — apie Vilniaus miesto šnekamąją kalbą XVII šimtmetyje ir šio miesto asmenvardžius 1602-15 m. Filologijos mokslų kandidatas A. Vanagas simpoziumo dalyvius supažindino su lietuvių vardyno medžiaga, turinčia jotvingių kalbos bruožų, ir pateikė jotvingiško vardyno substrato lietuvių kalboje arealo grafinį vaizdą.

KAUNO LITERATŪROS MUZĖJUS surengė ekskursiją po Suvalkiją liaudies universiteto literatūros fakulteto lankytojams. Ekskursantai aplankė V. Mykolaičio-Putino, J. Jablonskio, S. Nėries, K. Borutos bei kitų rašytojų tėviškes, susipažino su Vilkaviškio rajone gyvenančio ir kuriančio skulptoriaus V. Pleškūno darbais.

SU LIETUVOS KULTŪROS PAMINKLAIS lankytojus supažindino Vilniaus dailės parodų rūmuose surengta nuotraukų paroda. Tokių architektūros, dailės, archeologijos, istorijos paminklų yra daugiau kaip 10.000, pradedant senaisiais kapinynais, mitologiniais akmenimis, piliakalnias, miestų pastatais ir baigiant paskutiniaisiais dailės kūriniais. Nuotraukas papildė liaudies menininkų skulptūros, senovinių plytų bei koklių rinkiniai ir literatūra kultūros paminklų apsaugos klausimais.

"FOTO EUROPA" po Britaniją, Belgiją, Prancūziją ir Šveicariją keliavusioje XIII tradicinėje meninių nuotraukų parodoje lietuviams atstovavo J. Dilio, A. Macijausko, R. Rakausko, A. Sutkaus darbai. Lietuvos Fotografijos Meno Draugijai už juos buvo paskirta Prancūzijos Fotografijos Draugijų Federacijos taurė.

AMERIKIEČIŲ BERKELEY UNIVERSITETE įvykusiame XIII tarptautiniame genetikų kongrese dalyvavo Vilniaus universiteto vyr. dėstytojas Romualdas Misevičius. Jis skaitė pranešimą vėžio genetikos sekcijoje.

V. Kst.

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ
GIFTS INTERNATIONAL INC.
2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629.
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

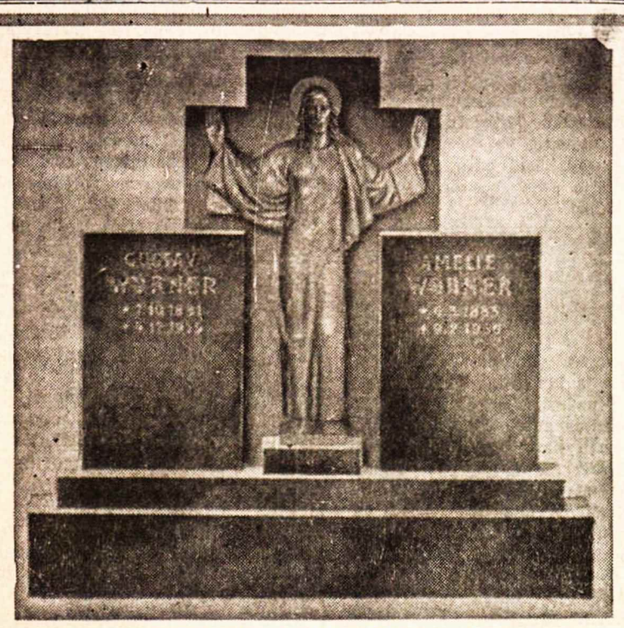

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400
AKTYVAI — VIRŠ 6 MILIJONŲ DOLERIŲ

Kasos valandos:
Pirmad. 10 - 3
Antrad. 10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. 9 - 12
Sekmad. 9.30 - 1

MOKA:
už termininius indėlius —
dviejų metų 8%
vienerių metų 8%
už taupomąsias (savings) s-tas 6¾%
už depozitų-čekių sąskaitas 6%
DUODA PASKOLAS:
asmenines iki $10.000 8%
nekiln. turto iki $50.000 8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

RUNNYMEDE — DUNDAS, mūrinis, 6 kambarių kampinis namas ir maisto krautuvė. Idealus pirkinys vyresnio amžiaus šeimai. Alyva-vandeniu šildomas. Garažas su privačiu privažiavimu. Įmokėti prašo apie $10,000, pilna kaina $32,900.
SWANSEA — RUNNYMEDE, atskiras-mūrinis 7 kambarių namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, alyva šildomas. Garažas ir šoninis privažiavimas. Įmokėti apie $15,000, namas be skolų.
ROYAL YORK RD. — MIMICO, dviejų augštų verslo pastatas. Krautuvė, kirpykla ir 2 butai po 4 kambarius. Smulkmenų (variety store) verslo mėnesinė apyvarta $7,000, be to $320 į mėnesį už nuomą pašto įstaigai. Puikus verslas vedusių porai. Įmokėti $20,000.
ANNETTE — RUNNYMEDE, gražus 5 butų namas. Penkios atskiros virtuvės, 5 prausyklos, atskiri įėjimai, 6 garažai, didelis sklypas. Idealus nuomojimui. Įmokėti apie $20,000. Namas be skolų.
RONCESVALLES — GRENADIER RD., komercinis pastatas, 13 butų po 2 ir po 1 miegamuosius. Visą laiką išnuomotas, alyva — vandeniu šildomas, 5 garažai. Metinės nuomos pajamos $22.000. Įmokėti apie $25,000 — $30,000. Žema kaina.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE
Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.
Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ
ARNOLD'S MEAT MARKET
259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. Tel. 445-6031
(Warden & Ellesmere)
Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A 1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkėjo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išsirinkti. Nemokamas pristatymas.

BEST ELECTRIC
NUO LŲSNOS IKI DANGORAIŽIO!
VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIORA IR KITI DARBAI
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ateitininkų veteraną dr. Elizėjų Draugelį Sao Paulo mieste, Brazilijoj, aplanko jo vardo kuopos nariai. Iš kairės į dešinę: Vanda Pilipavičiūtė, Marytė Aleknavičiūtė, p. Draugelienė, dr. E. Draugelis, Teresė Aleknavičiūtė, Audra Vosyliūtė Nuotr. R. Idikos

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJ

Lietuvos lengvaatlečiai šiais metais pasiekė gražių pasekmių: R. Aukštuolis 100 m — 10,3 sek.; P. Simonėlis 5000 m 13:45,2 sek.; P. Simonėlis 10,000 m. 28:15,8 sek.; R. Bitė 3000 s/k 8:27,0 sek.; šuolis į tolį A. Jautakis 7,85 m.; šuolis į augštį K. Šapka 2,21 m.; diskas V. Jaras 62,64 m.

Irklavimo pirmenybėse Maskvoje kaunietis V. Butkus vienviečių lenktynėse laimėjo II v. Keturviečių valčių lenktynėse lietuviai laimėjo II v. Šios valties įgulą sudarė vilnietis A. Grigas, Maskvoje gyvenantys M. Vaitkus ir B. Nacevičius, estas T. Helmia.

Sov. Sąjungos motociklų pirmenybėse panevėžietis E. Ramonas 350 cm klasėje laimėjo I v. ir tapo meisteriu.

M. Trainytė vėl pagerino Lietuvos moterų šuolio į tolį rekordą — Vilniuje įvykusiose Lietuvos lengv. atletikos pirmenybėse nušoko į tolį 6,62 m.

Darbo rezervų jaunių stalo teniso pirmenybėse Kišiniove lietuvaitės komandinėse varžybose laimėjo I v. Komandą sudarė: kaunietės Algima ir Nijolė Sabulytės ir panevėžietė Lina Mataitytė. Lietuvaitės laimėjo visus susitikimus 5:1 pasekme.

Č. Jezerskas pakviestas į Sov. Sąjungos džiudo rinktinę. Jis dalyvaus pasaulinėse pirmenybėse.

BALTIEČIŲ GOLFO TURNYRAS įvyks rugsėjo 23 d. Wyldewood golfo aikštyne. Pradžia — 12 v. Rengia lietuviai. Smulkesnės informacijos prašomi kreiptis pas P. Stauską arba A. Simanavičių.

Tradicinis Georgian Bay vasarotojų atviras golfo turnyras rengiamas rugsėjo 22, šeštadienį, 10 v.r., Coldwater, Ont., prie 400 ir 12 kelių kryžkelės, Bonaire aikštėje. Visi golfininkai iš arti ar toli maloniai kviečiami dalyvauti. Laimėtojams bei laimėtojoms bus įteiktos taurės, o po turnyro ten pat numatyta "bar-b-q".

Rengėjai

VYČIO ŽINIOS

Mūsų krepšininkui Algiui Eižinui, jo mylimai Mamytei mirus, reiškiame gilią užuojautą.

Golfo tarpusavio turnyras jau beveik įpusėjęs. Pirmauja Vincas Baliūnas su 19 t. Toliau seka L. Radzevičius 17, E. Kucahlskis 16 ir A. Supronas 10. Golfo sezonas artėja prie galo, tad dalyviai prašomi pasiskubinti su likusiais žaidimais.

Golfo sezono uždarymo žaidimai, kuriuos rengia Vyčio golfo sekcija, įvyks rugsėjo 30 d. Glen Eagles aikštyne. Pradžia — 12 v. Visi kviečiami dalyvauti.

Ruošiamas 25-mečio leidinys, kuris apims 25-kių metų LSK Vytis sportinę veiklą. Leidinį redaguoja S. Krašauskas. A. S.

HAMILTONO KOVAS

Tinklinio treniruotės prasidės rugsėjo 20 d. nuo 6-8 v.v. St. Thomas Moore gimnazijoje. Mergaitės nuo 12 m. ir vyresnės kviečiamos įsijungti į sportininkių eiles. Salę išrūpino ir treniruoti sutiko kūno kultūros mokytojas M. Leknickas.

Baltiečių l. atletikos pirmenybėse Kovui atstovaus 7 jaunieji atletai. Pirmenybės įvyks netoli Hamiltono, latvių ūkyje. Kviečiame taip pat žiūrovus.

Kovo valdyba ir visi sportininkai dėkingi bankeliui "Talkai" už sutikimą globoti klubą finansiškai. A. G.

A✝A
JUOZUI PASKEVIČIUI
mirus, jo seserį ZUZANĄ STANČIKIENĘ ir šeimą
nuoširdžiai užjaučiame —
Stasė ir Aloyzas Viskontai

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Pilnas naujosios sutarties įgyvendinimas užtruks iki 1979 m.

Toronto žydų bendruomenė savo lėšomis įrengia 7.500 akrų Kanados parką tarp Jeruzalės ir Tel Avivo. Į šį parką vedanti 10 mylių ilgio alėja bus pavadinta J. Diefenbakerio vardu, atsidėkojant jam už etninių grupių ir mažumų teisių gynimą. Šia proga gruodžio 1 d. Toronto Royal York viešbutyje žydų bendruomenė rengia specialius Negevo pietus buvusiam premjerui ir konservatorių vadui J. Diefenbakeriui pagerbti.

Britų Kolumbijoje apie 1.000 geležinkeliečių bandė tęsti streiką, nors federacinis parlamentas specialiu įsakymu visiems geležinkeliečiams buvo l i e p ę s grįžti į darbą. Teisingumo ministerija buvo pradėjusi bylą prieš šešis tokius streikininkus, tačiau ją atšaukė, kai vis dar streikuojantys geležinkeliečiai grįžo darban ir pradėjo grasinti nauju streiku dėl šios šešių savo narių bylos. Pirmą kartą Kanados istorijoje Princo Edvardo sala pareikalavo iš federacinės vyriausybės atlyginti geležinkelių tarnautojų streiko padarytus nuostolius turizmui. Streiko metu CNR valstybinė geležinkelio bendrovė buvo nutraukusi susisiekimą keltu su Princo Edvardo sala, nors tą susisiekimą užtikrina federacijos įstatymai. Saloje tada įstrigo apie 2.000 turistų, jų tarpe nemažas skaičius amerikiečių, o kiti turistai negalėjo atvykti į salą. Jos premjeras A. Campbell per federacinį teismą iš Otavos reikalauja milijono dolerių.

Premjero P. E. Trudeau vyriausybė, užšaldžiusi Albertos naftos kainas, spalio mėnesiui įvedė specialų $0.40 muitą už kiekvieną statinę į JAV eksportuojamos naftos. Šis muitas federacinės vyriausybės iždui duos apie $400.000 kasdieninių pajamų, bet sumažins Albertos iždo pajamas, kurias būtų atnešęs naftos pabranginimas. Otavoje jau lankėsi Albertos kasyklų ir žemės turtų ministeris W. Dickie. Jam pavyko išsikovoti federacinės vyriausybės pažadą minėtąjį muitą dalintis pusiau. Tačiau tokiu sprendimu tebėra nepatenkintos naftos bendrovės, dėl įvesto muito prarandančios pelno padidėjimą.

Pajieškojimas

Jieškomas **Jonas Gerčas,** gyvenęs 14 Brucedale Ave., Hamilton, Ont. Jis arba žinantieji apie jį prašomi rašyti: S. Ramančiauskas, 565 St. Mary's Rd., Winnipeg, R2M 3L6, Man.

W. G. DRESHER — Real Estate Broker — Visų rūšių apdrauda —
233-3334 Walter Drešeris 233-4446
214 Lloyd Manor Rd., Islington, Ont. M9B 6A3

Ateitininkų žinios

Jaunučių mergaičių ir berniukų tėvų susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 23, tuoj po 10 v. Mišių ateitininkų kambaryje. Susirinkimas bus labai trumpas. Visi tėvai, kurių vaikai priklauso ar priklausys š.m. jaunučiams, yra kviečiami atvykti.

Susirinkimai prasidės greitu laiku. Tiksli data bus paskelbta ateitininkų skyriuje. Tėvai, kurių vaikai dar nepriklauso jokiai organizacijai, yra raginami savo vaikus į organizaciją įrašyti. Į ateitininkus yra priimami nuo pirmo mokyklos skyriaus. Berniukai ir mergaitės susirinkimus daro atskirai, suskirstyti į būrelius pagal amžių.

Vyr. moksleivių studijų dienos praėjusį savaitgalį Wasagoje praėjo labai sėkmingai. Dalyvavo gana didelis būrys ir studentų. Gana praktiškai buvo diskutuoti ateitininkiškos veiklos klausimai. Studijų dienas rengė Toronto moksleivių kuopos valdyba.

"Ateičiai" surinktus pinigus žygio proga prašome grąžinti V. Kolyčiui.

MAS jaunučių komisija, kuri rūpinsis visais jaunučiais ir jauniais ateitininkais, turi daug informacjos. Ją norime pateikti jaun. globėjams, tačiau mūsų globėjų sąrašai yra ne tik nepilni, bet ir pasenę. Todėl prašome, kad kiekvienas jaunučių ir jaunių globėjas šiandien išsiųstų savo vardą, pavardę ir adresą jaunučių komisijai, c/o Viktoras Nakas, 1668 Bowers Ave., Birmingham, Mi. 48008, USA. Viktoras Nakas,
MAS jaun. komisijos pirm.

Skautų veikla

- Rugsėjo 30 d. "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai savo žiemos sezono veiklą pradeda pamaldomis Šv. Jono Kr. bažnyčioje. Vienetai renkasi parapijos salėn 15 min. prieš 10 v. r. Po Mišių skautų būkle šaukiamas bendras abiejų tuntų vadovų posėdis veiklos tvarkaraščiui nustatyti.
- "Šatrijos" tunto vadijos posėdis — rugsėjo 26 d., 7.30 v.v., skautų būkle.
- "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai dėkoja tėvų komitetui, parėmusiam kelionę į jubilėjinę stovyklą.
- Žiemos sezono veiklai prasidedant, į jaun. skaučių draugoves priimamos naujos kandidatės. Kreiptis į draugininkes S. Kazilevičiūtę tel. 669-2366 ar A. Senkevičiūtę tel. 233-7321.
- Rugsėjo 20-22 d.d. Fort Yorke bus kanadiečių suorganizuota stovykla. Suinteresuoti kreipiasi tel. 368-9833. Savaitgalį uniformuoti skautai bus įleidžiami pilin nemokamai.
- Baltiečių šaudymo pirmenybėse rugsėjo 16 d. Caledonia, Ont., jaunių grupėje "Rambyno" tunto skautai L. Saplys A. Kaminskas, A. Stauskas ir R. Saplys antrą kartą laimėjo "Jaunimo laisvės" pereinamąją taurę. Sveikiname.
- Mindaugo dr-vės informacinė sueiga ir registracija bus pirmadienį, rugsėjo 24 d., 7 v.v. Lietuvių Namuose. Č.S.

Studentų žinios

Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubas — TULSK pradeda savo antrųjų metų veiklą laužu rugsėjo 21, penktadienį, 6.30 v.v., Ward's Island. Kviečiame visus studentus, ypač naujuosius, atvykti į mūsų pasilinksminmą ir įsijungti į mūsų klubą. Šį rudenį teks išrinkti klubo valdybos vicepirmininką. Jau jieškom kandidatų. Laivas į mūsų laužą išplauks iš Toronto uosto 6.15 v.v. Į laužavietę reikia eiti pagal "boardwalk" į dešinę (Fire pit 24). Ten susipažinsime, pasikalbėsime ir pasivaišinsmie. Lauksime visų! Valdyba

TORONTO, ONT.

Z. Juras, vienas Britanijos lietuvių atstovų, dalyvavusių PLB seime Vašingtone, lankėsi Toronte, kur domėjosi lietuvių institucijomis — parapijomis, bankeliais, L. Namais, "T. Žiburiais". Ta proga "TŽ" redakcijoj papasakojo savo įspūdžius iš seimo ir keletą bruožų apie Britanijos lietuvių veiklą. Jis džiaugėsi, kad "TŽ" Britanijos lietuvius pasiekia gana greitai — dažnai net tą pačią savaitę. Londone Z. Juras turi siuntinių agentūrą.

Lietuvių jaunuolių pavardės retkarčiais minimos nusikaltėlių sąrašuose, skelbiamuose angliškojoj spaudoj. "The Toronto Star" rugpjūčio 10 laidoje pranešė, kad policija konfiskavo marijuanos siuntą $8,200 vertės. Ji sustabdė automobilį, kuriame rado marijuanos, ir padarė kratą sulaikytų jaunuolių namuose. Jų tarpe minimas ir vienas 18 m. lietuvis jaunuolis.

MEDUS — reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534 - 0563

PARDUODAME LIETUVIŠKUS sūrius, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE Co.
1004 Dundas St. West, telefonas 531-8422

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

BLOOR — ALHAMBRA, 3 butų atskiras mūrinis namas su atskirais įėjimais, 3 prausyklos, 3 virtuvės, vandeniu - alyva šildomas, 2 atskiri sklypai, dvigubas garažas, apie $25.000 įmokėti ir viena atvira skola; visai netoli Lietuvių Namų.
JANE — BLOOR, 12 kambarių, 3 miegamųjų, dvibutis (duplex), 4 užbaigti kambariai rūsyje, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, arti Bloor; galima greitai užimti. Apie $20,000 įmokėti.
INDIAN RD. — BLOOR, 10-ties kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, 3 naujos modernios virtuvės, 4 visai modernios prausyklos, užbaigtas kambarys rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu. Apie $30,000 įmokėti.
SIX MILE LAKE, didžiulis 6 kambarių 1½ metų senumo vasarnamis su visais baldais, židinys, dvigubas sklypas. Prašoma kaina $18,000. Port Severn apylinkėje.
NEW TORONTO, vos keliolikos metų senumo tributis, didžiulis sklypas, apie $15.000 įmokėti ir viena atvira skola balansui.

Al. GARBENIS Pr. KERBERIS
Namų tel. HU 9-1543 Namų tel. LE 5-1584
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA	IMA
6% už depozitus	
6% už šėrus	8% už asm. paskolas
6½% už taupymo s-tas	
7% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
7½% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas — septyni milijonai dolerių
Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.
Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.
KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.
• Pirkėjams sąžiningas patarnavimas. •
R. Stasiulis Tel. 249-7691
Namų — 241-5181
Turiu didelį pasirinkimą modernių namų
FOR SALE UNITED TRUST REALTOR

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

A. J. MORKIS Realtor • Sąžiningas patarnavimas. • Parūpiname mortgičius
perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę betkuriame rajone.
1082 Bloor St. W., Toronto 4, Ontario
Telefonai 534-8459; 233-5996

CLEAR-VISION
— TV — HI — FI —
Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai.
Prieinamos kainos.
Tel. 532-7733 1613 DUNDAS Street West

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE
SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ
tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR STREET WEST (PRIEŠ KEELE POŽEMINIO STOTĮ)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL
(SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

DANISH CUSTOM FURNITURE
BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI
IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)
Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED
25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ
971 College St., Toronto 4, Ont.
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

Balio Maskeliūno
DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

Saugesniam vasaros sezono važiavimui patikrinkite savo automobilius pas
AUTORITE SALES and SERVICE
Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
Atliekame visus autovežimių mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETIT

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR
• *10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose* •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus
VYT. V. GIRDAUSKAS
Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., TORONTO, ONTARIO **Tel. 535-1258**
• Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami •
• Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa • Lietuviški sūriai •
• Silkės ir rūkyta žuvis • Švieži ir kepti paršiukai •
• Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena •
• Importuoti maisto gaminiai •
Taip pat priimame užsakymus ("Catering") vestuvėms ir mažesniems pobūviams nuo 5 iki 500 asmenų. Susitarus pristatome į namus bei salę šiltą arba šaltą maistą su aptarnavimu ar be jo.
• —— *UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU* —— •
• —— *NEMOKAMAS PRISTATYMAS* —— •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, **tel. 279-4371**)
persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.
Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Jeigu norite, kad mūsų kraštas

TAPTŲ JŪSŲ KRAŠTU, MES PADĖSIME JUMS, PALIKDAMI KANADOS IMIGRACIJOS CENTRUS ATDARUS VAKARAIS IR ŠEŠTADIENIAIS,

O 1973 METŲ SPALIO 15 DIENĄ – IKI VIDURNAKČIO

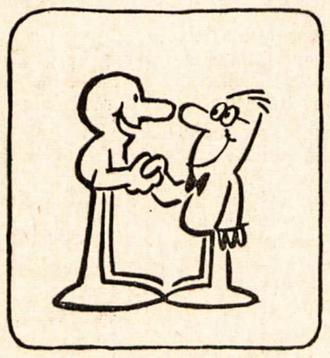
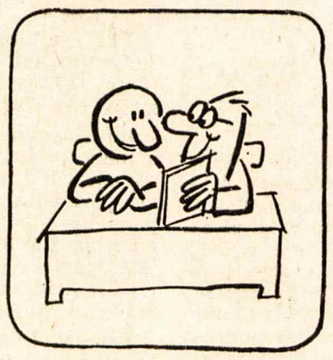
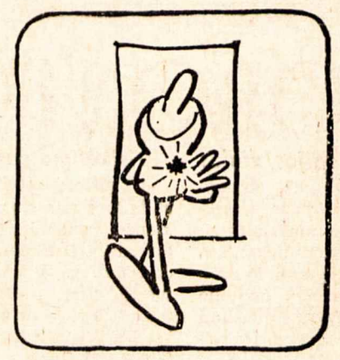

Sakysime, esate atvykęs į šį kraštą prieš 1972 m. lapkričio 30 d. ir čia pasilikęs kaip svečias ar kaip nelegalus asmuo.

Per šešiasdešimt malonės išimtį teikiančių dienų, kurios pasibaigia spalio 15 vidurnaktį, jūs galite prašyti leidimo nuolatiniam apsigyvenimui Kanadoje pagal labai sušvelnintas taisykles.

Jeigu esate sėkmingai įsikūręs Kanadoje, jums greičiausiai bus suteiktos pilnos imigranto teisės.

Jei kreipsitės iki spalio 15 d. vidurnakčio, nebūsite baudžiamas už nelegalų atvykimą ar pasilikimą Kanadoje. O jeigu jūsų prašymas būtų atmestas, jums bus leista vėl kreiptis į nepriklausomą apeliacijos tarybą.

Po spalio 15 d. vidurnakčio jums negalės būti suteiktos imigranto teisės, kol esate Kanadoje, ir nebus leidžiama deportacijos apeliacija.

Iki to laiko mes norime jums padėti.

Kanados imigracijos centrai prašymams priimti bus atdari: šiokiadieniais — nuo 8 v.r. iki 8 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v.r. iki 5 v. p.p. Spalio 15, pirmadienį, jie dirbs iki vidurnakčio, t.y. galutinės datos paskutinės minutės.

Galite ateiti betkuriuo laiku ir pasiimti pilnas detales atskleidžiančios literatūros. Niekas nestatys jums klausimų.

Mes norime, kad mūsų kraštas taptų jūsų kraštu.

Platesnių informacijų teiraukitės telefonu, laišku ar apsilankydami artimiausiame Kanados Imigracijos Centre. Jeigu jo nebūtų netoli jūsų gyvenvietės, kreipkitės į artimiausią Kanados Darbo Jėgos Centrą. (Kanados imigracijos pareigūnų paslaugos — nemokamos).

Kanados Imigracijos Centrai yra atdari ir prašymus priima: šiokiadieniais — nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro, šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų; spalio 15, pirmadienį, — nuo 8 val. ryto iki vidurnakčio.

Manpower and Immigration — Robert Andras, Minister
Main-d'œuvre et Immigration — Robert Andras, ministre

Pavyzdinga veikla

— Pirmininke, ar tamstos draugijos nariai veiklūs?

— Labai! Dešimt jų veikia prieš mane, kiti dešimt — palaiko mane, o kai įvyksta balsavimas, manasis balsas reikalą nusveria mano naudai . . .

• Yra viena paslaptis, kurią vyrui sunkiausia išlaikyti — tai jo nuomonė apie save.

(M. Twain).

ŠYPSENOS

Trūksta aiškumo

— Jūs tvirtinate, kad jūsų vyras miegodamas kalba. Tokia liga sunkiai pagydoma, — sako gydytojas.

— Daktare, aš nenoriu jo išgydyti, tik duokite jam tokių vaistų, kad jis miegodamas kalbėtų truputį aiškiau.

Vyrai ir moterys

"Darbininkas" skyriuje "O ko ko?" kadaise skundėsi ir klausė:

— Mes, vyrai, jau nebežinom, kaip tvarkytis ir ko stvertis. Anais gerais laikais, kada mes dėvėjome trinyčius, o moterys — šimtaklosčius sijonus, nekilo abejonių, nei nesusipratimų, kas kokiai lyčiai priklauso: gražiajai ar nedailiajai. Vyrai atrodė vyrais, o moterys — moterimis. Joms atrodė jie dailūs, o jiems — jos gražios. Niekis, kad trinyčiai buvo šiurkštūs, o šimtakvoldžiai — kėlė debesis dulkių, jei gražuolės kur nors skubėdavo. Svarbiausia: vyrai buvo kelnėti, o moterys sijonuotos. O dabar?

Dabar jau nebesusigaudom, kas yra vyriškis, o kas moteriška. Atrodo, lyg gražioji lytis būtų dingusi iš mūsų akių. Beliko kažkokie neryškūs abstraktai, moderniško meno kalba.

Štai, moterys dėvi kelnes gatvėje, kaip vyrai. Moterys pučia cigaretes, kaip vyrai, užeiginėse lenkia stikliukus, kaip vyrai. Sako, tokia mada. Kitos dar prideda: atominis amžius. Girdi, kelnės geriau apsaugo nuo atominės radiacijos.

Kažin, ar taip jau yra, jeigu aptemptos kelnės iki paskutinės siūlės nebeapsaugo nė to, kas net dailiajai lyčiai nėra dailu . . . ?

* * *

Ar motina nebuvo Romoje?

Kažkoks žmogus, nepaprastai panašus į Augustą ir tuo atkreipęs visuotinį dėmesį, atvyko iš provincijos į Romą. Augustas liepė jį atvesti, gerai įsižiūrėjo ir paklausė:

— Pasakyk man, jaunuoli, ar tavo motina buvo kada nors Romoje?

— Ne, — atsakė tas ir pridūrė — bet mano tėvas dažnai.

Parinko **Pr. Alš.**

1. ANDREJSONS, I.
2. BARAUSKAS, Ron.
3. BOCK, (Mrs.) H.
4. CURRIE, James
5. MAKARS, Harold
6. MCKENNA, Bern
7. PHILLIP, Hubert
8. TURCO, Mario
9. VAN CISE, Dave
10. ZAKAREVIČIUS, A.
11. HRUSKOCI, John

FRANK BARAUSKAS LTD.
REALTOR
3828 Bloor Street West,
Islington, Ontario
231-6226 — 231-2661
Mūsų specialybė — užmiesčio žemės ir ūkiai, nuo Lake Ontario iki Lake Simcoe ir Georgian Bay.
Jieškome namų ir pajamas duodančių nuosavybių vakarų Toronte.

V. Bačėnas *All Seasons Travel*, B.D.
2227 DUNDAS STREET W.,
TORONTO, ONTARIO
M6R 1X6
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O
Wiktoria BUKOWSKA, R.O
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

INSURANCE
Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai
249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883
35 Landron Cres., Weston, Ontario

DEVYNIOLIKTOJI KANADOS Lietuvių Diena

Toronte š. m. spalio 5-7 dienomis (ilgąjį Padėkos savaitgalį)

PENKTADIENĮ, spalio 5 d., 7 v.v., Lietuvių Namuose
(1573 Bloor Street West),

jaunimo vakaras

su ŠOKIAIS ir MENINE PROGRAMA. Gros orkestras "Muzika", meninę programą atliks Hamiltono mergaičių choras "Aidas", vad. sol. V. Verikaičio. Dalyvauti kviečiami visi — jaunimas ir senimas

Įėjimas — $2.50, moksleiviams ir pensininkams — $1.50

ŠEŠTADIENĮ, spalio 6 d., 7 v.v.
DIDYSIS SUSIPAŽINIMO VAKARAS
Etobicoke Lions' klubo salėje
(3 Queensway Lions Court) *Gros A. DIMSKIO orkestras. Meninę programą atliks mergaičių kvartetas "RASA" iš Londono, Ont.*

Įėjimas — $3.00, moksleiviams ir pensininkams — $1.50

Golfo turnyras – 10 v. ryto
Dalyvauti kviečiami visi suinteresuoti

SEKMADIENĮ, spalio 7 d.:
pamaldos (Mišios) katalikams
— 2 v.p.p. Šv Mykolo katedroje (65 Bond St.)
pamaldos evangelikams –
2 v. p. p. Išganytojo ev. liuteronų bažnyčioje (1691 Bloor Street West)

IŠKILMINGAS AKTAS IR KONCERTAS

650 metų Lietuvos sostinės Vilniaus sukakčiai paminėti — **4 v. p. p. Ryersono Politechnikos Instituto salėje**
(43 Gerrard Street, netoli Šv. Mykolo katedros)
Meninę programą atliks ČIURLIONIO ANSAMBLIS ir poetas K. Bradūnas

Įėjimas — $5, $4, $3, moksleiviams ir pensininkams — pusė kainos

Telefonai informacijai: 787-5047 *arba* 766-6037
Visi Kanados lietuviai ir JAV tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

KLB Toronto apylinkės valdyba

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Anapilio sodybos salės atidarymo iškilmės įvyks lapkričio 4, sekmadienį. Iškilmės yra jungiamos su lietuvių kapinių lankymo diena: 3 v. prisiminimas mirusiųjų kapinių aikštėje, po to — vykstama į Anapilio naująją salę, kur įvyks oficialioji dalis su menine programa ir vaišės.

— Mississauga miesto įstaigos patvirtino parapijos klebonijos statybos planus.

— Springhurste sekmadieniais pamaldos 11 v.r. bus laikomos iki šio mėnesio galo.

— Pradedamas metinis šeimų lankymas. Pirmiausia lankomi Toronto vakariniai priemiesčiai — pradedama nuo Westono apylinkių.

— Prasidėjus rudens metui, maloniai kviečiamas parapijos choras vėl įsijungt į sekmadieninių pamaldų giedojimą 11 v. Mišių metu.

— Rugsėjo 30, sekmadienį, po 11 val. pamaldų, bus kat. moterų draugijos susirinkimas.

— Nuo šio sekmadienio vėl pradedamos vėlyvosios 12 v. pamaldos. Tuo būdu šį sekmadienį par. bažnyčioje pamaldos bus 10, 11 ir 12 v.

— Į liet. kapines iš Šv. Kryžiaus kapinių perkelti palaikai ponų Pakalkų dukros Reginos.

— Pamaldos: šį penktadienį, 9 v. r. už a.a. Aleksandrą Švelnį, velionies 3 metų mirties metinių proga; šeštadienį, 8 v.r., už a.a. Leokadiją Baranauskienę, 9 v.r. už Darliūnų šeimos mirusius; sekmadienį: 10 v.r. už a.a. Stasį Perminą, 11 v. už a.a. Oną Bieliauskienę, 12 v. už a.a. Pauliną Martinaitienę.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Mišios: ketvirtad., 8.20 v. — už šeimos mirusius, užpr. p. Gutauskienės; penktad., 7.30 v. — už a.a. Prancišką Dailidienę, užpr. p. Dailidės; 8.20 v. — už a.a. Mykolą Matušaitį, užpr. p. Matušaitienės; šeštad., 9.20 v. — už a.a. Vincą Girdauską, užpr. p. Girdauskienės; sekmad., 8 v. — už Grigų mirusius, užpr. p.p. Grigų; 9 v. — už a.a. Vladą Skilandžiūną, užpr. p. Balnienės; 10 v. — už a.a. Stasį Vaitiekūną, užpr. p. Vaitiekūnienės; 11.15 v. — už a.a. Juozą Martinaitį, užpr. p. Martinaitienės.

— Sveikiname Alfonsą ir Vandą Balnius, rugsėjo 4 d. atšventusius sidabrinį vedybinio gyvenimo jubilėjų.

— Parapijos biblioteka po vasaros atostogų vėl pradės veikti šį sekmadienį po 10 v. Mišių.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos vyksta kas sekmadienį 9.30 v.r., taip pat ir sekmadienio mokykla.

— Pamokos konfirmandams prasidės spalio 5 d., 6.30 v.v. Visi VIII skyriaus (arba 13 metų amžiaus) mokiniai prašomi užsiregistruoti, paskambinant telefonu klebonui 277-2148.

— Kanados liuteronų kongresas įvyks Royal York viešbutyje spalio 19-21 d.d. Jį organizuoja kun. A. Žilinskas.

— Lietuvių evangelikų parapijos dešimtmetis ir moterų draugijos šventė — lapkričio 4 d. Iškilmingos pamaldos bus 3 v.p.p. Po to — iškilmingos vaišės L. Namuose.

Lietuvių Namų žinios

— Statybos darbai eina į pabaigą. Liko sutvarkyti virtuvių ir klubo patalpų įrengimai, užbaigti tų patalpų sauso tinko įdėjimą, įdėti grindų plokšteles ir išdekoruoti

— Rugsėjo 19, trečiadienį, 7.30 v. v. šaukiamas LN valdybos posėdis. Bus svarstoma LN informacinio susirinkimo programa. Informacinis susirinkimas įvyks spalio 14, sekmadienį, 3 v.p.p. Jo tikslas — vispusiškai painformuoti lietuvių visuomenę apie LN. Tame posėdyje bus svarstoma ir LN iškilmingo atidarymo programa. Atidarymo iškilmingas posėdis, vakarienė ir balius įvyks lapkričio 10 d.

— LN lėšų telkimo vajaus komitetas praneša, kad praėjusią savaitę LN paskolos lakštų (debentures) nupirko už $200 Albinas Statulevičius.

— Nario įnašus įmokėjo po $100: Aleksas Rimkus, Jonas Žukas, Česlovas Pšiedeckis, Liudas Stadis, Gražina Butkys, Vladas Butkys, Lietuvių Liuteronų Išganytojo Parapijos Moterų Draugija, Janina Vitkūnienė, Jonas Vitkūnas, Antanas Firavičius, Petras Šidlauskas ir Rimas Gudelis. V. Sližienė įnešė $50, A. Tarvydas $25. **Valdyba**

KLK Kultūros Draugijos "Žiburiai" metinis susirinkimas — rugsėjo 19, trečiadienį, 7.30 v.v., salėje virš "TŽ" redakcijos.

Lituanistinis seminaras mokslo metus pradeda šį penktadienį, rugsėjo 21 d., 7 v.v., Prisikėlimo par. patalpose. Kiekvienas jaunuolis, baigęs šeštadieninę mokyklą, turėtų jausti pareigą į jį įsijungti, o visa mūsų lietuviškoji bendruomenė visokeriopai jį paremti. **Vedėjas**

Pomirtinė dail. Viktoro Briečkaus tapybos bei grafikos paroda atidaroma rugsėjo 22, šeštadienį, 4 v.p.p. (iki 8 v.v.), Prisikėlimo par. Parodų salėje. Lankymo valandos: rugsėjo 23, sekmadienį, 10 v.r. — 2 v.p.p.; rugsėjo 29, šeštadienį, 12 v. — 6 v. v.; rugsėjo 30, sekmadienį, 10 v. r. — 3 v.p.p. Parodą rengia velionies bičiuliai. Visi meno mylėtojai kviečiami dalyvauti parodos atidaryme.

Šalpos grupės "Daina" pirmasis susirinkimas įvyks rugsėjo 23, sekmadienį, 3 v.p.p., pas J. Kulikauskienę, 32 Statler Ave. Tel. BE 3-9692. Visos narės ir viešnios kviečiamos dalyvauti, nes yra rimtų reikalų. **Valdyba**

"Birbynės" choras vėl pradėjo repeticijas antradieniais nuo 7 v.v. iki 9 v. v. Lietuvių Namų patalpose. Kviečiami studentaiės, gimnazistai-ės įsijungti į šią Toronto jaunimo choro grupę.

Anapilio sodybos korporacijai gavus valdžios patvirtintus dokumentus, pirmajame posėdyje peržiūrėti iš to išplaukią pakeitimai. Laikinoji organizacinė taryba dabar vadinsis direktorių taryba (Board of Directors). Be jau anksčiau minėtų pareigūnų, vicepirmininko pareigoms išrinktas kun. P. Ažubalis, o iždininku — Vyt. Aušrotas. Nutarta pasamdyti kvalifikuotą buhalterį korporacijos finansinėms knygoms tvarkyti. Taip pat nutarta pasamdyti sargą Anapilio kultūros centro pastatui prižiūrėti ir švarai palaikyti (žiūr. skelbimą). Kultūros centro pastato statybai einant į galą, jo atidarymo iškilmes nutarta sujungti su kapinių lankymo diena, kuri įvyks lapkričio 4, sekmadienį. Tradicinės Vėlinių apeigos kapinėse bus pradėtos 3 v. p.p. Po pamaldų kapinių koplyčioje ir kapinių aplankymo vakare Anapilio salėje įvyks trumpas atidarymo aktas, dienos nuotaikai skirtas koncertas ir vakarienė. Vakarienės bilietų platinimu rūpinasi V. Aušrotas.

"Paramos" bankas rugsėjo 15 d. persikėlė į naujas patalpas Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W. Čia ir patalpos daug erdvesnės, ir susisiekimas daug patogesnis. Jau pirmąją dieną "Paramos" nariai lankė naujas patalpas ir atlikinėjo bankines operacijas. Patalpos dar nėra baigtos įrengti, tačiau tikimasi, kad jų užbaigimas neilgai betruks.

"Parama" primena, kad dar nevėlu paduoti prašymus stipendijai gauti. Prašymus reikia įteikti naujose patalpose: "Paramos" valdyba, 1573 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. (Lietuvių Namai). $500 stipendija bus paskirta vienam lietuviui I kurso universiteto studentui pagal KLB švietimo tarybos rekomendaciją.

Religinių giesmių plokštelė, kurią įgiedojo Šv. Jono Kr. par. choras, vadovaujamas muz. St. Gailevičiaus, susidomėjo Vatikano radijo lietuvių skyrius. Jam ta plokštelė jau pasiųsta. Jos giesmės kartais transliuojamos į okupuotą Lietuvą.

STUDENTŲ LAUŽAS
Rengia TULSK

Kviečiame visus lietuvius studentus pasilinksminti, pasivaišinti ir ateiti į mūsų būrį

KADA? – Rugsėjo 21, penktadienį, 6.30 valandą vakaro

KUR? – Ward's island

(Daugiau informacijų žiūrėkite studentų žiniose 6 psl.)

Rengėjai

KLB Toronto apylinkės valdyba rugsėjo 10 d. posėdyje detaliai aptarė artėjančios Kanados Lietuvių Dienos planus. Iškilmingo akto-koncerto pranešėja pakviesta š.m. "Miss Vilnius" Jūratė Kobelskytė. Nutarta paruošti Toronto gatvių planą su nurodymais salių ir šventovių, kur vyks iškilmės. Planas bus išsiuntinėtas į kitas lietuvių kolonijas ir dalinamas Toronte. Po koncerto Čiurlionio ansambliui pavaišinti išnuomota Prisikėlimo salė. Kreiptasi į Toronto burmistrą spalio 7 paskelbti Lietuvių Diena. Posėdyje buvo keltas artėjančios Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Nutarta pavesti valdybos nariui V. Biretai susižinoti su kūrėjais-savanoriais ir šauliais dėl bendro minėjimo. Keletas valdybos narių įsipareigojo susitikti su taut. šokių grupės "Atžalynas" vadovais ir išlyginti praeityje įvykusius kaikuriuos nesutarimus. Valdyba yra nusistačiusi ateityje neįsipareigoti tiesiogiai globoti kurį nors lietuvių vienetą, bet visiems pagelbėti pagal turimas galimybes."Park Lithuania" reikalu apyl. valdyba veikia kartu su tam reikalui sudarytu specialiu lietuvių komitetu. **Inf.**

"Gintaro" tautinių šokių 4 grupės, oktetas ir orkestrėlis po vasaros atostogų pradėjo repeticijas. Šokių grupėms — 90 šokėjų — vadovauja: R. Karasiejienė, D. Nausėdienė ir V. Turūta. Oktetą moko muz. D. Garbaliauskienė, o 15 orkestrantų lavina muz. J. Govėdas. J. Karasiejus koordinuoja visą "Gintaro" vienetą, rūpinasi koncertais ir išvykomis. Pirmą šio sezono koncertą "Gintaras" atliks Buffalo mieste spalio 26 d. Metinis koncertas įvyks vasario mėn. Gintarietė L. Barkauskaitė gavo stipendiją iš Niujorko baleto mokyklos ir išvyko studijuoti. Sėkmės. Gintariečiai dėkingi "Paramos" bankui už $100 paramą ir linki sėkmės naujose patalpose.

Tautinių šokių grupė "Atžalynas" rugsėjo 13 d. gražiai atliko programą "International Trade Fair", kuri įvyko Auroros Community Centre. "Atžalynas" pradės repeticijas rugsėjo 23, sekmadienį, 7 v.v., Lietuvių Namuose. Kviečiame jaunuolius ir jaunuoles nuo 10 metų ir vyresnius, norinčius šokti, registruotis pas R. Sapijonienę tel 533-6602 arba pas R. Tamulionį tel. 239-8201.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė "Parkside Meat Market" praplėtė savo verslą nauja šaka "Catering". Priima užsakymus vestuvėms ar mažesniems pobūviams. Galima užsisakyti šiltą arba šaltą maistą, kuris bus pristatytas į namus ar salę pagal susitarimą. Pageidaujant, bus parūpintos ir patarnautojos.

Ontario premjeras Wasagos reikalais. Jau metai, kai iš kelių tautybių sudarytasis komitetas stengiasi sustabdyti ar bent sumažinti vasarnamių nukėlimą nuo lietuvių pamėgto paplūdimio. Reikalą labai sunkina ta aplinkybė, kad sprendėjų tarpe yra net keturios Ontario ministerijos: Ministry of Natural Resources, Ministry of Land and Forests, Ministry of Treasury, Economics and Intergovernamental Affairs ir Ministry of Government Services. Gana dažnai vieni sako vienaip, kiti kitaip, o treti daro trečiaip. Pagaliau neseniai į reikalą asmeniškai pažiūrėjo Ontario premjeras W. Davis ir, susumuodamas visų ministerijų nuomonę, savo pasirašytu raštu išryškino savo nusistatymą tuo reikalu. Pateikiame to rašto pagrindines mintis. Pagrindinis nusistatymas: **"Nors provincija ir nori išpirkti visas nuosavybes minimame rajone (area 6), tuo tarpu nėra skubaus užmojo griebtis prievartos priemonių."** Premjerui, matyt, nelabai patinka kolektyvinė akcija, nes jis toliau rašo: "Aš esu nurodęs Mr. J. McGinn iš Ministry of Natural Resources žemės administracijos dapartamento (Land Administration Branch), kad jis priimtų asmeninius pareiškimus nuosavybių savininkų, kurie nenori parduoti arba kurie norėtų jau pradėtą pirkimo-pardavimo akciją sustabdyti. Jeigu minimieji savininkai bus nurodę gerus motyvus savo nuosavybei pasilaikyti ir jeigu pagal provincijos planus ta žemė nėra skubiai reikalinga, minimoji ministerija turi galią nuosavybės pirkimą laikinai sustabdyti." Premjeras paneigia, kad nusavinimo baimė mažina nuosavybių kainas. Tuo reikalu jis rašo: "Valdžios agentams yra pavesta rūpestingai įvertinti nuosavybę rinkos kaina ir ją pasiūlyti. Siūlomosios kainos yra nuolat keičiamos pagal rinkos situaciją, reikalui esant, pasikviečiant įvertintojus iš šalies." Šio rašto kopiją galima gauti pas J. Karką, Toronte. **A. R.**

Tūkstančio stovyklautojų vardu "TŽ" gavo sveikinimą iš jubilėjinės skautų stovyklos Beaumont, Ohio. Sveikinimą pasirašė apie 30 skautų-čių vadų su vyr. skautininku A. Saulaičiu priešakyje.

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Rugsėjo 8 d. mūsų šventovėje susituokė Ed. Ambrasas su Fr. Meneur. Vestuvių vaišės buvo šeimyninio pobūdžio jaunojo tėvų namuose. Vaišių metu jaunuosius sveikino jaunojo ir jaunosios tėvai, C. Ambrasas ir mūsų klebonas kun. dr. F. Jucevičius. Jaunojo tėvas pabaigoje prašė savo sūnų ir marčią nepamiršti savo šventovės. Vaišių dalyviai jaunajai porai įteikė $610 piniginę dovaną. Jaunavedžiai nepamiršo tėvo prašymo — sugrįžę iš povestuvinės kelionės įsirašė į mūsų parapijiečių eiles.

— L. K. Ambrasai savo sūnaus vestuvių proga parapijai paaukojo $50.

— Metinė grybų vakarienė jau čia pat — stenkimės į ją gausiai atsilankyti. Nepamirškime paaukoti laimikių vakarienės loterijai.

— Rugsėjo 16 d. po 11 val. pamaldų klebonijos patalpose par. k-to nariai ir jų žmonos turėjo pasitarimą, kuriame buvo aptarta grybų vakarienė bei kiti mūsų parapijos reikalai.

— Iki metinės loterijos vakarienės dar yra daug laiko, bet parapijiečiai jau pradėjo grąžinti piniginės loterijos bilietų šakneles. Kaikurie, sugrąžinę pirmąją, dar paima po antrą ir daugiau.

— Ateityje mūsų svetainės garsiakalbių sistema bus išjungta, nes orkestrų dalyviai, išnuomojant svetainę, mums daug ką sugadina — pridaro nuostolių. Ateityje, kas nuomos svetainę ir garsiakalbių pageidaus, bus įjungti, bet turės pasiimti ir atsakomybę. **K. A.**

Aušros Vartų par. žinios

— Rugsėjo 30, sekmadienį, 3 v.p. p., abiejų parapijų lietuviai lankys kapines. Susirinkti prie kapinių koplyčios.

— Parapijos įsteigimo sukakčiai paminėti vakarienė bus rugsėjo 29 d. Ruošia — Šv. Onos Dr-ja ir kviečia prisidėti visas organizacijas.

— Metinė parapijos vakarienė — lapkričio 3 d. Loterijos bilietai jau išsiuntinėti.

Lituanistinė mokykla šį rudenį pradeda mokslo metus su, palyginus, mažu mokinių skaičiumi. Yra sudaromas Montrealio lietuvių mokyklinio amžiaus vaikų sąrašas. Iš jo aiškėja, kad apie 50% vaikų nelanko lietuviškos mokyklos ar sustojo ją lankę. Tai gana liūdna statistika. Netrukus bus kreipiamasi į nelankančių vaikų tėvelius, kviečiant leisti savo vaikus. Būtų gražu, kad nustotume ieškoję mokyklos nelankymo priežasčių, kurios yra tokios nereikšmingos: sunku ir daug mokslo, mažai ko išmoko, menka mokykla, vaikas nenori, lietuviška mokykla gadina pažangą anglų mokykloje ir t.t. Jei tai būtų eismo problemos ar tėvai nepajėgtų apsimokėti mokesčio, būtų tai galima spręsti platesniu mastu. Suprantama, vaikai bus priimami į visus skyrius pagal jų pajėgumą ir sekančiomis mokslo metų dienomis.

Montrealio lietuvių tarpe kilo susirūpinimas dėl nustojusio veikti lituanistinio seminaro. Bus stengiamasi jį atgaivinti šiais mokslo metais. Yra planuojama kreiptis į buvusius studentus, galimus studentus, tėvus, turinčius lietuviško jaunimo, ir į visuomenę, besidominčia lietuvišku auklėjimu bei švietimu. Spalio pradžioje bus šaukiamas visų susirinkimas. Prašome sekti tolimesnius pranešimus.

P. Adamonis

Mokytojų posėdis įvyko rugsėjo 11 d. AV par. klebonijoje. Dalyvavo klebonas kun. J. Kubilius, mokytojai — E. Gedvilienė, vedėja, S. Ališauskienė, M. Jonynienė, E. Navikėnienė, V. Malciūtė, R. Lukoševičiūtė, tėvų k-to p-kė p. Gruodienė. Mokykla darbą pradėjo rugsėjo 15 d. buvusiose patalpose. Be minėtų mokytojų, šiais mokslo metais dirba dar šie mokytojai: seselė Paulė, J. Baltuonienė, M. Malcienė, R. Otto, A. Knystautienė ir nauja mokytoja Alma Staškevičiūtė. Atsarginė mokytoja — Julija Adamonienė. Atsisakė dirbti ilgametė mokytoja J. Blauzdžiūnienė ir M. Jurkuvienė. Nors mokykla yra Bendruomenės žinioje, bet posėdyje Bendruomenės atstovų nebuvo.

Aušros Vartų parapijos choro giesmės vėl skamba bažnyčioje. Su lietuviška giesme padaugėjo ir žmonių bažnyčioje. Po pamaldų choras rugsėjo 9 d. turėjo pasitarimą apie tolimesnę veiklą.

Gimnazijas baigė ir studentų eiles papildė: R. Ališauskas, G. Nagys, G. Brikis, P. Lapienat, R. Lukoševičiūtė, R. Skučas, R. Zabieliauskas, A. Danaitis, R. Vilėniškytė, A. Pakulytė ir kiti.

Stud. Saulius Brikis dalyvavo jubilėjinėje skautų stovykloje Klevelande ir PLB seime Vašingtone kaip fotografas.

Dr. R. Knystautas, McGill universiteto profesorius, rugpjūčio mėn. pabaigoje dalyvavo mokslinėse konferencijose Los Angeles ir Arizonos universitetuose.

Arūnas Staškevičius, praėjusiais metais gavęs magistro laipsnį Hamiltono universitete, tęsia pedagogikos studijas McGill universitete; vakarais dėsto literatūrą Marianapolio kolegijoje.

Studentės Kristina ir Virginija Gudaitės, AV par. choristės, atostogų praleisti išvyko į Europą. **A. A.**

TORONTO, ONTARIO

Medžiotojų ir Žūklautojų Klubas "Tauras" ruošia 20 metų sukaktuvinį balių spalio 20, šeštadienį, Lietuvių Namų apatinėje salėje. Programoje: sveikinimai, vaišės ir šokiai. Pakvietimus platina S. Mackevičius 767-4516, J. Juodikis 535-4438 ir J. Šimkus 231-9425.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.

REIKALINGAS SARGAS su šeima Anapilio kultūros centro pastatui prižiūrėti ir švarai palaikyti. Už atskirą atlyginimą prie to galėtų būti prijungta ir kapinių priežiūra. Kreiptis į kun. P. Ažubalį Šv. Jono Kr. klebonijoje arba telefonu EM 4-7646.
Anapilio vadovybė

PARDUODAMI tautiniai drabužiai ir gintaro karoliai. Skambinti telefonu 537-1781.

JIEŠKOMA VYRESNIO AMŽIAUS moteris virtuvės ir kitiems viešbučio darbams. Yra vieta gyventi. Kreiptis tel. 519-363-2127 arba 519-363-3822, Chesley, Ont. Klausti Joe.

IŠNUOMOJAMAS II-me augšte kambarys. Galima naudotis virtuve. Skambinti tel. 532-5626.

ATLIEKU NAMŲ DAŽYMO darbus — išorėje ir viduje. Lietuviams pigesnė kaina. Skambinti po 5 v. v. tel. 535-2581 (klausti Joe).

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, statau naujus namus, parūpinu mortgičius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS, Oshawa, Ont.

Muzikos mokykla
(KONSERVATORIJA)
Turime visų instrumentų mokytojus. Pradedantiesiems 8 savaičių bandymo laikas. Pamokos su kiekvienu mokiniu atskirai. Nereikia sutarties.
VIENNA HOUSE OF MUSIC
2218 Dundas Street West
(prie Roncesvalles)
Telefonas 536-1822

ATLIEKU GRINDŲ
atnaujinimo (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.
ALFONSAS SODONIS
Telefonas LE6-2805

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie gatvių
Telefonas **762-4252**
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. **727-3120**
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	9.0%
Taupomąsias s-tas	6.5%	Nekiln. turto	9.0%
Term. ind. 1 m.	7.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	8.0%	Investaciones	nuo 9.5% iki 12%
Term. ind. 3 m.	8.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas. **Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.**

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.